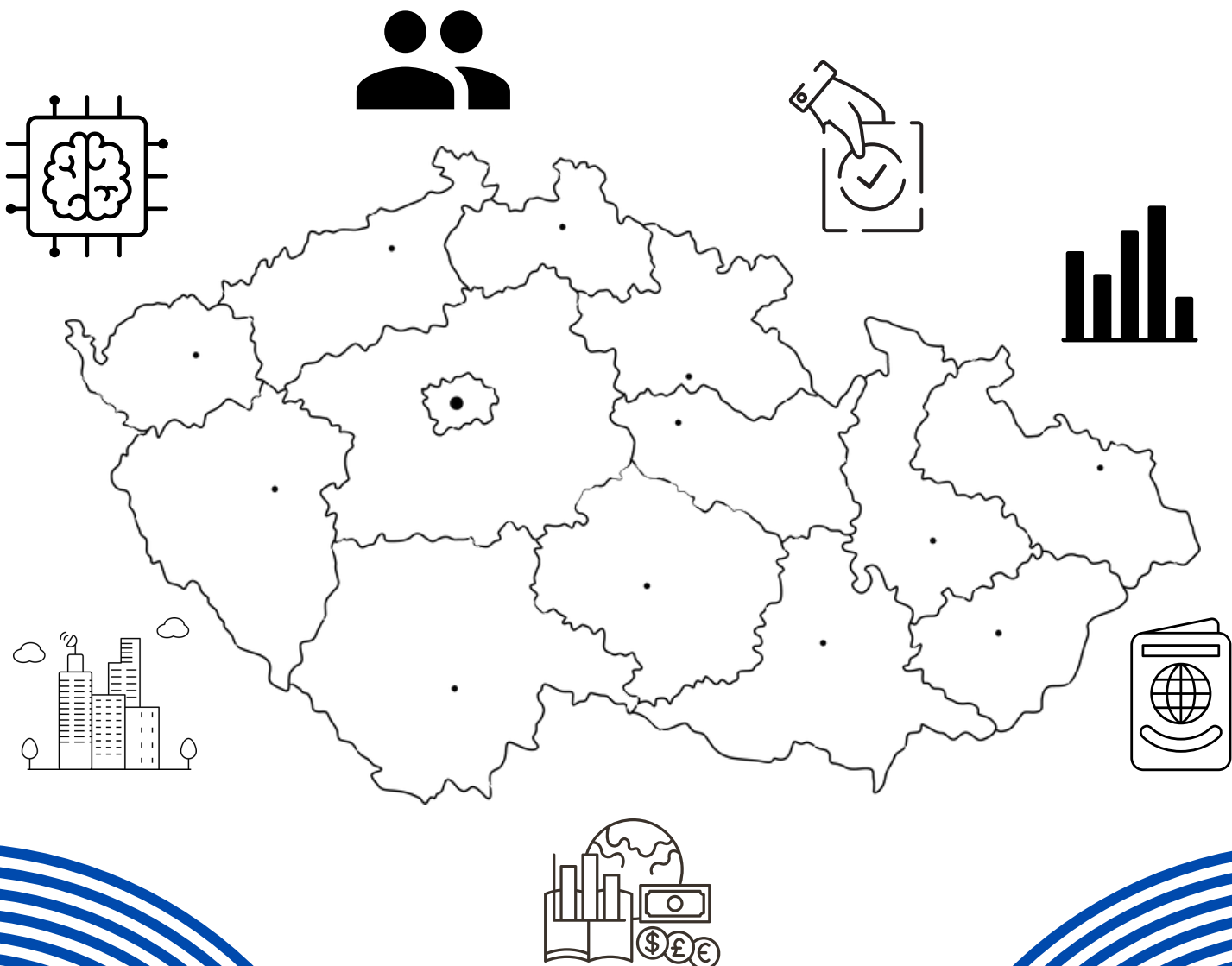

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

VEŘEJNÁ SPRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE 2024

Výroční zpráva o stavu veřejné správy

DIGITALIZACE | STATISTIKY | LIDÉ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ | HOSPODAŘENÍ OBCÍ A KRAJŮ | VOLBY

Vydalo Ministerstvo vnitra, odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy v roce 2025.

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA VNITRA

Vážení spoluobčané,

předkládáme Vám Výroční zprávu o stavu veřejné správy za rok 2024. Uplynulý rok byl obdobím významných změn a nových výzev, které jsme společně s úředníky, samosprávami a dalšími partnery úspěšně zvládli.

Rok 2024 přinesl nejen důležitá legislativní opatření, jako je nová úprava zákona o úřednících územních samosprávných celků a změny v oblasti digitální veřejné správy, ale také mimořádné události, které prověřily naši připravenost — například ničivé povodně, jimž čelily některé regiony v době konání voleb do krajů a 1/3 Senátu. Díky rychlé a efektivní spolupráci všech složek veřejné správy se i za těchto podmínek podařilo zajistit řádný průběh voleb a udržet důvěru občanů v demokratické instituce.

Pokračovali jsme v digitalizaci veřejné správy, rozšiřování eGovernmentu a zkvalitňování služeb pro občany. Počet aktivních uživatelů datových schránek a elektronických identit neustále roste, což svědčí o postupné změně návyků v komunikaci se státem. V oblasti dozoru a kontroly jsme i nadále posilovali právní jistotu a transparentnost samospráv, stejně jako kvalitu veřejné služby. Dne 1. 1. 2024 byla spuštěna e-Sbírka. Za první rok jejího fungování v ní bylo publikováno 345 právních předpisů, 25 aktů mezinárodního práva a 113 dalších právních aktů.

Rok 2024 byl také obdobím stabilního hospodaření veřejné správy. Územní samosprávy hospodařily odpovědně a dosáhly kladného salda rozpočtu, zároveň se jim dařilo snižovat zadlužení a zvyšovat finanční rezervy. Tento vývoj je důkazem dobrého řízení a obezřetného přístupu, i když nadále platí, že k modernizaci veřejné infrastruktury je třeba lépe využívat investiční potenciál. V roce 2024 obdržely obce nový nástroj meziobecní spolupráce, kterým je společenství obcí. Do konce roku vzniklo více než 20 těchto společenství.

Zvláštní pozornost jsme věnovali také lidským zdrojům ve veřejné správě. Přes probíhající demografické změny a stárnutí populace si veřejná správa udržuje vysokou odbornost a kvalifikaci svých zaměstnanců. Průzkum „Pohled úředníka/úřednice“ potvrdil, že stabilita, smysluplná práce a rovnováha mezi osobním a pracovním životem zůstávají hlavními motivátory vstupu do veřejné služby.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se na těchto výsledcích podíleli — státním úředníkům, úředníkům samospráv, partnerům i občanům. Vaše práce je základem pro moderní, otevřenou a fungující veřejnou správu. Přeji Vám příjemné čtení této zprávy o stavu veřejné správy a těším se na další společné kroky k jejímu budoucímu rozvoji.

Mgr. Bc. Vít Rakušan

1. místopředseda vlády a ministr vnitra

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA VNITRA	3
SHRNUTÍ VÝROČNÍ ZPRÁVY	6
Další témata.....	8
SPOLEČENSTVÍ OBCÍ – NOVÝ NÁSTROJ MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE.....	10
NOVINKY V LEGISLATIVĚ.....	13
Zpracování závěrečných zpráv RIA k právním předpisům.....	17
VOLBY	20
Volby a opakované hlasování do zastupitelstev obcí	20
Volby do Evropského parlamentu	20
Volby do zastupitelstev krajů a 1/3 Senátu	21
Soudní přezkum voleb do krajských zastupitelstev.....	22
Soudní přezkum voleb do Senátu.....	22
Schválené zákony týkající se voleb	22
Místní referendum	23
Právo občanů sdružovat se v politických stranách a politických hnutích	24
STATISTIKY	26
Státní občanství	26
Obyvatelstvo.....	27
Migrace.....	31
Osoby s trvalým pobytem na ohlašovnicích	33
Státní hranice České republiky	34
Osobní doklady – občanské průkazy	34
Osobní doklady – cestovní doklady	35
Agenda řidičů a registr vozidel	36
Matriční agenda	40
Stavební agenda	42
Živnostenská agenda	44
Veřejné sbírky.....	47
Lustrace	47
Přestupky.....	48
DIGITALIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY	54
Informační systém Datových schránek	54
Elektronická interakce s úřady z pohledu občana	54
Národní identitní autorita	56
Czech POINT	57
Portál veřejné správy.....	58

Portál občana.....	59
Nové digitální služby: eDoklady a Registr zastupování.....	59
Správa dat a podpora datové zralosti úřadů	59
Otevřená data.....	60
LIDÉ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	62
Zaměstnanci ve vládou regulované sféře	62
Struktura státních zaměstnanců.....	63
Zaměstnanci služebních úřadů	64
Průzkum Pohled úředníka/úřednice.....	67
Zaměstnanci územních samosprávných celků	68
HOSPODAŘENÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	77
Hospodaření se státním majetkem	77
Příspěvek na přenesený výkon státní správy.....	78
Shrnutí hospodaření územních rozpočtů	79
Výsledky hospodaření územních rozpočtů.....	79
Stavy na bankovních účtech	94
Zadluženost	94
DOZOR A KONTROLA OBCÍ	98
Dozorová činnost.....	98
Kontrolní činnost	101
Stanoviska odboru, metodická doporučení a metodické materiály	105
Vzdělávání ve veřejné správě	105
Další činnost související s ÚSC	106
BEZPEČNOST	112
Typy současných bezpečnostních hrozeb	112
Odolnost veřejné správy vůči nelegitimnímu ovlivňování	115
Tři hlavní zásady prevence:	116
Použité datové zdroje.....	117
Seznam zkratk a vysvětlivky	118

SHRnutí VÝROČNÍ ZPRÁVY

Obyvatelstvo

Český statistický úřad uvádí, že **počet obyvatel** České republiky (dále jen „ČR“) dosáhl **10 909 500**. Dle dat Ministerstva vnitra z informačního systému evidence obyvatel bylo v roce 2024 v ČR **10 191 803 občanů**¹. Z toho **5 208 412 žen** (51,1 %) a **4 983 391 mužů** (48,9 %). Meziročně počet občanů klesl o 24 503 (tj. o 0,24 %). Počet cizinců žijících v ČR se zvýšil o 28 349 osob, tedy přibližně o 2,66 %, na celkem **1 094 089 cizinců** (z toho 372 216 s trvalým pobytem, 332 994 s přechodným pobytem a 388 879 na základě registrace dočasné ochrany).

Správní činnosti

Úřady obcí s rozšířenou působností vydaly dohromady **1 445 012 ks občanských průkazů**, z toho **141 468 ks** ve zkrácené lhůtě (tj. 9,8 %), **841 176 ks cestovních dokladů** a **751 400 ks řidičských průkazů**. Na registrech vozidel bylo zapsáno celkem **515 951 vozidel**, což je oproti roku 2023 (524 140) pokles o **8 189 vozidel**.

Matriční úřady provedly v roce 2024 celkem **241 008 prvozápisů**. Z toho bylo **84 311 zápisů narozených dětí**, **112 211 zápisů úmrtí** a **44 486 zápisů sňatků**.

Oproti roku 2023, kdy bylo zaznamenáno celkem 252 518 prvozápisů, je to **pokles o 11 510 zápisů**. Meziročně došlo k poklesu počtu narození, sňatků i úmrtí. Za rok 2024 bylo uzavřeno **262 registrovaných partnerství** (oproti 358 v roce 2023).

Podle dat Ministerstva průmyslu a obchodu bylo v roce 2024 celkem **3 947 665 platných živnostenských oprávnění**, což představuje meziroční nárůst o 79 435. Tento nárůst je částečně důsledkem stabilizace po výkyvu v roce 2023, kdy byla povinnost zřízení datových schránek pro OSVČ spojena s hromadným

ukončováním činností. Na **1 000 obyvatel** připadá v ČR **362,26 živnostenských oprávnění**.

Celkový počet **podnikatelů** dosáhl **2 484 918 osob** (z toho 1 927 275 fyzických a 557 643 právnických osob), tedy meziročně o 32 072 více. Na **1 000 obyvatel** tak připadá **228,03 podnikajících subjektů**.

Počet **podnikajících cizinců v ČR** se nadále zvyšoval – **131 738 cizinců** drželo ke konci roku **181 327 živnostenských oprávnění**, což představuje meziroční nárůst o 13 355 cizinců a o 19 500 oprávnění. Nejpočetnější skupiny tvoří Ukrajinci (43 305 osob, +8 808), Slováci (25 817, +1 759) a Vietnamci (21 145, +333). Nejvíce podnikajících cizinců působí v hlavním městě Praze, dále ve Středočeském a Jihomoravském kraji.

Informační systém evidence přestupků (dále jen „ISEP“), který se používá od roku 2016, eviduje zapsané přestupky v rámci celkem devíti zákonů. V roce 2024 bylo do systému zapsáno **135 728 přestupků**, což je **o 4 593 více než v roce 2023**. Současně bylo zpracováno a vydáno **1 315 714 opisů**, tedy **meziročně o 141 689 více**. Ministerstvo dopravy evidovalo v roce 2024 celkem **355 898 přestupků a trestných činů v dopravě**, což je **o 43 189 méně než v roce 2023**.

Digitalizace a digitální služby

Rok 2024 potvrdil pokračující trend zvyšování využívání digitálních nástrojů v rámci veřejné správy. Počet **zřízených datových schránek** dosáhl ke konci roku **4,5 mil.**, což představuje **meziroční nárůst o 9 %**. Poprvé v historii **překročil počet datových schránek fyzických osob hranici 1 mil.** (1 025 768). Celkem bylo odesláno **více než 151 mil. datových zpráv**,

¹ Údaje o počtu obyvatel v podrobnosti obcí jsou dostupné ze dvou zdrojů. Ty se od sebe liší z pohledu legislativy, technického řešení i účelu a využití evidovaných údajů. Rozdílné jsou i metody získání a zpracování údajů. Český statistický úřad (dále jen „ČSÚ“) zpracovává data statistickou metodou na základě výsledků sčítání lidí, domů a bytů, přičemž se řídí vlastní metodikou v souladu s evropskou

legislativou za účelem mezinárodního srovnání. Naproti tomu Registr obyvatel (dále jen „ROB“), který je páteří digitalizace služeb veřejné správy, je průběžně aktualizován prostřednictvím agendových informačních systémů na základě nahlášených skutečností (matriční události, změna bydliště atd.), jak nastávají v čase.

a za celou dobu existence systému již přes **1,37 mld.**

Současně se díky informační kampani Digitální a informační agentury (dále jen „DIA“) výrazně **snížil počet nepřihlášených držitelů datových schránek**, který na konci roku 2023 činil cca 450 000 – do konce roku 2024 klesl o cca 150 000.

Na **7 196 kontaktních místech veřejné správy (Czech POINT)** bylo v roce 2024 provedeno **2 630 886 transakcí**, což je **pokles o 98 785** oproti roku 2023. Nejvyužívanějšími službami byly:

- **Autorizovaná konverze dokumentů** (1 459 782 případů),
- **výpis z Rejstříku trestů** (470 229 případů),
- **služby spojené s datovými schránkami** (265 214 případů).

Portál občana, který prošel redesignem v listopadu 2023, **přesáhl na konci roku 2024 hranici 1 mil. registrovaných uživatelů**. Mobilní aplikace Portálu občana spuštěná v dubnu 2024 usnadnila přístup ke službám jako jsou eDoklady, notifikace či systém DROZD (Dobrovolná registrace občanů ČR při cestách do zahraničí). V prosinci 2024 bylo zaznamenáno přes **13 mil. přihlášení**, což je dvojnásobek oproti stejnému měsíci roku 2023.

Využívání **Identity občana** dále rostlo – bylo vydáno celkem **17 439 277 přihlašovacích prostředků** (meziročně +883 617), z nichž bylo **aktivních 55 %**. Nejčastěji se uživatelé přihlašovali do IS datových schránek (9,5 mil.) a systému Jenda Ministerstva práce a sociálních věcí (8,8 mil.).

Počet **poskytovatelů otevřených dat** vzrostl z **302 v roce 2023 na 320 v roce 2024**. ČR se v evropském srovnání v oblasti otevřených dat poprvé dostala mezi tzv. *trendsettery* a obsadila **8. místo v Open Data Maturity Report**, přičemž sdílela **1. místo v kategorii Impact**.

Lidé ve veřejné správě

K 1. 1. 2024 bylo systemizováno celkem **73 315 služebních a pracovních míst** ve služebních úřadech, což je **o 2 288 méně než v předchozím roce**. Z tohoto počtu připadalo **65 421 na služební místa** (v režimu zákona o státní službě) a **7 894 na**

pracovní místa (v režimu zákoníku práce). Ke konci roku 2024 bylo ve služebních úřadech systemizováno **65 358 služebních míst**, tedy o 63 méně než na začátku roku. Obsazenost služebních míst státními zaměstnanci zůstala stejná jako v předchozích letech – **88 %**.

Ve vládou regulované sféře (organizační složky státu a příspěvkové organizace) bylo v roce 2024 celkem **487 087 zaměstnanců**, z toho **195 689 v organizačních složkách státu a 291 389 v příspěvkových organizacích**. Průměrný plat činil **45 299 Kč**, což představuje meziroční nárůst o 873 Kč.

Územní samosprávné celky (tj. obce, kraje a Hlavní město Praha) vykázaly v roce 2024 celkem **99 237 zaměstnanců** (včetně fluktuace) a **83 450 úvazků**. Výdaje na platy vzrostly na **42,91 mld. Kč**, což je meziročně o **2,27 mld. více**. Z hlediska věkové struktury je **53,5 % zaměstnanců starších 50 let**, dalších **28,8 % čtyřicátníků**, zatímco podíl zaměstnanců do 40 let klesl na **17,6 %**.

Stárnutí zaměstnanců tak zůstává jedním z největších strukturálních problémů veřejné správy.

Hospodaření veřejné správy

Součástí státního rozpočtu pro rok 2024 byl tradičně příspěvek na výkon státní správy, který je obcím a krajům vyplácen jako částečná úhrada výdajů vzniklých při výkonu přenesené působnosti (např. agenda dokladů, stavební úřady, matriky). V roce 2024 činil tento příspěvek pro obce včetně Hl. m. Prahy **10,51 mld. Kč**, pro kraje (bez Prahy) **1,94 mld. Kč** a pro hlavní město Prahu samostatně **1,30 mld. Kč**. Oproti roku 2023 došlo **k celkovému poklesu o 1,8 %**, tedy o 246,1 mil. Kč. Nejvýraznější pokles zaznamenaly obce mimo Prahu (–2,5 %), naopak u krajů došlo k mírnému nárůstu (+2,3 %).

V roce 2024 vykázaly územní samosprávné celky (dále jen „ÚSC“) a dobrovolné svazky obcí (dále jen „DSO“) **přebytek hospodaření ve výši 52,1 mld. Kč**, což je sice méně než rekordní výsledek roku 2023 (–27,9 %), ale stále se jedná o **třetí nejvyšší přebytek od roku 2015**. Obce (včetně Hlavního města Prahy) se na přebytku podílely 42,2 mld. Kč, z toho samotné Hlavní město Praha vykázalo přebytek **23 mld. Kč**. Kraje přispěly 9,8 mld. Kč a DSO 1,1 mld. Kč.

Obce původně plánovaly schodek ve výši **80,5 mld. Kč**, výsledné saldo však bylo o 122,8 mld. Kč lepší. Tento rozdíl byl způsoben především podhodnocením daňových a nedaňových příjmů a nadhodnocením výdajů, zejména investičních.

Celkové příjmy obcí dosáhly **514,8 mld. Kč**, což představuje **meziroční růst o 3,2 %**. Výdaje činily **472,6 mld. Kč** a meziročně vzrostly o 6,7 %. Nejvýznamnější složkou příjmů obcí byly i nadále daňové příjmy, přičemž výrazný nárůst (o 84,3 %) zaznamenala daň z nemovitých věcí. Přes růst daňových příjmů **obce stále ve velké míře nevyužívají možnost zavádět místní koeficienty**.

Kraje v roce 2024 hospodařily s přebytkem 9,8 mld. Kč (meziročně -38,5 %). Příjmy krajů dosáhly **353 mld. Kč**, z toho 64,3 % tvořily transfery, nejčastěji na školství. Celkové výdaje krajů činily **343,2 mld. Kč**. Z hlediska struktury převládaly běžné výdaje (87,4 %), zejména transfery příspěvkovým organizacím.

K 31. 12. 2024 činily **zůstatky na bankovních účtech obcí, krajů a jejich příspěvkových organizací 531,1 mld. Kč**, což představuje **meziroční nárůst o 48,6 mld. Kč (10,1 %)**. Zadluženost územních rozpočtů naopak meziročně mírně klesla na **91,3 mld. Kč**.

Volby

Další témata

Trh práce a nezaměstnanost

Úřad práce ČR evidoval k 31. 12. 2024 celkem **306 478 uchazečů o zaměstnání**, což je o 16 053 více než v předchozím měsíci a o 27 251 více než v roce 2023. Podíl nezaměstnaných osob vzrostl na 4,1 %. To je o 0,4 p. b. více než v listopadu a o 0,4 % více než ve stejnou dobu před rokem. Celkový počet volných pracovních míst na konci roku poklesl na 246 573, což je meziročně o 25 216 méně. Podporu v nezaměstnanosti pobíralo 93 403 uchazečů o zaměstnání, tj. 30,5 % všech uchazečů vedených v evidenci.

V roce 2024 se konalo celkem **30 nových voleb** do zastupitelstev obcí a **1 dodatečné volby**. Na rozdíl od předchozích let se **nekonaly žádné opakované volby ani opakované hlasování**. V obci Brodec (okres Louny) proběhly **dodatečné volby dvakrát**.

Nejvýznamnější událostí v oblasti voleb byly **volby do Evropského parlamentu**, které se v ČR konaly ve dnech **7. a 8. června 2024**. Ministerstvo vnitra přezkoumalo celkem **31 podaných kandidátních listin**, z nichž bylo **30 zaregistrováno**. Volební účast dosáhla **36,45 %**, což je **nejvyšší účast ve volbách do Evropského parlamentu v historii ČR**. Volby proběhly bez výraznějších komplikací, drobné technické závady na hlasovacích lístcích byly rychle vyřešeny.

Na základě přeshraniční výměny informací v rámci Evropské unie (dále jen „EU“) hlasovalo **8 158 občanů ČR** v jiném členském státě a **3 498 občanů ostatních členských států EU** hlasovalo na území ČR.

Ve **volbách do 1/3 Senátu a krajských zastupitelstev**, které proběhly na podzim 2024, byla volební účast **mírně nižší než v předchozích obdobích**, avšak volební proces proběhl plynule a bez mimořádných událostí.

Míra nezaměstnanosti byla podle dostupných dat EUROSTATU (za říjen 2024) **nejnižší v celé Evropské unii**, a to 2,6 % (průměr EU 5,9 %).

Celkem 30 okresů vykázalo vyšší podíl nezaměstnanosti, než byl celorepublikový průměr. Nejvyšší podíl nezaměstnaných byl v okresech Karviná (11,4), Hodonín (7,8), Děčín (6,9), Bruntál (6,6), Sokolov (4,7), Jeseník (4,6), Most (4,3) a Jablonec nad Nisou (4,2).²

² <https://www.mpsv.cz/mesicni>

Vývoj spotřebitelských cen – meziroční srovnání

V prosinci 2024 vzrostly **spotřebitelské ceny** **meziročně o 6,9 %**, což bylo **o 0,4 p. b. méně než v listopadu 2024**. **Průměrná míra inflace za celý rok 2024 dosáhla 10,7 %**, což je **o 4,4 p. b. méně než v roce 2023**.

Meziroční **zpomalení cenového růstu** bylo způsobeno zejména vývojem v oddíle **potravin a nealkoholické nápoje**, v rámci kterého u většiny sledovaných položek došlo k **mírnějšímu růstu cen nebo poklesu cen**. Například ceny **uzenin** byly v prosinci vyšší o **0,6 %** (v listopadu +3,4 %) a ceny **ovoce** o **5,8 %** (v listopadu +8,4 %). Výrazný pokles byl zaznamenán u **polotučného trvanlivého mléka** (-28,3 %), **sýrů a tvarohů** (-5,4 %) a **vajec** (-30,3 %).

Cenový pokles zpomalily naopak ceny v oddíle **doprava** – ceny **pohonných hmot a olejů** byly v prosinci meziročně nižší o **2,9 %**, což však

odráželo i vysoký meziměsíční pokles v prosinci 2024.

Největší meziroční růst cenové hladiny zaznamenal v prosinci oddíl **bydlení**: nájemné z bytu vzrostlo o **7,3 %**, vodné o **16,3 %**, stočné o **26,9 %**, elektřina o **142,4 %**, teplo a teplá voda o **24,2 %** a výrobky a služby pro údržbu bytu o **5,5 %**. Růst inflace podpořily také oddíly **alkoholické nápoje, rekreace a kultura a stravování a ubytování**.

Naopak **negativní vliv na růst celkové cenové hladiny** měly v prosinci především ceny v oddílech **potravin a nealkoholické nápoje** (-0,3 %) a **doprava** (-0,2 %).

Náklady vlastnického bydlení (imputované nájemné) se zvýšily o **0,6 %** (v listopadu o 0,5 %). **Úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení nákladů vlastnického bydlení činil 107,7 %**.³

Důchody

Dle dat České správy sociálního zabezpečení v roce 2024 **klesl počet osob pobírajících starobní důchod o 4 452**. **Celkový počet** se tím snížil na **2 366 799** oproti 2 371 251 starobních důchodců v roce 2023 a 2 367 185 starobních důchodců v roce 2022. Dále bylo na konci roku 2024 celkem 415 623 invalidních důchodců (meziročně nárůst o 3 917) a 65 277 pozůstalostních důchodců (meziročně nárůst o 2 641).

Celkový počet všech důchodců činil 2 847 699 osob (nárůst o 2 116 oproti roku 2023). Ženy tvoří 59,4 % starobních důchodců, 51,9 %

invalidních důchodců a 61,3 % pozůstalostních důchodců.

Průměrná výše samotného starobního důchodu se meziročně zvýšila o 416 Kč na 20 680 Kč. Nejvyšší průměrné důchody pobírali lidé v Praze (21 808 Kč), naopak nejnižší v Karlovarském kraji (19 840 Kč). Zatímco u mužů byl celorepublikový průměr sólo důchodů 21 937 Kč, u žen pouze 19 493 Kč. Opět meziročně přibýlo stoletých důchodců. Na konci roku 2024 jich bylo již 1 131 (meziroční nárůst o 161 osob); z toho 966 žen a 165 mužů. Nejstarším důchodcům bylo 107 let.

e-Sbírka

K 1. 1. 2024 došlo ke **spuštění systému e-Sbírky**, tedy elektronické Sbírky zákonů a mezinárodních smluv. Systém umožňuje práci s právními předpisy v digitální podobě,

včetně vyhledávání, zobrazování úplných i historických znění, propojení s právními slovníky a metodickými dokumenty. **Pro obce znamená zavedení e-Sbírky úsporu nákladů na tištěné Sbírky zákonů a zjednodušení administrativní zátěže.**

³ <https://csu.gov.cz/produkty/rust-spotrebitelskych-cen-v-roce-2024-zpomalil>

Portál geolokačních dat

Ministerstvo vnitra v roce 2024 dokončilo také realizaci projektu, v rámci kterého docházelo ke sběru geolokačních dat o mobilitě obyvatel ČR. Nový **Portál geolokačních dat** (www.kamdojizdime.cz) poskytuje komplexní

informace o mobilitě a dojížděkových vztazích a rytmech ve všech obcích ČR. Tato data mají široké uplatnění ve veřejném sektoru pro územní a strategické plánování, rozvoj infrastruktury a občanské vybavenosti, cestovní ruch a řadu dalších oblastí.

Změny ve struktuře stavebních úřadů

Ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj iniciovalo Ministerstvo vnitra **změny ve struktuře stavebních úřadů**, a to ve snaze vyřešit jejich dlouhodobý nesoulad se správními obvody obcí s rozšířenou působností

(dále jen „SO ORP“). K tomuto nesouladu docházelo ve více než 80 lokalitách napříč ČR. Na základě série jednání s obcemi v jednotlivých krajích se podařilo s jejich souhlasem část nesouladů vyřešit k 1. 1. 2025. Struktura stavebních úřadů se tak stala srozumitelnější z pohledu občanů a zároveň umožňuje efektivnější výkon této agendy.

SPOLEČENSTVÍ OBCÍ – NOVÝ NÁSTROJ MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE

Meziobecní spolupráce představuje v ČR důležitý nástroj pro efektivní výkon veřejné správy, zejména v menších obcích. Obce sdružují své síly, aby mohly lépe zajišťovat veřejné služby, sdílet odborné kapacity či společně realizovat investiční projekty. Tento přístup umožňuje překonat omezené personální a finanční zdroje jednotlivých obcí a přispívá k vyváženému rozvoji území. **Meziobecní spolupráce je jedním z nástrojů, jak eliminovat negativní důsledky vysoké fragmentace veřejné správy v území v důsledku jednoho z nejvyšších počtu obcí na počet obyvatel v rámci zemí Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.**

obcí (DSO). **Od 1. ledna 2024 byl do právního řádu ČR zařazen nový institut meziobecní spolupráce, kterým je společenství obcí.** Jedná se o kvalifikovanou formu DSO. **Pouze společenství obcí může zaměstnávat sdíleného úředníka, který pomáhá členským obcím s výkonem přenesené působnosti.** Na rozdíl od klasických DSO vzniká společenství obcí v hranicích správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Zákon rovněž stanoví minimální počet obcí, které mohou společenství obcí vytvořit. **Tyto zákonné mantinely jsou dány především proto, aby se činnost společenství obcí koncentrovala na koordinaci veřejných služeb a strategii rozvoje svého území.**

Zákon o obcích předpokládá jako výhradní formu spolupráce obcí tzv. dobrovolné svazky

Společenství obcí jako nová strategická forma meziobecní spolupráce na mikroregionální úrovni

Společenství obcí představuje v ČR pokročilou formu meziobecní spolupráce. Narozdíl od jiných forem meziobecní spolupráce představuje společenství obcí spolupráci v **mikroregionálním kontextu.**

Jeho smyslem je podpořit ty víceúčelové svazky obcí, označované už nyní často jako **mikroregiony**, které mají zájem o strategickou

spolupráci a jsou schopné zajišťovat v území veřejné služby a služby veřejné správy.

Společenství obcí má právní formu svazku obcí dle § 49 a násl.- zákona o obcích. Pro přiznání postavení společenství obcí však takový svazek musí splnit již zmíněná **zákonem požadovaná územní a členská kritéria**, viz § 53b zákona.

V případě vysokého počtu obcí ve SO ORP, je možné založit více společenství obcí.

Společenství obcí vzniká ke koordinaci veřejných služeb v území. Jedná se tedy o zajišťování veřejných služeb v kompetenci obcí a měst na území členských obcí a strategického rozvoje tohoto území.

Společenství obcí by se tak mohlo angažovat v širokém spektru veřejných služeb, jejichž dostupnost obce zajišťují – vzdělávání, sociální oblast, odpadové hospodářství, péče o veřejný prostor, dopravní dostupnost a obslužnost (ve spolupráci s regionálním organizátorem dopravy), kulturní a sportovní infrastruktura apod. v kontextu naplňování rozvojových cílů a priorit vyplývajících ze samosprávných rolí členských obcí. Jedná se tedy o koordinaci zespolu vyvolanou potřebami obcí společně postupovat při zajištění veřejných služeb. K tomu účelu společenství obcí povinně vytváří strategii rozvoje společenství obcí.

Výhodou společenství obcí je potenciální schopnost systémově překonat vysoký stupeň administrativní segmentace na lokální úrovni. Dostatečně veliké společenství obcí by mělo vytvořit finančně a personálně silnou jednotku, která umožňuje na profesionálním základě služby nejen plánovat, ale jménem obcí, či prostřednictvím vlastních zřizovaných či zakládaných organizací je i zajišťovat.

Proto je se společenstvím obcí již od začátku unikátně spojen institut sdíleného úředníka,

Do konce roku 2024 vzniklo napříč ČR celkem **22 společenství obcí v 10 krajích**. Tato společenství sdružovala ke konci roku 2024 celkem **431 obcí a 442 812 obyvatel**. Většina společenství vzniká transformací doposud fungujících víceúčelových dobrovolných svazků. O přiznání

který umožní zajistit výkon správy jménem obcí a zpomalit jejich živelný přesun na vyšší úroveň veřejné správy. Sdílený výkon správních činností prostřednictvím zaměstnance společenství obcí umožňuje efektivnější výkon samostatné i přenesené působnosti obcí kvalifikovaným personálem při zachování kompetence členských obcí. A to na rozdíl od dosavadní praxe, v níž je velká část agend přenášena prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy na jinou obec, čímž dochází k nesystematickým změnám v územní působnosti a primární nositel agendy nad ní ztrácí kontrolu.

Vedle pozice sdíleného úředníka je možné pro zajištění ostatních činností obce vytvářet pozice sdílených zaměstnanců (účetní, IT expert, správa majetku apod.). **Členské obce mohou využívat i sdílené pedagogy** (zákon o pedagogických pracovnících).

V listopadu 2024 byl Poslanecké sněmovně předložen poslanecký návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s podporou spolupráce obcí (**sněmovní tisk č. 845**). V něm bylo navrženo další rozšíření kompetencí společenství obcí, a to zejména **o možnost zřízení obecní policie či vlastního kontaktního místa veřejné správy.**

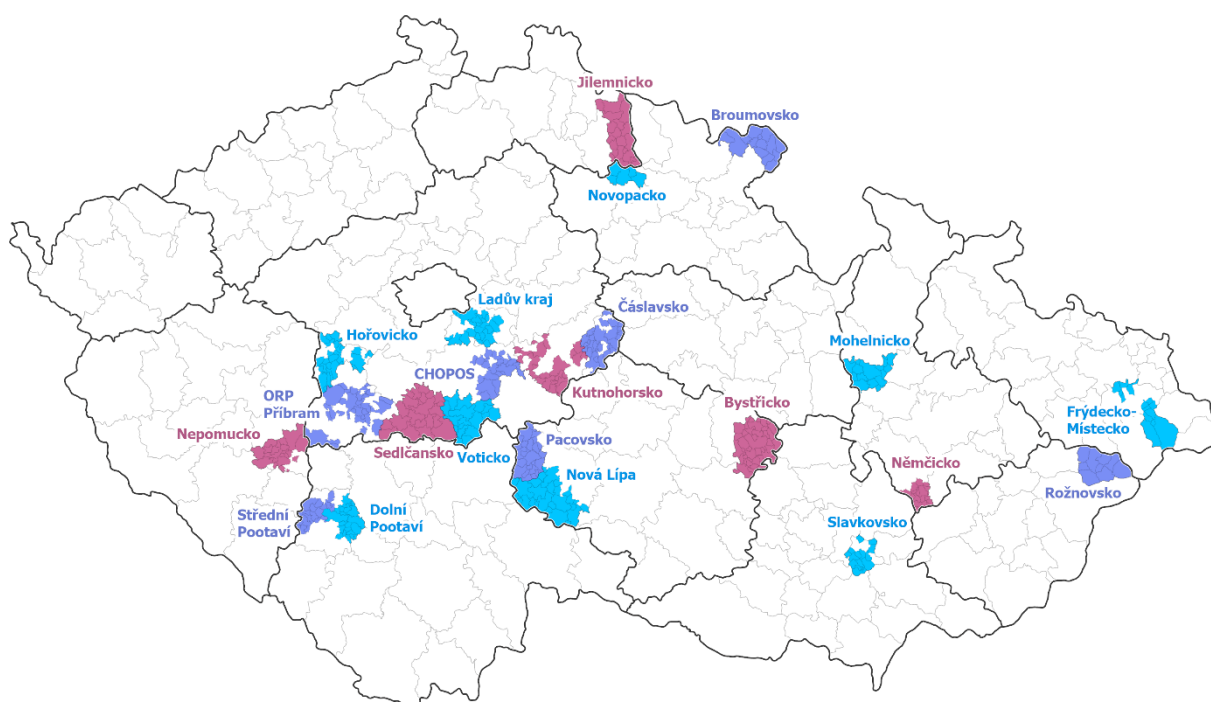
postavení společenství obcí rozhodují krajské úřady, jež vedou rejstřík svazků obcí. Dochází však i k zakládání zcela nových svazků s uvedenými parametry. Častým iniciátorem je jádrové město obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). **V řadě případů pokrývá**

společenství celé území správního obvodu ORP (př. Jilemnicko, Bystřicko, Rožnovsko, Mohelnicko) a naplňuje tak své maximální územní limity.

Ministerstvo vnitra nastavilo systém **průběžné podpory vzniku a následné činnosti společenství obcí v podobě metodického vedení, vytvoření vzorových stanov, návrhů usnesení pro jednání nejvyššího orgánu svazku obcí apod.** Veškeré informace spojené se

společenstvím obcí soustředí na webu spolecenstvi.gov.cz. Významné osobnosti, které se aktivně angažují v oblasti meziobecní spolupráce, jsou předsedy společenství obcí apod. **Tzv. ambasadoři** působí v území a šíří povědomí o rolích společenství obcí a výhodách strategické meziobecní spolupráce. Ministerstvo vnitra vytvořilo dotační titul pro poskytnutí příspěvku na činnost společenství obcí v roce 2025, který mohou využít společenství obcí, vzniklá do konce roku 2024.

Společenství obcí ke konci roku 2024

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Dobrovolné svazky obcí zůstávají

Forma DSO zůstává nadále zachována jako **základní forma spolupráce obcí** podle zákona o obcích. I v případě úspěchu konceptu společenství obcí jako kvalifikované formy svazků obcí se předpokládá zachování existence zejména jednoúčelových nebo specificky zaměřených svazků obcí. **Na rozdíl od exkluzivity členství obce v jediném společenství obcí je nadále možné sdružovat se za konkrétním účelem ve vícero svazcích, a to bez územních limitů.**

Stávající DSO mohou podle zákona o obcích vzniknout v území kdekoliv, bez ohledu na hranice správních obvodů, a nejsou vázány na

minimální počet svých členů. DSO jsou tak velmi různorodé co do počtu svých členů i co do své působnosti. **V tuto chvíli existují desítky svazků např. za účelem společného rozvoje vodovodní a kanalizační sítě, cyklostezek, či svazkových škol.**

Podle Administrativního registru ekonomických subjektů bylo ke **konci roku 2024 zapsáno celkem 719 DSO** (včetně společenství obcí). Tyto DSO hospodařily v roce 2024 s celkovými příjmy ve výši 7,2 mld. Kč (meziroční růst o 24 %, tj. o 1,4 mld. Kč) a celkovými výdaji ve výši 6,1 mld. Kč (meziroční růst o 13,6 %, tj. o 0,7 mld. Kč).

tj. o 0,7 mld. Kč). Saldo rozpočtu skončilo v přebytku ve výši 1,1 mld. Kč.⁴

NOVINKY V LEGISLATIVĚ

I. Přehled významnějších zákonů s dopadem na veřejnou správu, které nabyly účinnosti v roce 2024

• **Novela zákona o právu na digitální služby (zákon č. 1/2024 Sb.)**

Novelou zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, která nabyla účinnosti dne 20. 1. 2024, byla zavedena možnost získat tzv. digitální stejnopis průkazu (dále jen „eDoklad“), který slouží ke stejným účelům jako fyzický průkaz, tj. k prokazování totožnosti a jiných skutečností uvedených v průkazu, a který má stejné právní účinky jako prokazování fyzickým průkazem. Prvním průkazem, který je možné používat jako eDoklad, je občanský průkaz. V budoucnu bude umožněno využívat jako eDoklad i další průkazy.

eDoklad je založen na principu dobrovolnosti – každá osoba se může rozhodnout, zda jej bude využívat, nebo zda setrvá u prokazování totožnosti či jiné skutečnosti toliko fyzickým průkazem. eDoklad je určen k prezenčnímu, nikoliv dálkovému prokazování totožnosti, a není jej možné použít při cestování do zahraničí.

Od 1. 1. 2025 jsou eDoklady povinny při výkonu své působnosti akceptovat všechny orgány veřejné moci a v případě, kdy právní předpis výslovně stanoví povinnost prokázání totožnosti za použití (předložením, nahlédnutím atd.) průkazu, také soukromoprávní subjekty. eDoklady pak mohou dobrovolně akceptovat soukromoprávní subjekty v případě, kdy právní předpis explicitně stanoví povinnost prokázání totožnosti nebo jiné skutečnosti, avšak nehovoří výslovně o průkazu, jakož i v případě, kdy právní předpis o prokázání totožnosti nehovoří (např. v autopůjčovně).

• **Novela zákona o archivnictví a spisové službě (zákon č. 197/2024 Sb.)**

Novelou zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, která nabyla účinnosti dne 1. 7. 2024, byla především odložena povinnost veřejnoprávních původců používat atestovaný elektronický systém spisové služby z 1. 1. 2026 na 1. 1. 2027 a odložen zákaz dodávat neatestované elektronické systémy spisových služeb veřejnoprávním původcům z 1. 7. 2024 na 1. 7. 2025. Tím byl vytvořen prostor pro to, aby se jak veřejnoprávní původci, tak výrobci elektronických systémů spisových služeb dostatečně připravili na novou úpravu.

Z povinnosti používat atestovaný elektronický systém spisové služby pak byly vyjmuty obce I. typu, jimi zřizované právnické osoby a organizační složky těchto obcí a také školy a školská zařízení, neboť pro tyto subjekty by povinnost používat atestovaný elektronický systém spisové služby byla příliš nákladná a zatěžující, a tedy nepřiměřená intenzitě veřejného zájmu na sjednocování podmínek výkonu spisové služby.

Novela dále stanovila veřejnoprávním původcům povinnost opatřovat dokumenty obsahující text strojově čitelnou vrstvou (tj. strojově čitelným textem a metadaty ve strojově čitelném formátu) a povinnost zpracovávat metadata obsažená ve strojově čitelné vrstvě doručeného dokumentu, čímž je umožněno efektivní automatizované zpracování dokumentů, včetně případného použití umělé inteligence při správě dokumentů například v podatelkách.

Novela rovněž umožnila Kanceláři prezidenta republiky zřizovat bezpečnostní archiv. Toto opatření je součástí snahy o nápravu postupů při nakládání s utajovanými informacemi

⁴ Zdroj: Ministerstvo financí, Zpráva o vývoji rozpočtového hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a krajů k 31. 12. 2024.

u Kanceláře prezidenta republiky, čímž bude zajištěna vyšší úroveň bezpečnosti a ochrany utajovaných informací.

• **Zákon č. 196/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony**

Tento zákon nabyl převážně účinnosti až 1. 1. 2025, avšak některé pasáže měly předsunutou účinnosti k 1. 7. 2024. Těmito byly příkladně některé změny zákona o státní službě a o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Změna zákona o státní službě

Do novely zákona o státní službě byly doplněny změny týkající se ověření znalosti českého jazyka u státních zaměstnanců, především **zrušení dosavadní povinnosti cizinců ucházejících se o práci ve státní službě absolvovat zkoušku z českého jazyka**, přičemž ověření potřebných jazykových schopností nově provede v rámci výběrového řízení služební

orgán. Také došlo ke zrušení zmocnění pro vydání vyhlášky o vzoru služebního průkazu.

S účinností od 1. 1. 2025 pak byly v zákoně o státní službě provedeny změny související s úpravami zkoušek vstupního vzdělávání a zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků (viz níže).

Změna zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv

Došlo k posunutí termínů pro spuštění systému e-Legislativa ve vztahu k návrhům právních předpisů, aby byl vytvořen odpovídající prostor **pro kontrolu nástrojů systému e-Legislativy, realizaci úprav a doplnění systému, pro proškolení jeho budoucích uživatelů, pro dostatečné ověření systému a realizaci transformace existujících návrhů aktů do e-Legislativy**. K dalším úpravám v tomto směru došlo k 8. 2. 2025 zákonem č. 23/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích.

II. Přehled právních předpisů s dopadem na veřejnou správu s účinností k 1. 1. 2025

• **Zavedení korespondenčního hlasování (zákon č. 268/2024 Sb.)**

Zákonem č. 268/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 88/2024 Sb., o správě voleb, a některé další zákony, došlo k zavedení možnosti **korespondenčního hlasování v celostátních volbách**, tedy ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, do Evropského parlamentu a ve volbě prezidenta republiky.

Tím se usnadní výkon volebního práva českým občanům pobývajícím v zahraničí, kteří dosud mohli hlasovat pouze na zastupitelských úřadech. To znamenalo pro mnohé z nich nutnost dlouhého cestování a další zátěž nesrovnatelnou s cestou voliče v ČR do nejbližší volební místnosti.

Využití možnosti korespondenčního hlasování bude vázáno na žádost dotyčného voliče, který obdrží od zastupitelského úřadu identifikační lístek a úřední a doručovací obálku. Následně si volič vytiskne z internetu hlasovací lístek, vloží jej do úřední obálky a spolu s identifikačním lístkem jej zašle zastupitelskému úřadu.

Korespondenční hlasování budou moci voliči poprvé využít ve volbách do Poslanecké sněmovny na podzim roku 2025.

• **Zákon č. 196/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony**

Na základě poznatků z praxe bylo přistoupeno k reformě systému povinného vzdělávání úředníků pracujících na obecních a krajských úřadech, aby umožnil lépe připravit úředníky na výkon agend, které pro obyvatele ČR zajišťují. Dosavadní obecná část zkoušky zvláštní odborné způsobilosti byla nahrazena **zkouškou vstupního vzdělávání** a u dosavadních zvláštní částí zkoušky zvláštní odborné způsobilosti došlo k **aktualizaci a rozšíření rozsahu přípravy a vlastní zkoušky, včetně posílení důrazu na procesní otázky a praxi**. Novému nastavení zvláštní odborné způsobilosti úředníků byl přizpůsoben i systém ověřování kvalifikace zaměstnanců správ

národních parků v zákoně o ochraně přírody a krajiny.

Rozsah povinného vzdělávání úředníků byl snížen na 9 dní za tři roky (z dosavadního dvojnásobku).

Došlo též ke zrušení možnosti uznání rovnocennosti vzdělání v individuálních případech ve správním řízení, zatímco možnost rovnocennosti vysokoškolského vzdělání byla doplněna o možnost (dosud nerealizovanou v prováděcím předpise) rovnocennosti i vzdělání získaného na vyšších odborných školách.

V oblasti poskytování vzdělávání úředníkům ÚSC došlo k rozšíření okruhu vzdělávacích institucí, revizi institucionálních akreditací (nově se vydávají na dobu neurčitou) a upuštění od akreditací vzdělávacích kurzů v oblasti průběžného vzdělávání.

Vedle toho novela přinesla některé další praktické změny umožňující zjednodušit konání výběrových řízení na pozice úředníků tak, aby se proces přiblížil neformálním postupům v soukromém sektoru.

Novela zákona o úřednících je doprovázena novými prováděcími předpisy, tedy vyhláškou č. 413/2024 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti, zkoušce vstupního vzdělávání a náležitostech osvědčení o vzdělávání úředníků územních samosprávných celků, a vyhláškou č. 414/2024 Sb., o rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků (nahradily dosavadní vyhlášky č. 512/2002 Sb. a č. 304/2012 Sb.).

Rozšíření možností spolupráce obcí

V rámci zákona č. 196/2024 Sb. byla přijata též novela zákona o obcích, která rozšiřuje možnosti spolupráce obcí na půdorysu nového institutu společenství obcí. Ta umožňuje, aby sdílený úředník (tzv. létající úředník), tedy zaměstnanec společenství obcí vypomáhající členským obcím se zajišťováním jejich úkolů, mohl být zapojen i do činností vykonávaných **pověřenými obecními úřady, stavebními či matričními úřady**. Také se umožňuje, aby i pro výkon jiných agend, než jsou správní činnosti, mohly obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a školské právnické osoby využívat

zaměstnance společenství obcí či jím zřízené právnické osoby. Tato změna by měla nalézt uplatnění např. v oblasti školství a pro tyto účely byl novelizován i zákon o pedagogických pracovnících.

• Novela zákona o veřejných sbírkách (zákon č. 239/2024 Sb.)

Dne 1. 1. 2025 nabyl účinnosti zákon č. 239/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách), ve znění pozdějších předpisů. Tato novela aktualizovala zákon o veřejných sbírkách tak, aby lépe odpovídal aktuální společenské situaci a současným trendům **v oblasti tzv. fundraisingu**.

Přijaté změny zahrnují především zavedení dobrovolnosti režimu veřejné sbírky pro sběr finančních prostředků bezhotovostní cestou, zpřesnění definice nákladů spojených s konáním sbírky, možnost použít výnos sbírky z části i na režijní náklady spojené s realizací účelu sbírky a stanovení minimálního podílu příspěvku u veřejných sbírek konaných prodejem předmětů nebo vstupenek (ve výši 40 % prodejní ceny). Také byly posíleny možnosti obcí při regulaci některých veřejných sbírek konaných prodejem předmětů či vstupenek, neboť jejich konání či propagaci na veřejně přístupných místech bude obec **moci zakázat obecně závaznou vyhláškou**.

• Zavedení institutu partnerství osob stejného pohlaví (zákon č. 123/2024 Sb.)

Dne 1. 1. 2025 nabyl účinnosti zákon č. 123/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Jím došlo k zavedení institutu partnerství jakožto nového typu právního svazku osob stejného pohlaví s větším okruhem práv a povinností oproti dosavadnímu registrovanému partnerství (v podstatě až na drobné odlišnosti bude partnerství obsahem i způsobem uzavírání odpovídat manželství).

Základ této právní úpravy je v občanském zákoníku, novelizace se dotkla i některých předpisů v gesci Ministerstva vnitra, a to zákona o pobytu cizinců na území ČR, zákona o evidenci obyvatel a rodných číslech, zákona

o matrikách, jménu a příjmení a zákona o občanských průkazech.

- **Zavedení elektronické podoby příkazového bloku (zákon č. 349/2023 Sb.)**

Dne 1. 1. 2025 nabyt účinnosti zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, který mimo jiné novelizoval i zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Tato novela zavádí v § 92 přestupkového zákona elektronickou podobu příkazového bloku (vedle dosavadní listinné podoby).

Údaje jsou v elektronickém příkazovém bloku vyplňovány na místě přestupku elektronicky. Náležitosti listinného a elektronického příkazového bloku jsou až na formu podpisu shodné. Obviněný se na elektronický příkazový blok podepisuje digitalizovaným podpisem, kterým se rozumí vlastní rukou provedené písemné vyjádření vlastního jména a příjmení, popř. pouze příjmení na podpisovém zařízení. Oprávněná úřední osoba se podepíše kvalifikovaným elektronickým podpisem. Obviněný obdrží listinný stejnopis příkazového bloku.

- **Novela zákona o státní službě (zákon č. 448/2024 Sb.)**

Dne 1. ledna 2025 vstoupila v účinnost novela zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, která zasáhla v zásadě všechny oblasti státní služby.

Mezi nejvýraznější změny patří **zefektivnění výběru nových státních zaměstnanců** (např. ve výjimečných případech lze stanovit výjimku ze vzdělání; uchazečům, kteří ve výběrovém řízení uspěli, lze bez dalšího výběrového řízení nabídnout jiné volné služební místo; uznává se vzdělání získané v členských státech EU, Evropské hospodářské společenství, Švýcarské konfederaci nebo Spojeném království Velké Británie a Severního Irska).

Dále přináší novela zavedení **adaptačního procesu** pro nově přijaté státní zaměstnance, změny v oblasti úřednické zkoušky (obecná a zvláštní část úřednické zkoušky jsou nově samostatné a stanoví se rozdílná lhůta pro jejich složení), stanovení postupu při doručování a rozšíření možnosti doručování i na e-mailové adresy zaměstnanců, zavedení základů kariérního řádu (nová služební označení).

Novela přinesla rovněž **zrušení povinnosti pravidelného služebního hodnocení státních zaměstnanců**, zkrácení doby pro zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů na 3 měsíce (nově je také možné v případě následného zařazení na jiné služební místo v jiném služebním úřadě stanovit takovému státnímu zaměstnanci tzv. osvědčovací dobu v délce až 3 měsíce), zrušení institutu kárné odpovědnosti a zavedení možnosti, aby u vybraných představených služební poměr skončil na základě tzv. gentlemanské dohody (zahrnující i finanční kompenzaci).

Zpracování závěrečných zpráv RIA k právním předpisům

Závěrečná zpráva hodnocení dopadů regulace (dále jen „ZZ RIA“) se zpracovává u návrhů právních předpisů, u nichž se očekávají nové a rozsáhlé dopady. **V roce 2024 byla ZZ RIA zpracována u 54 % návrhů zákonů, 11 % návrhů nařízení vlády a 4 návrhů vyhlášek. U věcných záměrů se ZZ RIA zpracovává vždy (v roce 2024**

nebyl předložen žádný), naopak k návrhům ústavních zákonů (v roce 2024 nebyl předložen žádný) se nezpracovává. U návrhů, kde nebyla zpracována ZZ RIA, bylo hodnocení dopadů navrhovaného řešení v rozsahu požadovaném Legislativními pravidly vlády součástí důvodové zprávy nebo odůvodnění.

Přítomnost RIA v návrzích právních předpisů (2015–2024)

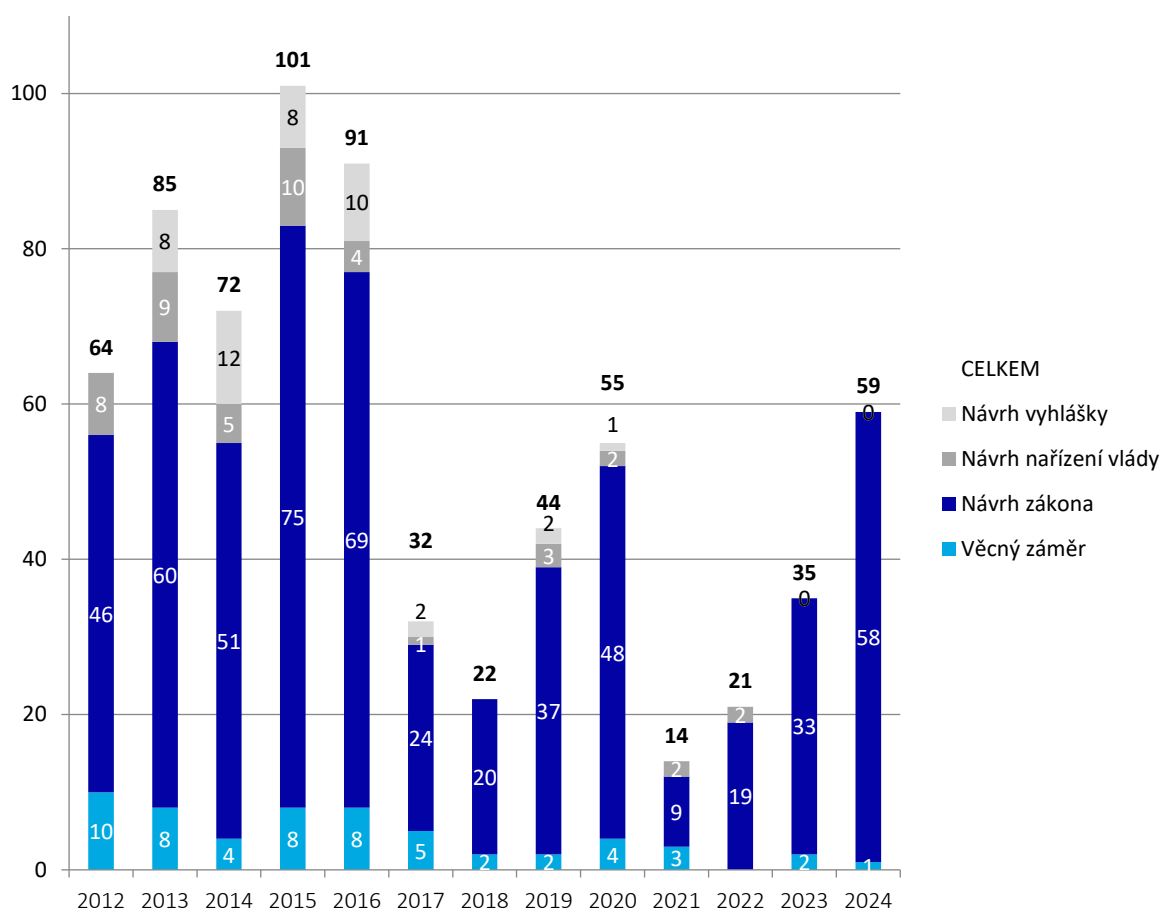
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Věcný záměr	s RIA	abs.	8	4	2	2	5	2	0	3	0
		%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	100	0,00
	bez RIA	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Návrh ústavního zákona	s RIA	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	bez RIA	abs.	2	0	1	2	0	1	2	1	0
		%	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	100,00	100,00	0,00
Návrh zákona	s RIA	abs.	77	32	39	39	44	22	32	41	64
		%	78,57	57,14	50,65	42,39	28,21	27,16	29,91	50,62	54,24
	bez RIA	abs.	21	24	38	53	112	59	75	40	54
		%	21,43	42,86	49,35	57,61	71,79	72,84	70,09	49,38	45,76
Návrh nařízení vlády	s RIA	abs.	43	24	8	19	22	16	17	12	9
		%	48,86	35,82	14,04	36,54	28,95	22,86	16,19	14,29	10,47
	bez RIA	abs.	45	43	49	33	54	54	88	72	77
		%	51,14	64,18	85,96	63,46	71,05	77,14	83,81	85,71	89,53
Návrh vyhlášky	s RIA	abs.	80	47	26	26	20	15	18	18	7
		%	45,20	23,62	17,22	19,55	13,42	8,24	9,78	9,89	3,65
	bez RIA	abs.	97	152	125	107	129	167	166	164	185
		%	54,80	76,38	82,78	80,45	86,58	91,76	90,22	90,11	96,35

Zdroj: Úřad vlády

Pracovní komise pro hodnocení dopadů regulace (Komise RIA), která od roku 2011 hodnotí kvalitu ZZ RIA, se v roce 2024 zabývala **59 ZZ RIA**. Celkově 1 doporučila schválit, 37 doporučila schválit po zapracování

doporučujících připomínek a u 21 uvedla, aby Legislativní rada vlády projednávání přerušila za účelem přepracování návrhu předkladatelem ve smyslu zásadních připomínek.

Počet projednávaných materiálů Komise RIA v letech

Zdroj: Úřad vlády ČR

V roce 2024 nebyl evidován přezkum právního předpisu nebo oblasti politiky, který by byl zpracován a následně projednáván na úrovni vlády, respektive jejích poradních orgánů. Na návrh ministra pro legislativu a předsedy Legislativní rady vlády vláda schválila ukotvení systematického provádění přezkumu regulace (ex post RIA) s účinností od 1. 1. 2025 a s tím související změny Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) a statutu Legislativní rady vlády.

Volby

VOLBY

Volby a opakované hlasování do zastupitelstev obcí

Za rok 2024 se na úrovni obcí konalo celkem **30 nových voleb a 1 dodatečné volby**. V roce 2024 se nekonaly žádné opakované volby ani neproběhlo žádné opakované hlasování. Pro větší přehlednost uvádíme údaje v následující tabulce. V následující tabulce jsou uvedeny jednotlivé druhy **voleb do zastupitelstev obcí a jejich četnost**. Následující tabulka obsahuje název obcí, ve kterých se v roce 2024 konaly některé druhy voleb více než jednou.

Podrobnější informace jsou k dispozici na internetových stránkách Ministerstva vnitra, které se věnují volbám⁵.

Druh voleb/hlasování	Počet konání
Nové volby	30x
Dodatečné volby	1x
Opakované volby	Nekonaly se.
Opakované hlasování	Nekonalo se.

Zdroj: Ministerstvo vnitra

NÁZEV OBCE A OKRES	DRUH VOLEB	POČET OPAKOVÁNÍ
BRODEC OKRES LOUNY	dodatečné volby	2 x

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Volby do Evropského parlamentu

Volby do **Evropského parlamentu** (dále jen „EP“) se konaly ve dnech **7. a 8. 6. 2024**. Tyto volby probíhaly ve všech členských státech EU, včetně ČR. Volby vyhlásil prezident republiky dne 26. 1. 2024 (rozhodnutí prezidenta republiky č. 38/2024 Sb.).

Dne 19. 4. 2024 rozhodlo Ministerstvo vnitra o registraci **30 kandidátních listin**. Jedna kandidátní listina byla Ministerstvu vnitra doručena **po zákonné lhůtě** (2. 4. 2024 do 16.00 hodin) a proto byla odmítnuta. **Žádný kandidát nebyl na kandidátní listinách škrtnut.**

Volební účast činila **36,45 %**. Z dosavadních voleb do EP konaných v ČR se jednalo o dosud **nejvyšší volební účast**.

Všechny nahlášené vady na hlasovacích lístcích byly operativně vyřešeny a vždy došlo k řádné nápravě.

Ministerstvo vnitra obdrželo data z 25 členských států, že celkově **8 158 státních občanů ČR projevil zájem hlasovat v jiném členském státě**. Z toho 40 % voličů bylo možné ztotožnit a zaslat výpis ze seznamu voličů do 998 obcí (nebo městských částí či městských obvodů v územně členěných městech). Naopak celkově **3 498 občanů ze 24 členských států projevil zájem hlasovat na území ČR, a to z cca 700 obcí**.

NÁZEV	POČET HLASŮ	POČET MANDÁTŮ
ANO 2011	26,14 %	7
SPOLU (ODS, KDU-ČSL, TOP 09)	22,27 %	6
PŘÍSAHA A MOTORISTÉ	10,26 %	2
STAČILO! (KSČM, SD-SN, ČSNS)	9,56 %	2
STAROSTOVÉ A OSOBNOSTI PRO EVROPU	8,70 %	2
ČESKÁ PIRÁTSKÁ STRANA	6,20 %	1
SPD A TRIKOLORA	5,73 %	1

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Soudní přezkum voleb do Evropského parlamentu

⁵ <https://mv.gov.cz/volby/>

Nejvyšší správní soud

Ve věci **registrace kandidátních listin** byl podán Nejvyššímu správnímu soudu (dále jen „NSS“) jeden návrh na soudní přezkum registrace, který NSS zamítl. Ve věci **neplatnosti volby kandidáta** bylo podáno celkem 19 návrhů na soudní přezkum.

NSS rozhodl takto:

1) deset návrhů bylo odmítnuto

- čtyři pro předčasnost (sp. zn. Vol 3/2024, Vol 4/2024, Vol 5/2024, Vol 6/2024),
- dva pro opožděnost (sp. zn. Vol 20/2024, Vol 21/2024), a
- ve čtyřech případech nebyly žadatelem odstraněny vady podání návrhu (sp. zn. Vol 8/2024, Vol 14/2024, Vol 18/2024, Vol 19/2024),

2) čtyři návrhy byly vyřízeny přípisy, neboť formálně nešlo o volební stížnost

(sp. zn. Vol 10/2024, Vol 12/2024, Vol 15/2024, Vol 16/2024),

3) pět návrhů bylo zamítnuto.

Ústavní soud

Byly podány 2 ústavní stížnosti. Jedna ústavní stížnost směřovala proti odpovědi Ministerstva vnitra na stížnost na organizačně technické zabezpečení voleb a proti odpovědi Krajského úřadu Středočeského kraje na stížnost týkající se nevyhovění žádosti o vydání voličského průkazu pro volby do EP příslušným městským úřadem. **Ústavní soud dospěl k závěru, že stížnost je nepřípustná.**

Druhá ústavní stížnost směřovala proti usnesení NSS sp. zn. Vol 18/2024-15, v níž NSS volební stížnost odmítl, protože navrhovatel neodstranil vady podání. **Ústavní soud shledal ústavní stížnost za zjevně neopodstatněnou a potvrdil rozhodnutí NSS.**

Volby do zastupitelstev krajů a 1/3 Senátu

Volby do zastupitelstev krajů se v ČR v roce 2024 konaly ve dnech 20. a 21. 9. 2024. Volby vyhlásil prezident republiky dne 27. 5. 2024 (rozhodnutí prezidenta republiky č. 147/2024 Sb.).

Volební účast ve volbách do zastupitelstev krajů činila 32,91 %. **Jednalo se historicky o druhou nejnižší volební účast z dosud uskutečněných voleb do zastupitelstev krajů.**

I. kolo voleb do 1/3 Senátu se konalo společně s volbami do zastupitelstev krajů. Eventuální II. kolo těchto voleb proběhlo o týden později 27. a 28. 9. 2024. **Tyto volby mají spolu s volbami do EP nejnižší účast v ČR.** Volební účast v I. kole těchto voleb **byla 30,47 % a ve II. kole poté 17,54 %.** Oproti roku 2022, kdy se I. kola zúčastnilo 42,65 % a II. kola 19,44 %, šlo zejména v I. kole o **značný pokles volební účasti.**

Příprava a realizace voleb do zastupitelstev krajů a 1/3 Senátu **byla ovlivněna povodněmi,** které významně zasáhly nezanedbatelnou část území ČR.

Volební místnosti se podařilo otevřít ve všech obcích zasažených povodní a zajistit tak hlasování, což je současně důkaz, že podmínky na území umožňovaly volby konat, a je tedy zřejmé, že **nebyly naplněny ústavní předpoklady pro proces odkladu voleb.**

V souvislosti se zajištěním voleb v povodněmi zasažených oblastech je třeba zásadně ocenit vynikající spolupráci Ministerstva vnitra s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje a Olomouckého kraje, Městským úřadem Jeseník, Městským úřadem Opava, Hasičským záchranným sborem a jeho krajskými ředitelstvími, Svazem měst a obcí, Sdružení místních samospráv ČR, Sdružením tajemníků městských a obecních úřadů ČR, Policií ČR, Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním a Českým statistickým úřadem a dalšími institucemi a osobami, které řešily či zajišťovaly volby přímo v zasaženém území.

Soudní přezkum voleb do krajských zastupitelstev

Krajské soudy

V zákonné lhůtě obdržely krajské soudy celkem **32 návrhů**, z nichž 5 bylo spojeno ke společnému řízení pod sp. zn. 37 A 65/2024 – 2. Z uvedeného celkového počtu byl jeden návrh (sp. zn. 54 A 64/2024) označen jako **nepřípustný**. U návrhu pod č. j. 66 Na 13/2024 se jednalo o neúplné podání a dožádání. **Ve 21 případech** příslušný krajský soud návrh/návrhy

zamítl a ve čtyřech případech došlo k **odmítnutí návrhu/návrhů**.

Ústavní soud obdržel jednu ústavní stížnost, která se týkala voleb do **Zastupitelstva kraje v Libereckém kraji**. Na základě této ústavní stížnosti došlo k přepočítání hlasů v pěti volebních okrscích. Výsledky krajských voleb v Libereckém kraji však zůstaly nezměněny.

Soudní přezkum voleb do Senátu

Nejvyšší správní soud

O třech návrzích volební senát NSS rozhodl, dva z návrhů odmítl, protože se jednalo o návrhy předčasné, podané ještě před tím, **než začala běžet zákonná lhůta pro jejich podání**. Jednalo se o návrhy pod sp. zn. Vol 22/2024 a sp. zn. Vol 23/2024). Ve věci pod sp. zn. Vol 26/2024 NSS shledal, že návrh byl podán opožděně.

Ve věcech pod sp. zn. Vol 24/2024 a sp. zn. Vol 25/2024 vydal volební senát NSS usnesení, kterými byli navrhovatelé vyzváni, aby **odstranili vady návrhu** tak, aby bylo patrné, čeho se domáhají.

K návrhu pod sp. zn. Vol 27/2024 nebylo podle původního názoru NSS **možno přihlížet**, protože soudce zpravodaj po podrobném seznámení se s věcí zjistil, že návrh byl odeslán z datové schránky zástupce navrhovatele, advokáta, avšak podepsán byl prostým elektronickým podpisem, advokátním koncipientem. **To mělo za následek, že návrh nebyl řádně elektronicky podepsán.**

Ústavní soud

Státní volební komise obdržela dne 21. 11. 2024 od Ústavního soudu akceptační dopis. Stěžovatel ve svém podání navrhl vyslovit neplatnost volby kandidáta ve volbách do Senátu ve volebním obvodu č. 8, Sídlo: Rokycany. Tímto způsobem bylo napadáno rozhodnutí NSS pod **č. j. Vol 27/2024–39**.

Stěžovatel se domáhal ochrany před tzv. jiným zásahem orgánu veřejné moci. Nejvyšší správní soud podle něj nepřihlídl k jeho návrhu na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Senátu. Konkrétně se jednalo o volební obvod č. 8 – Rokycany. V důsledku toho Nejvyšší správní soud odmítl ve věci jednat a rozhodl o návrhu, o čemž stěžovatele vyrozuměl písemností označenou jako sdělení ze dne 16. 10. 2024, sp. zn. Vol 27/2024–39. Stěžovatel ve své stížnosti tvrdil, že tímto zásahem Nejvyššího správního soudu bylo porušeno jeho právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Ústavní soud ústavní stížnosti vyhověl.

Schválené zákony týkající se voleb

Zákon o správě voleb

Dne 16. 4. 2024 byl ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv vyhlášen pod číslem 88/2024 Sb., **zákon o správě voleb**. Výsledkem je změna základní koncepce soustavy volebních zákonů a sjednocení právní úpravy. Došlo

k oddělení úpravy volebních systémů od úpravy správy voleb a naplnění záměru připravit jeden obecný předpis společný pro všechny druhy voleb. Zároveň došlo i k výrazné modernizaci dosavadní volební právní úpravy.

V souvislosti s přijetím zákona o správě voleb byly v roce 2024 zahájeny úkony, které povedou k vytvoření **informačního systému**. Jedná se o klíčový informační nástroj digitalizace v oblasti administrace voleb. V roce

2024 rovněž došlo i k **úspěšné realizaci veřejné zakázky na vybudování tohoto systému**.

Detailnější informace o novele zákona o správě voleb (zákon č. 268/2024 Sb.) jsou uvedeny na str. 14.

Úprava podmínek kandidatury a navrhování kandidátů ve volbě prezidenta

Dne 19. 9. 2024 byl ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv vyhlášen pod číslem **269/2024 Sb.** zákon, kterým se mění zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Důvodem pro přijetí tohoto zákona byla **reakce na některé poznatky vzešlé ze soudního přezkumu registračního řízení pro třetí přímou**

volbu prezidenta republiky. Došlo k úpravě navrhování kandidátů na prezidentský úřad a postupu Ministerstva vnitra v řízení o registraci kandidátní listiny, zejména při kontrole petic. Jedná se o modifikaci a zpřesnění pravidel, která jsou již nyní obsažena v zákoně o volbě prezidenta republiky a nepřesáhla tak ústavní zmocnění pro zákonnou úpravu.

Zákon o volebních kampaních

V roce 2024 probíhal v Poslanecké sněmovně legislativní proces návrhu **zákona o volebních kampaních**. Poslanecká sněmovna projednávala vládní návrh zákona o volebních kampaních (ST 778) a doprovodný návrh zákona, kterým se mění volební a některé další zákony v souvislosti s přijetím zákona o volebních kampaních (ST 779).

Do návrhu zákona o volebních kampaních byla začleněna materie vycházející z nařízení EP a Rady 2024/900 ze dne 13. 3. 2024 o transparentnosti a cílení politické reklamy.

Legislativní proces zmíněných sněmovních tisků byl v roce 2025 ukončen.

Místní referendum

Ministerstvo vnitra za rok 2024 evidovalo na základě zaslaných oznámení od obcí a měst, že se místní referendum konalo **v 39 obcích, z toho 11 referend se uskutečnilo souběžně s volbami do EP a 15 souběžně s volbami do zastupitelstev krajů a I. kolem voleb do 1/3 Senátu**. Pro srovnání v roce 2023 se uskutečnilo místní referendum celkem v 34 obcích a v roce 2022 v 21 obcích. **Ve srovnání s předchozím rokem se jedná o nárůst.**

V místních referendech se hlasovalo celkem **o 49 otázkách**, které se týkaly rozhodnutí obcí v samostatné působnosti nebo podniknutí kroků a opatření zastupitelstev obcí vedoucích k prosazení určitého záměru obce a jejich občanů. Jednalo se např. o rozšíření skládky, vybudování ubytovacího komplexu, výstavbu větrných elektráren, prodej restaurace jejímu dlouholetému provozovateli, výstavbu sil na

obilí nebo fotovoltaické elektrárny, koupě zámku, souhlas s těžbou nebo podání námitek proti povolení stavby areálu Strategického podnikatelského parku na území Dolní Lutyně.

Ve **40 případech** bylo rozhodnutí v místním referendu **platné**, tzn., že referenda se zúčastnilo alespoň 35 % oprávněných osob zapsaných v seznamech oprávněných osob.

Ve **38 případech** bylo rozhodnutí v místním referendu **závazné**, tzn., že pro ně hlasovala nadpoloviční většina oprávněných osob, které se místního referenda zúčastnily, a současně alespoň 25 % oprávněných osob zapsaných v seznamech oprávněných osob. Rozhodnutí v místním referendu je závazné pro zastupitelstvo obce a orgány obce.

Evidence ohlášených místních referend, kterou vede Ministerstvo vnitra, je dostupná na jeho

internetových stránkách. Jedná se o dokument s názvem „*Seznam konaných místních referend*“.

Právo občanů sdružovat se v politických stranách a politických hnutích

Rejstřík politických stran a politických hnutí vedený Ministerstvem vnitra je veřejný seznam, do kterého se zapisují nebo vyznačují zákonem stanovené údaje týkající se politických stran a politických hnutí. Rejstřík politických stran a politických hnutí je každému přístupný, mj. i na internetových stránkách Ministerstva vnitra. Každý má právo do něj nahlížet, pořizovat si kopie a výpisy.

V roce 2024 byly nově zaregistrovány **4 politické strany a 10 politických hnutí** a výmaz byl proveden u **8 politických stran a 12 politických hnutí**. K 31. prosinci 2024 tak bylo v rejstříku politických stran a politických hnutí zapsáno celkem **263 subjektů**, z toho **101 politických stran a 162 politických hnutí**.

Statistiky

STATISTIKY

Státní občanství

Odbor všeobecné správy Ministerstva vnitra (dále jen „OVS MV“), který vykonává působnost na úseku státního občanství ČR podle zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoSO“), eviduje za rok 2024 z pozice věcně a místně příslušného správního orgánu I. stupně celkem:

- **6254 žádostí o udělení státního občanství ČR** (tzv. klasická naturalizace ve smyslu § 11 a následujících ZoSO), což oproti roku 2023 představuje nárůst o cca 19 %;
- **43 žádostí o udělení státního občanství ČR zvláštním způsobem** (dle § 28 a § 29 ZoSO);
- **19 prohlášení o nabytí státního občanství ČR**

v souvislosti se svěřením dítěte do náhradní péče (dle § 36 ZoSO).

Za rok 2024 OVS MV nadále eviduje vysoký zájem cizinců o problematiku udělování státního občanství ČR (např. formou dotazů potenciálních žadatelů, zvýšeného počtu žádostí o udělení státního občanství ČR atd.), a to zejména v souvislosti s ruskou agresí na Ukrajině a také setrvale rostoucím počtem cizinců s povoleným trvalým pobytem na území ČR.

V roce 2024 nabylo státní občanství ČR **celkem 6 422 osob**. Podrobné údaje k nabývání státního občanství (data k 13. 2. 2025) vyplývají z tabulky níže.

<i>Příslušný správní orgán</i>	<i>Ustanovení ZoSO</i>	<i>Počet osob, které nabyly občanství</i>
OVS MV	Udělení § 11 a násl. ZoSO	4 330
	Udělení § 28 ZoSO	28
	Udělení § 29 ZoSO	2
	Prohlášení § 36 ZoSO	12
	Celkem OVS MV	4 372
Krajský úřad	Prohlášení § 31 ZoSO	684
	Prohlášení § 32 ZoSO	133
	Prohlášení § 34 ZoSO	8
	Prohlášení § 35 ZoSO	1 225
	Celkem Krajský úřad	2 050
Celkem ČR		6 422

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Obyvatelstvo

Občané

Podle údajů z informačního systému evidence obyvatel, jehož správcem je Ministerstvo vnitra, bylo v roce 2024 v ČR **10 191 803 občanů**. Z toho **5 208 412 žen** (51,1 %) a **4 983 391 mužů** (48,9 %). Meziročně počet občanů klesl o 24 503 (tj. o 0,2 %). Dle dat Českého statistického úřadu měla ČR k 31. 12. 2024 celkem **10 909 500 obyvatel**.

V roce 2024 bylo odborem správních činností Ministerstva vnitra vyřízeno celkem 347 žádostí o zprostředkování kontaktu. Jak lze

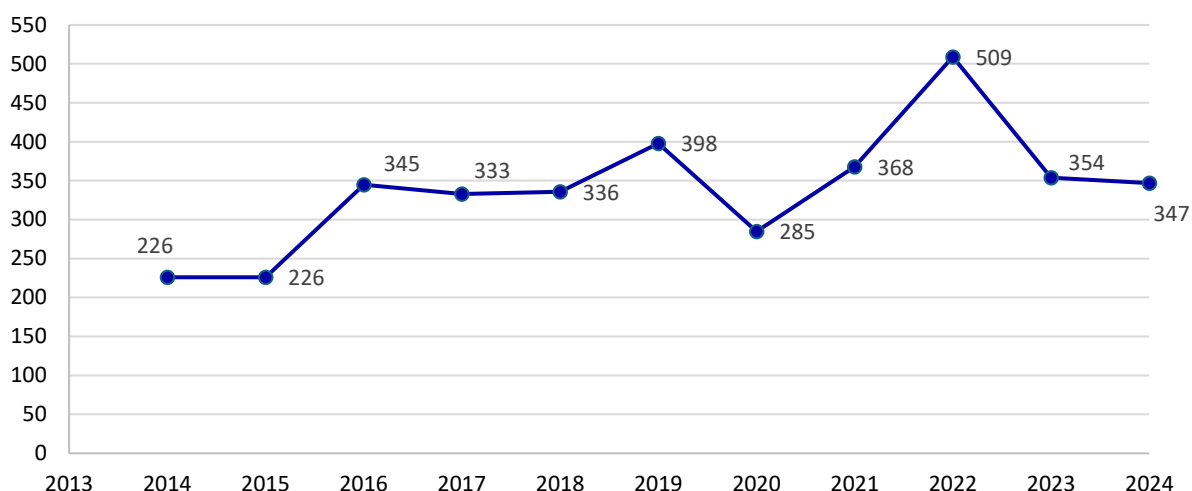
vidět v níže uvedené tabulce a grafu, jedná se o pokles v počtu přijatých a vyřízených žádostí, oproti roku 2023. Z celkového počtu 354 bylo 238 žádostí kladně vyřízeno a kontakt byl zprostředkován, resp. osobě bylo zasláno sdělení o tom, že ji žadatel hledá. Ve zbývajících případech nebylo možné kontakt zprostředkovat, a to z důvodu úmrtí, nebo měla hledaná osoba ukončený pobyt na území ČR anebo bylo žadatelem poskytnuto příliš málo údajů, které by vedly k úspěšnému dohledání kontaktované osoby.

Počet žádostí o zprostředkování kontaktu v roce 2024

	Četnost žádostí		Četnost uhrazeno	
	abs.	rel.	abs.	rel.
2014	226	8,3 %	113 000	9,7 %
2015	226	8,3 %	113 000	9,7 %
2016	345	12,7 %	172 500	14,8 %
2017	333	12,2 %	166 500	14,3 %
2018	336	12,3 %	168 000	14,4 %
2019	398	21,4 %	199 000	21,4 %
2020	285	13,3 %	142 500	16,3 %
2021	368	16,5 %	184 000	20,1 %
2022	509	18,7 %	254 500	21,9 %
2023	354	13 %	177 000	15,2 %
2024	347	14,6 %	173 500	17,6 %
Celkem	2 727	100,00%	1 164 500	157,8 %

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Počet žádostí o zprostředkování kontaktu

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Legislativní změny v oblasti evidence obyvatel a registrů

S účinností od 1. 1. 2024 došlo ke zpoplatnění vydání **vícejazyčného standardního formuláře**, který je volitelnou přílohou k výpisu z registru obyvatel a pro účely předkládání výpisu v členských státech Evropské unie nahrazuje jeho úřední překlad, a to **ve výši 100,- Kč**. Ke stejnému datu se stal údaj o rodném čísle **opět natrvalo součástí občanského průkazu, ačkoliv původně měl jeho zápis skončit s koncem roku 2024**.

Od téhož data (dne 1. 1. 2024) jsou účinné změny na úseku **evidence obyvatel** [zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů], konkrétně v **§ 6** – údaj jiného

zákonného zástupce ve smyslu **§ 3 odst. 3 písm. m)** zapisuje soud; **§ 8 odst. 3** – osobou blízkou jsou též praprarodiče, o tuto kategorii je tedy rozšířena možnost podání žádosti o poskytnutí údajů k osobě blízké; oprávněná osoba ve smyslu **§ 10 odst. 6 písm. c)** už nemusí být starší 18 let, svéprávná.

Zde je reflektováno na problematiku nezletilých vlastníků objektu; **§ 10 odst. 11** – nově upraveny podmínky zastoupení občanů. Doplněno chybějící ustanovení o tom, že za občana staršího 15 let může místo trvalého pobytu ohlásit jím pověřený zmocněnec na základě zvláštní plné moci s úředně ověřeným podpisem zmocnitele.

Novela prováděcí vyhlášky zákona o evidenci obyvatel

V návaznosti na rozšíření okruhu osob blízkých byla pod č. 415/2023 zveřejněna novela vyhlášky č. 296/2004 Sb., kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů. V této vyhlášce byl publikován **nový formulář žádosti o poskytnutí údajů z evidence obyvatel**, použitelný rovněž od 1. ledna 2024, který je také dostupný na internetových stránkách Ministerstva vnitra v sekci formuláře ke stažení v části „Evidence obyvatel“ <https://mv.gov.cz/soubor/zadost-o-poskytnuti-udaju-z-aiseo.aspx> včetně

informace k vyplnění <https://mv.gov.cz/soubor/informace-k-vyplneni-tiskopisu-zadosti-o-poskytnuti-udaju-z-aiseo.aspx>.

Digitální stejnopis průkazů

Od 20. ledna 2024 došlo v souvislosti se vznikem digitálních stejnopisů průkazů k upřesnění § 3 odst. 1 zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů, že **digitální stejnopis průkazu nelze použít pro překračování hranic**.

Úprava informačních systémů

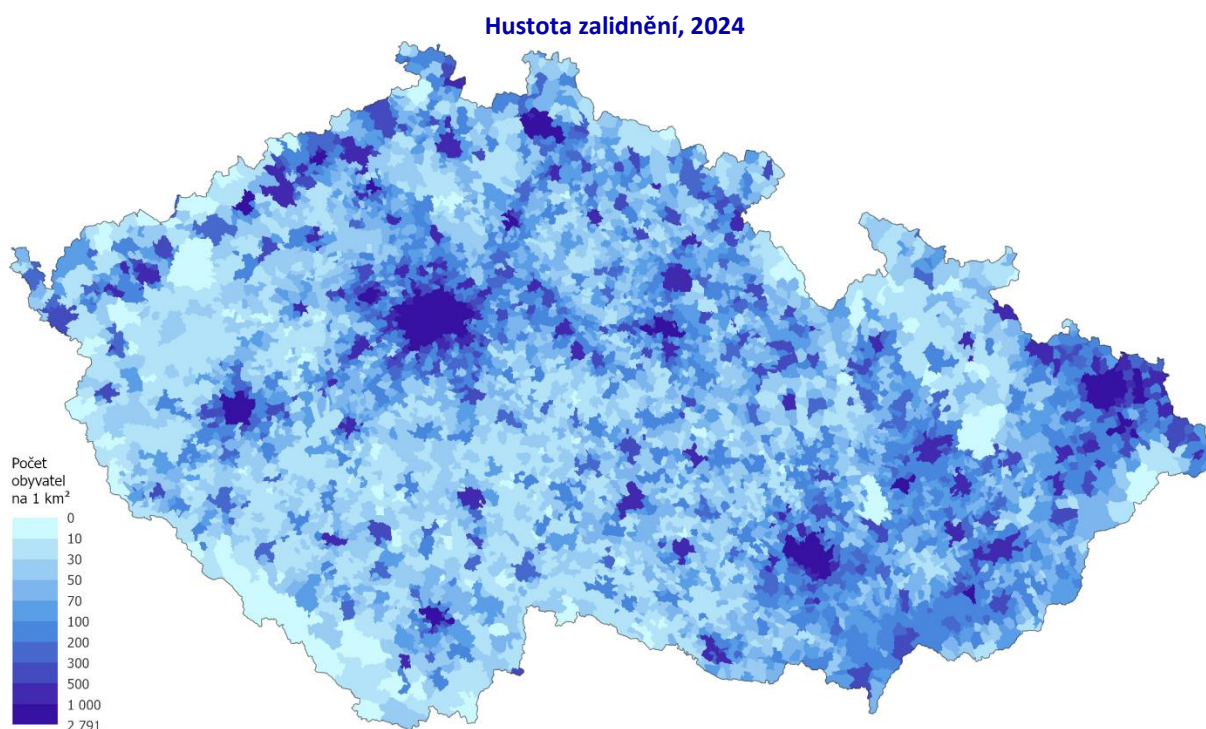
Ministerstvo vnitra v roce 2024 zahájilo intenzivní práce na úpravách jednotlivých komponent informačních systémů správních evidencí, zejména pak evidence obyvatel, a to v souvislosti se změnou **zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**, ve znění pozdějších předpisů, kdy počínaje dnem 1. 1. 2025 mohou dva lidé stejného pohlaví uzavřít partnerství jako trvalý svazek, který se uzavírá stejným způsobem jako manželství a vztahují se na něj, až na některé výjimky, stejná práva

a povinnosti partnerů jako v ustanovení o manželství. **Zákon zároveň k danému datu ukončil možnost učinit prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství, přičemž registrovaná partnerství vzniklá do 31. prosince 2024 zůstávají zachována i nadále.** Registrovaní partneři mohou spolu bez nutnosti předchozího zrušení jejich dosavadního registrovaného partnerství uzavřít nové, výše zmíněné **partnerství**, které jejich dosavadní registrované partnerství nahradí.

Registr obyvatel

V září roku 2024 došlo k nabytí platnosti zákona č. 278/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tato právní úprava přinesla změnu

působnosti výkonu státní správy v oblasti registru obyvatel a registru osob. S účinností od 1. 11. 2024 tak přešlo správcovství **registru obyvatel z Ministerstva vnitra a registru osob z Českého statistického úřadu na DIA.**

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Českého statistického úřadu

Cizinci

Informativní přehled Ministerstva vnitra o cizincích se zaevidovaným přechodným či trvalým pobytem ukazuje, že počet cizinců v ČR na konci roku 2024 (stejně jako v roce 2023) přesahuje 1 mil. osob (celkem **1 094 089**

– z toho **372 216 s trvalým pobytem, 332 994 s přechodným pobytem a 388 879 na základě registrace dočasné ochrany.** Oproti konci roku 2023 se jedná o nárůst o 28 349 osob. V kategorii trvalého pobytu převažovali muži

(196 228 mužů oproti 175 988 ženám). Podobně je tomu tak u počtu osob s přechodným pobytem (199 189 mužů vůči 133 805 ženám). Mezi cizinci pobývajícími legálně na území ČR převažují občané třetích

zemí (861 668 osob, tj. 79 %) nad občany členských států EU, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska (232 422 osob, tj. 21 %).

Vývoj počtu cizinců celkem (trvalý pobyt + přechodný pobyt) dle dat Ministerstva vnitra

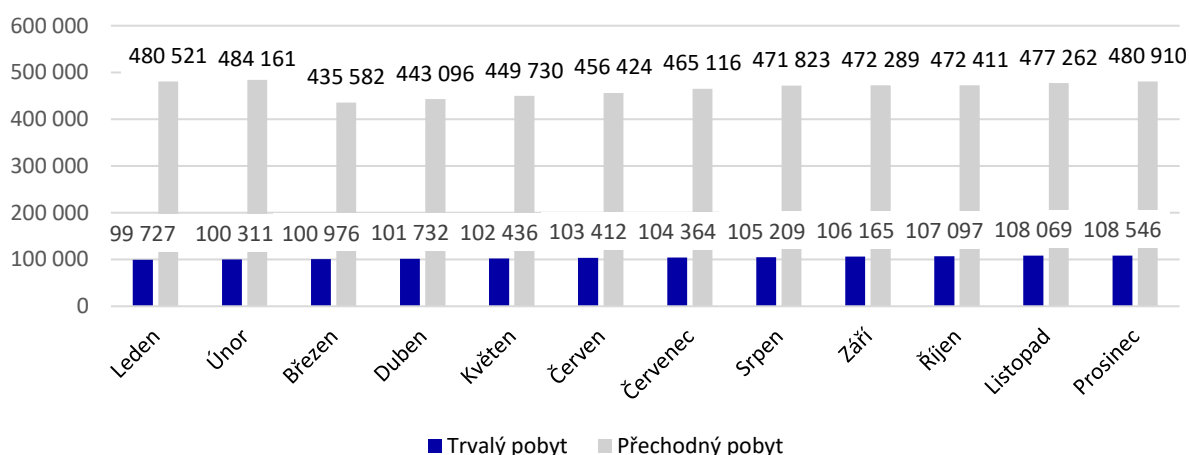
2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
496 413	526 811	566 931	595 881	634 790	660 849	1 116 154	1 065 740	1 094 089
+28 851	+30 398	+40 120	+28 950	+38 909	+26 059	+455 305	-50 414	+ 28 349

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Za výrazným nárůstem počtu cizinců na území ČR stojí zejména vydávání dočasné ochrany státním příslušníkům Ukrajiny, kteří prchají před válkou ve své zemi. Na konci roku 2024 bylo v ČR již celkem 92 843 Ukrajinců

s přechodným a 108 546 s trvalým pobytem. V rámci dočasné ochrany na území ČR pobývá 388 067 Ukrajinců a Ukrajinek. Tato národnost tedy, stejně jako v roce 2023, v ČR tvoří nejpočetnější skupinu cizinců.

Vývoj počtu Ukrajinců v roce 2024 v jednotlivých měsících

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva vnitra

Lex Ukrajina 7, který vláda schválila v květnu 2024, umožní **ekonomicky soběstačným uprchlíkům z Ukrajiny** přechod z dočasné ochrany na **standardní dlouhodobý pobyt** v ČR. Podmínkou je mimo jiné **zajištěné ubytování, legální příjem a zdravotní pojištění**. Cílem je podpořit **integraci těchto uprchlíků, kteří se již zapojili do společnosti a pracovního trhu**. Změna má také snížit

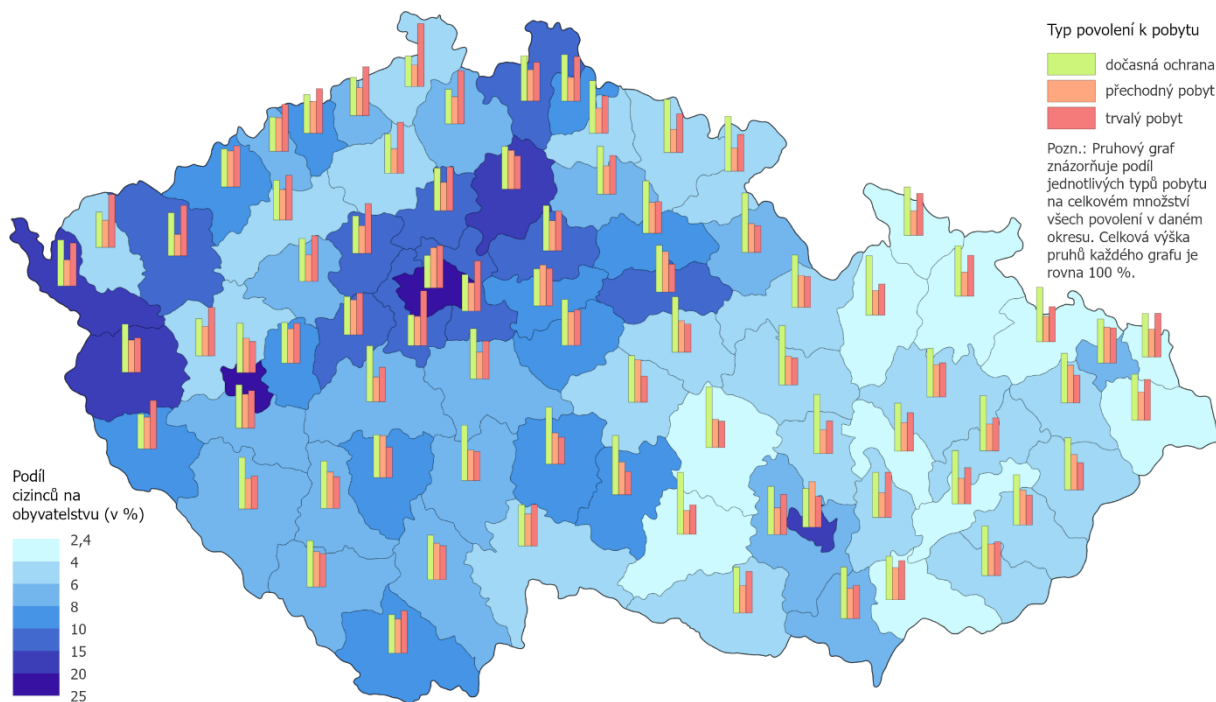
administrativní zátěž státu spojenou s každoročním prodlužováním dočasné ochrany. Zákon dále prodlužuje dočasnou ochranu pro ostatní oprávněné osoby do března 2025. Obsahuje také **opatření proti zneužívání sociálních dávek** a upřesňuje pravidla pro **ubytovatele**. Lex Ukrajina 7 je součástí snahy státu přejít z krizového řízení na **dlouhodobé řešení migrace z Ukrajiny**.

Informativní přehledy cizinců se zaevidovaným přechodným či trvalým pobytem na území ČR

Nejpočetnější národnosti	Počet na konci roku 2024 (celkem)	Z toho s trvalým pobytem	Z toho s přechodným pobytem	Celkem oproti roku 2023
Ukrajinci	589 456	108 546	480 910	+15 009
Slováci	121 471	69 875	51 596	+2 289
Vietnamci	69 015	56 644	12 371	+1 232
Rusové	38 970	25 278	13 692	-2 020
Rumuni	21 049	8 063	12 986	+580
Bulhaři	17 733	7 942	9 791	-174
Poláci	17 733	11 512	6 221	-104
Němci	11 768	4 724	7 044	-951

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva vnitra. Data k 31. 12. daného roku jsou dostupná na webových stránkách <https://mv.gov.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem>

Podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel okresu k 31. 12. 2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva vnitra.

Migrace

Legální migrace

Mezi cizinci pobývajícími legálně na území ČR převažují občané třetích zemí (861 668 osob, tj. 79 %) nad občany členských států EU, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska (232 422 osob, tj. 21 %).

Mezinárodní ochrana

V roce 2024 požádalo o mezinárodní ochranu v ČR **celkem 1 363 osob**, což je ve srovnání s rokem 2023 o 32 méně, tedy pokles o 2,3 %. Nejčastěji se jednalo o státní příslušníky Uzbekistánu (224), Ukrajiny (205), Vietnamu (186), Turecka (99), Ruska (91), Moldavska (87),

Gruzie (47), Nigérie (37), Kazachstánu (35), Sýrie a Ázerbájdžánu (32).

Nelegální migrace

Pokles nelegální migrace pokračoval i v roce 2024. Celkem bylo odhaleno **9 461 případů**, což představuje **meziroční snížení o 4 437 osob**, tedy o 31,9 %. Úbytek byl patrný ve všech sledovaných kategoriích, nejvýrazněji však u tranzitní nelegální migrace přes ČR.

Z celkového počtu šlo v **9 159 případech** (96,8 %, meziroční pokles o 32,3 %) **o nelegální pobyt na území ČR** a ve **302 případech** (3,2 %, pokles o 17,9 %) **o nelegální překročení vnější schengenské hranice**. Nejčastěji byli mezi nelegálně migrujícími zaznamenáni občané Ukrajiny, Moldavska a Vietnamu, kteří dohromady tvořili téměř dvě třetiny všech zjištěných osob. V případě nelegální migrace přes vnější hranici Schengenského prostoru

převažovali občané Gruzie, Spojeného království a Turecka.

V roce 2024 bylo na území ČR odhaleno celkem **420 osob v souvislosti s tranzitní nelegální migrací**. Oproti roku 2023 se jedná o výrazný meziroční **pokles o 4 322 osob, tedy o 91,1 %**. Nejčastěji šlo o občany **Sýrie**, kteří představovali 69,3 % všech zachycených migrantů. Mezi další zastoupené státní příslušnosti patřili občané **Turecka, Ruska, Afghánistánu, Etiopie a Mongolska**.

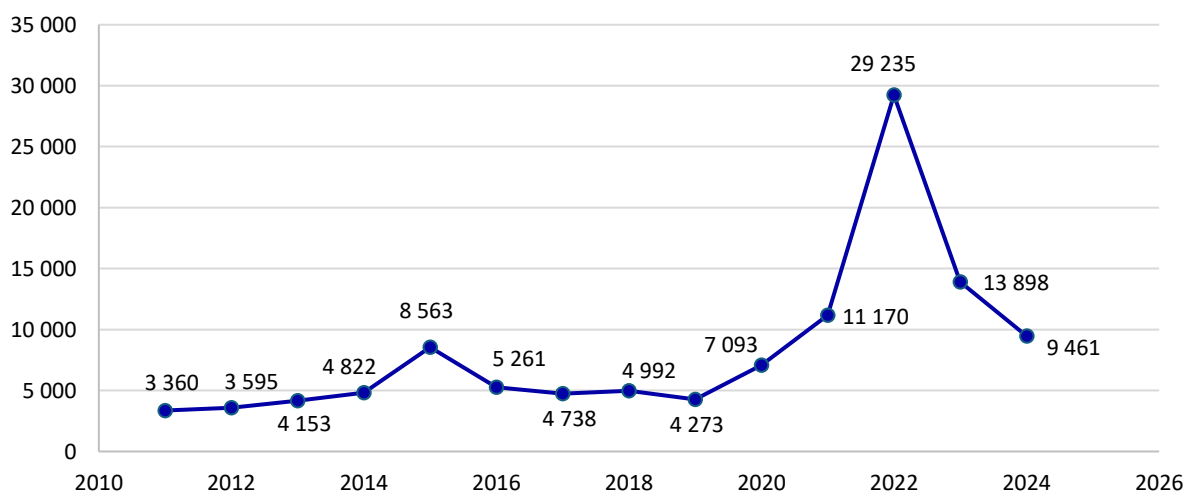
Z pohledu způsobu vstupu do ČR dominovala letecká doprava – konkrétně 219 osob (52,1 %), přičemž šlo převážně o vnitroschengenské lety z Řecka s použitím neregulérních dokladů. Dalšími častými vstupními trasami byly pozemní přechody ze Slovenska a Rakouska. Cílovou destinací těchto migrantů byla nejčastěji Spolková republika Německo, méně často Nizozemsko či Francie. ČR tak i nadále plní převážně roli tranzitní země.

Návraty

K 31. 12. 2024 se v rámci programu asistovaných dobrovolných návratů organizovaného Ministerstvem vnitra vrátilo do země původu celkem **748 osob**. Správa uprchlických zařízení poskytla v témže roce

pomoc při návratu 38 osobám. V rámci **nucených návratů** realizovaných Policií České republiky opustilo území ČR celkem **201 osob**, které se vrátily do svých domovských zemí.

Vývoj nelegální migrace v ČR

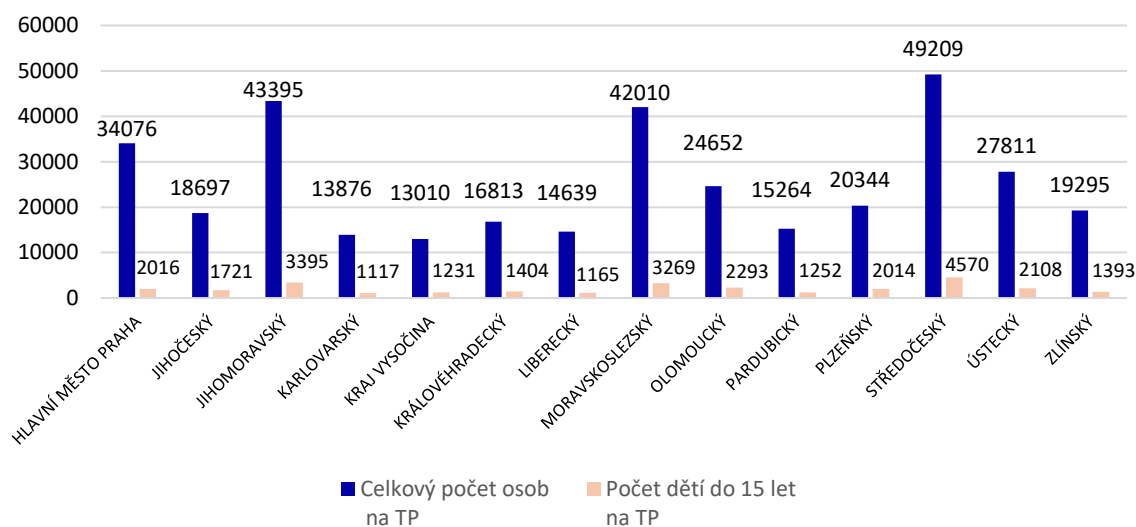
Zdroj: Ministerstvo vnitra

Osoby s trvalým pobytem na ohlašovných

Trvalý pobyt na ohlašovných (tj. na obecních/městských úřadech) mají osoby, kterým byl zpravidla ve správním řízení zrušen údaj o místě trvalého pobytu (obvykle se jedná o zrušení adresy místa trvalého pobytu na žádost vlastníka nemovitosti; může se ovšem jednat i o lidi bez domova). Na ohlašovných tyto osoby nebydlí, slouží jim například jako

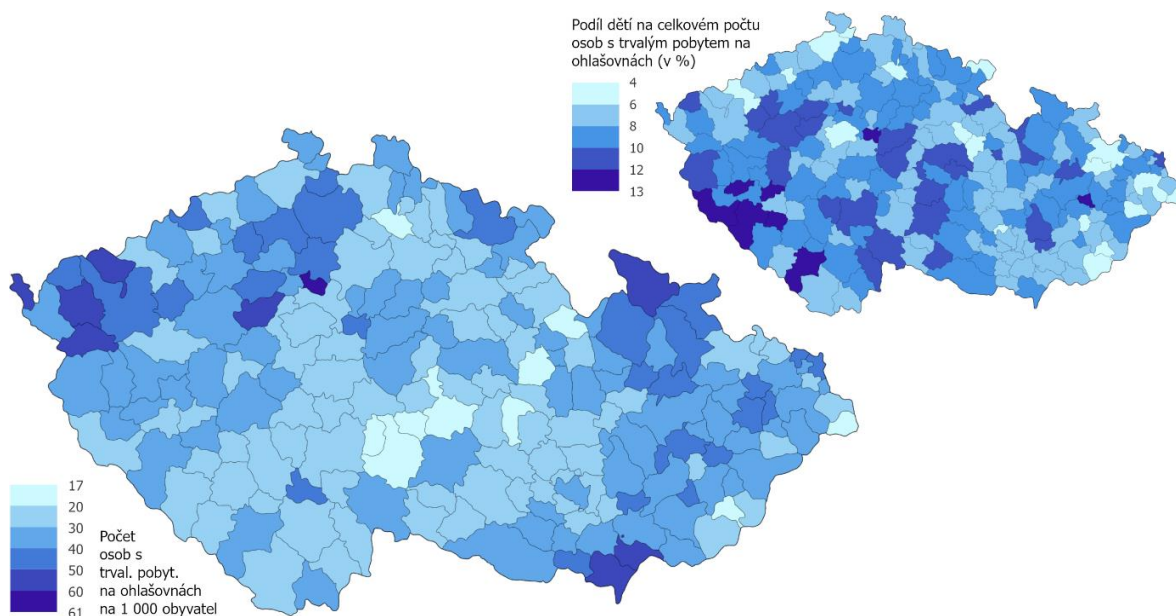
kontaktní adresa pro písemnosti. Počet zmíněných osob byl k 1. 1. 2024 **celkem 372 445**. Z tohoto celkového počtu bylo 19 354 osob přihlášeno na zvláštní matrice Úřadu Městské části Brno-střed. Nejvíce osob bylo přihlášeno ve Středočeském (49 209), Jihomoravském (43 395) a Moravskoslezském kraji (42 010).

Počet osob s trvalým pobytem na ohlašovných v krajích a v Hlavním městě Praze (k 1. 1. 2025)

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Počet osob s trvalým pobytem na ohlašovných na 1 000 obyvatel SO ORP, 2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva vnitra.

Státní hranice České republiky

V roce 2024 pokračovaly podle harmonogramu udržovací práce na státních hranicích se **Spolkovou republikou Německo** (katastry obcí Jablonné v Podještědí, Krompach, Mařenice, Dolní Podluží a Varnsdorf), na státních hranicích s **Rakouskou republikou** (katastry obcí Přední Výtoň, Loučovice, Vyšší Brod, Nové Hradky, České Velenice, Dešná, Vratěšín, Stálky a Šafov). Udržovací práce zahrnují především odstranění nedostatků ve vyznačení státních hranic (doplnění chybějících hraničních znaků, kontrola správné polohy hraničních znaků geodetickými měřeními, narovnání a napřímění šikmých nebo vyvrácených hraničních znaků apod.).

V roce 2024 došlo ze strany dodavatelské společnosti k vyčištění hraničního pruhu o šířce 1 m v suchých částech státních hranic a vyčištění kruhových ploch o poloměru 1 m u hraničních znaků nepřímého vyznačení,

resp. ke kontrole správnosti provedení a převzetí těchto prací ze strany OVS MV, ve 108 katastrálních územích obcí sousedících s Polskou republikou, ve 108 katastrálních územích obcí sousedících se Spolkovou republikou Německo, ve 40 katastrálních územích obcí sousedících se Slovenskou republikou a v 50 katastrálních územích obcí sousedících s Rakouskou republikou.

Dne 1. srpna 2024 vstoupila v platnost nová **Smlouva mezi ČR a Slovenskou republikou o státních hranicích**, která byla podepsána dne 9. listopadu 2023 v Praze.

V roce 2024 byla dále (podobně jako v minulosti) doplňována a aktualizována webová stránka www.statnihranice.eu, která obsahuje informace o jednotlivých úsecích státních hranicích ČR, hraničních znacích apod. a je využíván, a především laickou i odbornou veřejností, státní správou a samosprávou.

Osobní doklady – občanské průkazy

Úřady obcí s rozšířenou působností a Ministerstvo vnitra vydaly v roce 2024 dohromady **1 445 012 ks občanských průkazů**, z toho 141 468 ks ve zkrácené lhůtě (tj. 9,8 %).

Nad rámec vydání bylo ještě vydáno **1 022** dočasných občanských průkazů. První občanský průkaz si v roce 2024 převzalo celkem 67 384 občanů, kteří dosáhli věku 15 let.

Úřady s nejvyšším a nejnižším počtem vydaných občanských průkazů v roce 2024

Úřad ORP (nebo MČ Prahy)			Počet vydání
1.	Brno		53 840
2.	Ostrava		40 295
3.	Plzeň		25 505
4.	Olomouc		22 143
5.	České Budějovice		22 118
6.	Praha 4		19 935
7.	Praha 6		19 480
8.	Liberec		19 229
9.	Hradec Králové		17 724
10.	Kladno		16 383

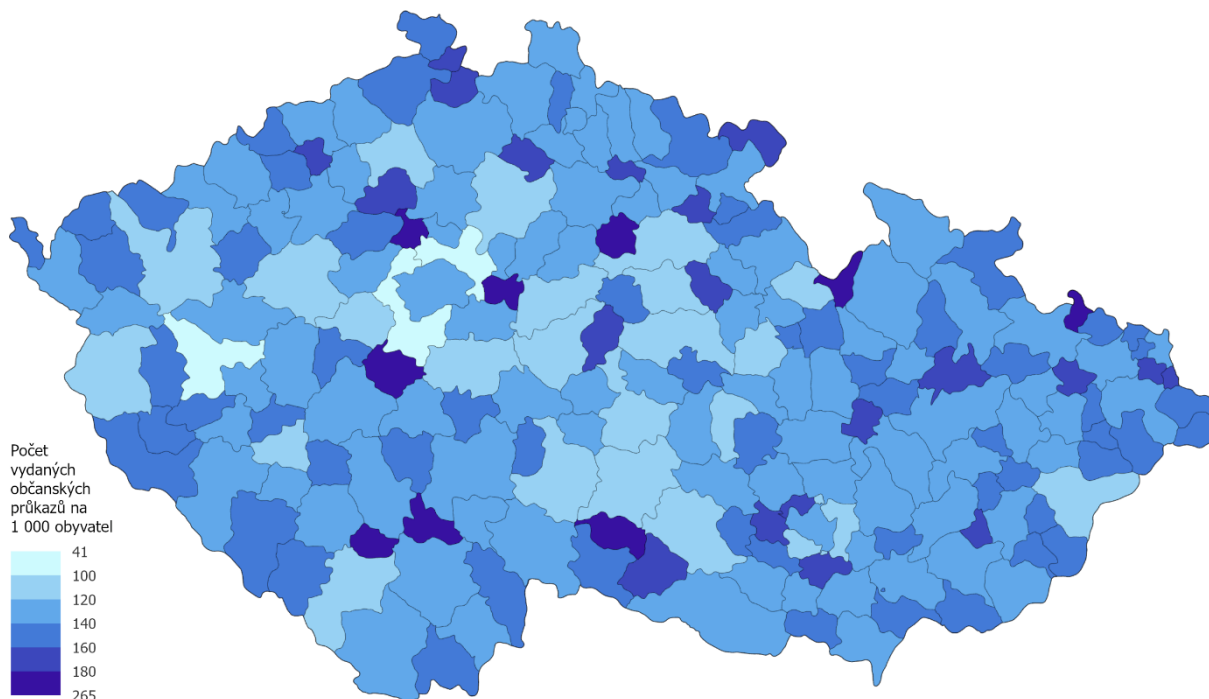
Úřad ORP (nebo MČ Prahy)			Počet vydání
1.	Nepomuk		1 343
2.	Pacov		1 363
3.	Králíky		1 537
4.	Horažďovice		1 580
5.	Železný Brod		1 687
6.	Votice		1 902
7.	Blovice		1 910
8.	Náměšť nad Oslavou		1 916
9.	Kraslice		1 926
10.	Konice		1 953

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Od roku 2020 dochází k pozvolnému nárůstu počtu vydaných občanských průkazů. Důvodem je jak obměna občanských průkazů u dříve narozených populačně silných ročníků, tak i vydání nových občanských průkazů silnější

generaci narozené po roce 2007. Nejvíce dokladů bylo vydáno v největších městech, tj. v Praze, resp. v jejích městských částech, Brně, Ostravě, Plzni, Českých Budějovicích a Olomouci.

Počet vydaných občanských průkazů na 1000 obyvatel SO ORP, 2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva vnitra.

Osobní doklady – cestovní doklady

Úřady ORP vydaly v roce 2024 celkem **841 176 ks cestovních pasů** (z toho 45 251 ks ve zkrácené lhůtě). Ve srovnání s loňským rokem se jedná o pokles o 11 851 ks.

Z celkového počtu vydaných cestovních dokladů připadá zhruba třetina (konkrétně 246 040) na děti mladší 15 let.

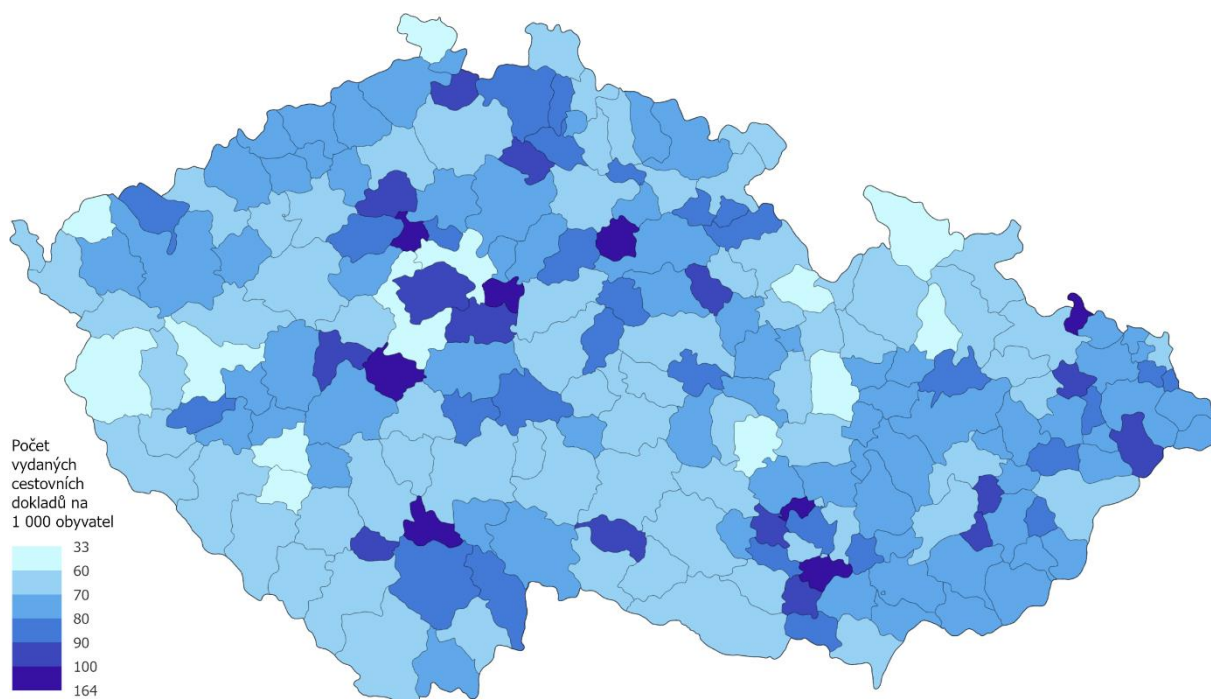
Úřady s nejvyšším a nejnižším počtem vydaných cestovních dokladů v roce 2024

Úřad ORP (nebo MČ Prahy)		Počet vydání
1.	Brno	35 937
2.	Ostrava	24 079
3.	Plzeň	15 489
4.	České Budějovice	14 738
5.	Praha 6	13 447
6.	Praha 4	13 302
7.	Olomouc	13 175
8.	Liberec	12 325
9.	Hradec Králové	11 454
10.	Kladno	10 216

Úřad ORP (nebo MČ Prahy)		Počet vydání	6.	Vítkov	864
			7.	Rýmařov	875
1.	Králíky	579	8.	Železný Brod	888
2.	Nepomuk	597	9.	Konice	906
3.	Horažďovice	631	10.	Horšovský Týn	946
4.	Pacov	658			
5.	Kraslice	751			

Zdroj: Ministerstvo vnitra.

Počet vydaných cestovních dokladů na 1 000 obyvatel SO ORP, 2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva vnitra.

Agenda řidičů a registr vozidel

Řidičské průkazy

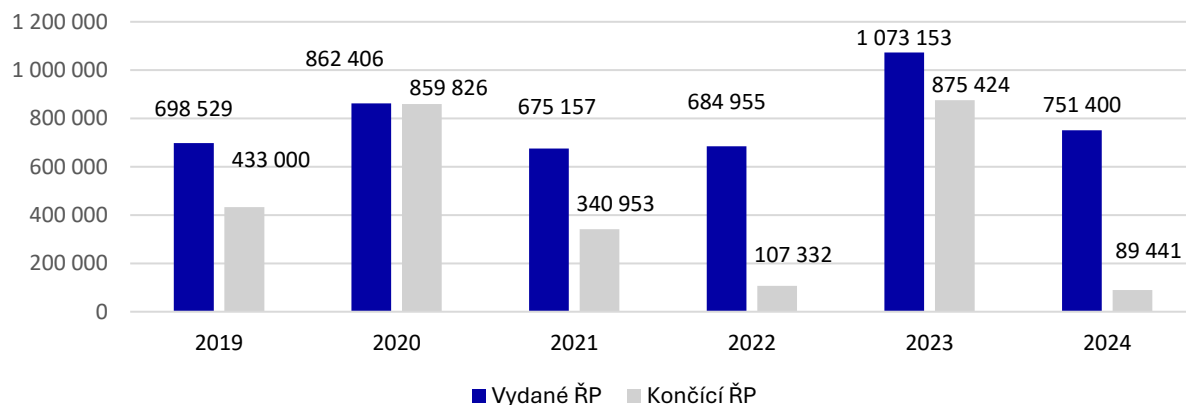
V roce 2024 bylo vydáno celkem **751 400 řidičských průkazů**, tj. o 321 753 méně než v předchozím roce. Z toho bylo 71 155 vydáno ve zrychleném režimu s poplatkem, 675 ve zrychleném režimu bez poplatku, 282 499

v normálním režimu s poplatkem a 397 071 v normálním režimu bez poplatku.

Končících řidičských průkazů bylo v roce 2024 89 441, tedy o 785 983 více oproti roku 2023.

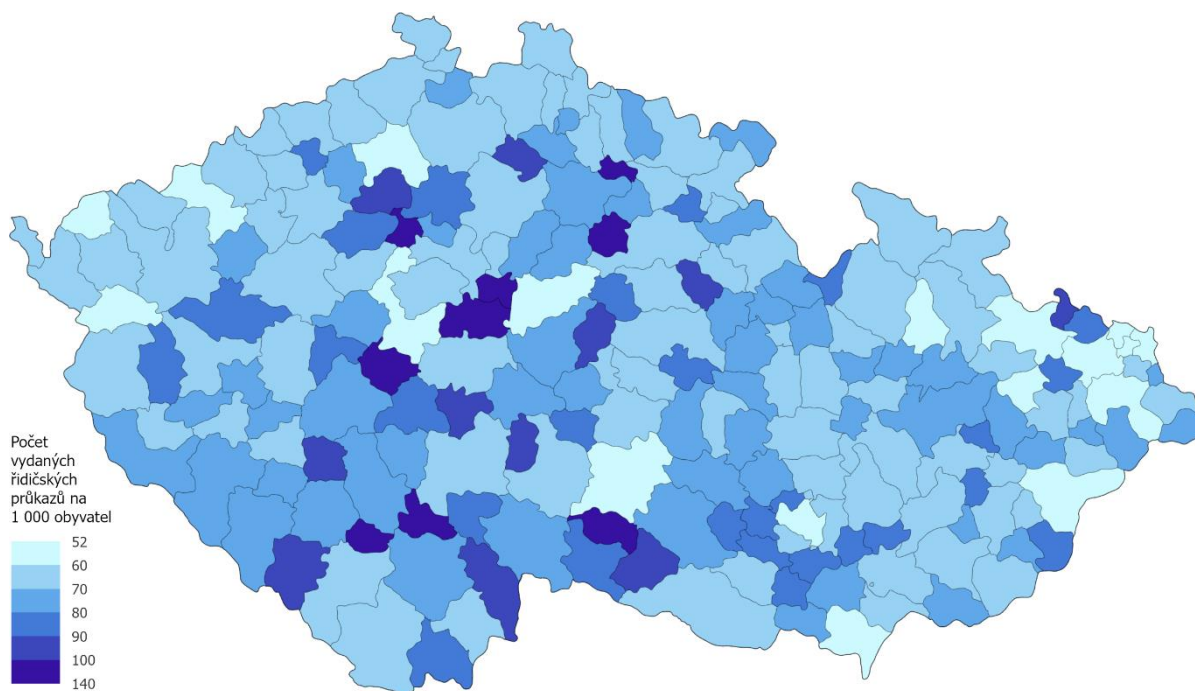

Porovnání počtu vydaných a končících ŘP v letech 2019 až 2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstvo dopravy, 2024

Počet vydaných řidičských průkazů na 1 000 obyvatel SO ORP, 2024

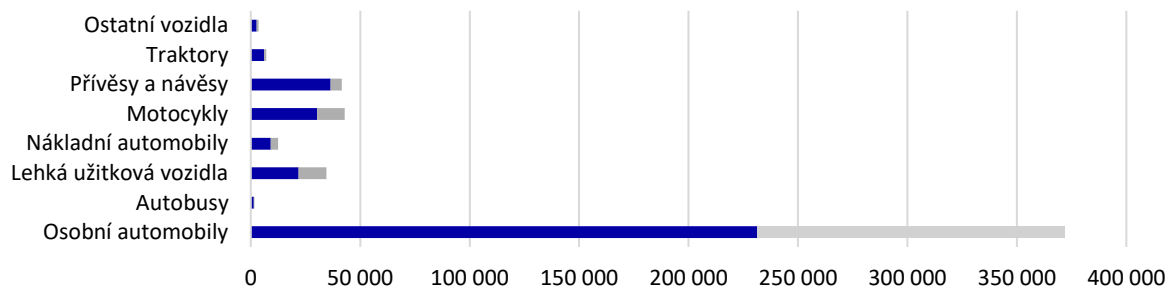
Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstvo dopravy.

Registr vozidel

V roce 2024 bylo v registru vozidel zapsáno celkem **515 951 vozidel**, což je oproti roku 2023 pokles o **8 189** vozidel. Z celkového počtu bylo

339 464 zcela nových, zbytek (tedy 176 487) tvořila vozidla ojetá.

Celkový přehled registrace vozidel za rok 2024

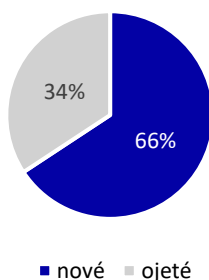
	Osobní automobily	Autobusy	Lehká užitková vozidla	Nákladní automobily	Motocykly	Přívěsy a návěsy	Traktory	Ostatní vozidla
■ Nová vozidla	231 600	1 331	21 761	9 172	30 330	36 482	6 041	2 747
■ Ojetá vozidla	140 397	351	12 809	3 367	12 536	5 154	1 073	800

Zdroj: Registr vozidel, Ministerstvo dopravy

Podle statistik Svazu dovozců automobilů se **počet silničních vozidel meziročně rozrostl o 175 464 ks (+1,95 %) na celkových 9 157 456**. Vozový park v ČR rovněž soustavně stárne. Za rok znovu zestárl o 0,29 roku na průměrné stáří 19,51 roků. Od roku 2011 již vozový park zestárl

o více než 4 roky. U osobních automobilů se průměrné stáří zvýšilo na 16,48 roku. Osobních vozidel bylo dle Svazu dovozců automobilů k 31. 12. 2024 registrováno 6 722 899 ks (meziročně + 125 061 ks, 1,9 %).⁶

Podíl nových a ojetých vozidel registrovaných v roce 2024

Zdroj: Ministerstvo dopravy

6 722 899

celkový počet osobních vozidel

9 157 456

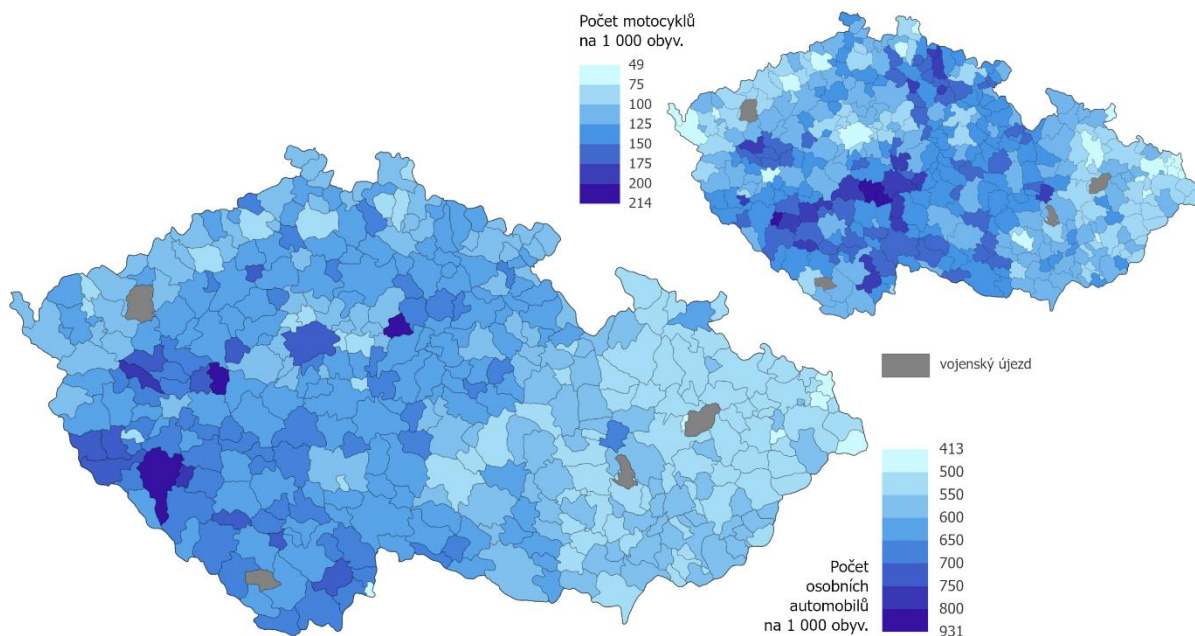
celkový počet silničních vozidel

515 951

vozidla registrovaná v roce 2024

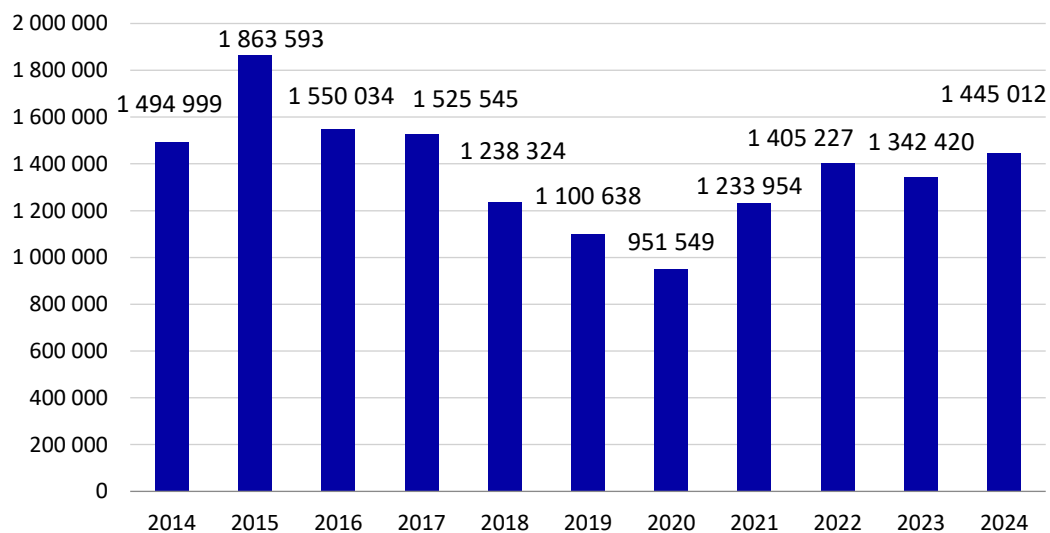
⁶ <https://portal.sda-cia.cz/stat.php?v#rok=2024&mesic=12&kat=stav&vyb=&upr=&obd=m&jine=false&lang=CZ&str=vpp>

Počet osobních automobilů a motocyklů na 1 000 obyvatel okresu k závěru roku 2024

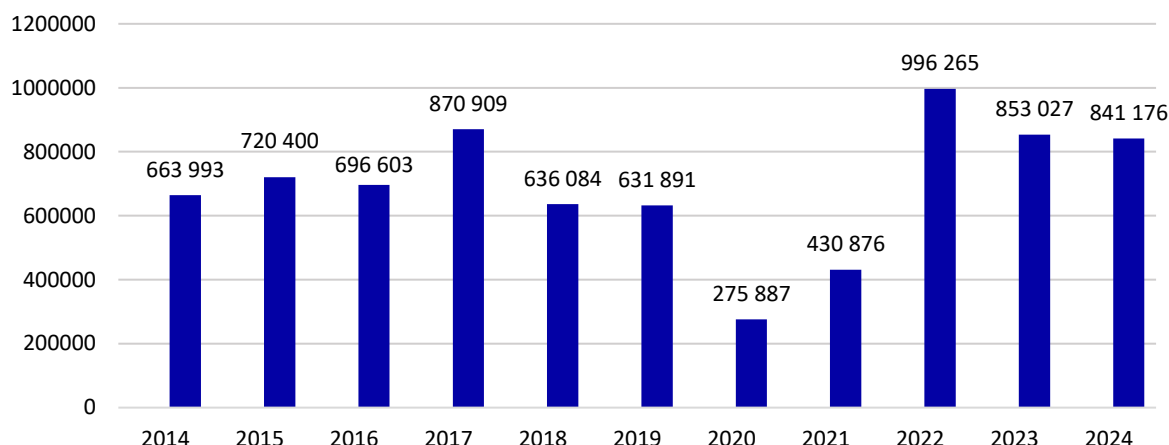
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Ministerstva dopravy.

Počet vydaných občanských průkazů (2014 až 2024)

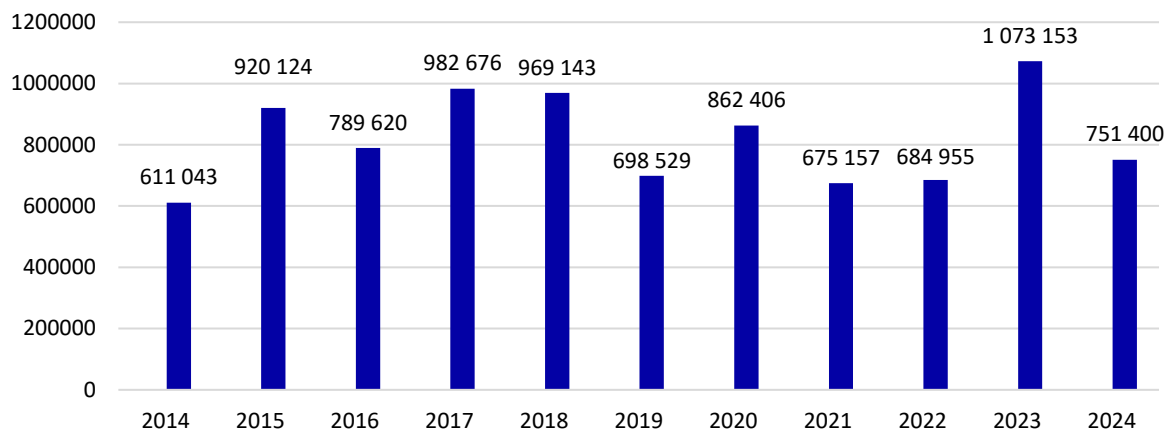

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Počet vydaných cestovních dokladů (2014 až 2024)

Počet vydaných řidičských průkazů (2014 až 2024)

Matriční agenda

V roce 2024 došlo ke zrušení matričních úřadů **Lomnice** (Ústecký kraj), **Jeseník nad Odrou** (Moravskoslezský kraj), **Stříbrná Skalice** (Středočeský kraj), a **Tasov** (Kraj Vysočina). Od 1. ledna 2025 tak vykonává matriční působnost celkem 1262 matričních úřadů.

V roce 2024 byl schválen **zákon č. 123/2024 Sb.**, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tímto zákonem došlo rovněž k **novelizaci zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících**

zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

S účinností od 1. 1. 2025 byl nově zaveden institut **partnerství**, jakožto trvalý svazek dvou lidí stejného pohlaví, který se uzavírá stejným způsobem jako manželství (od 1. 1. 2025 zároveň není možné nově vstupovat do registrovaného partnerství). Detailněji viz str. 15.

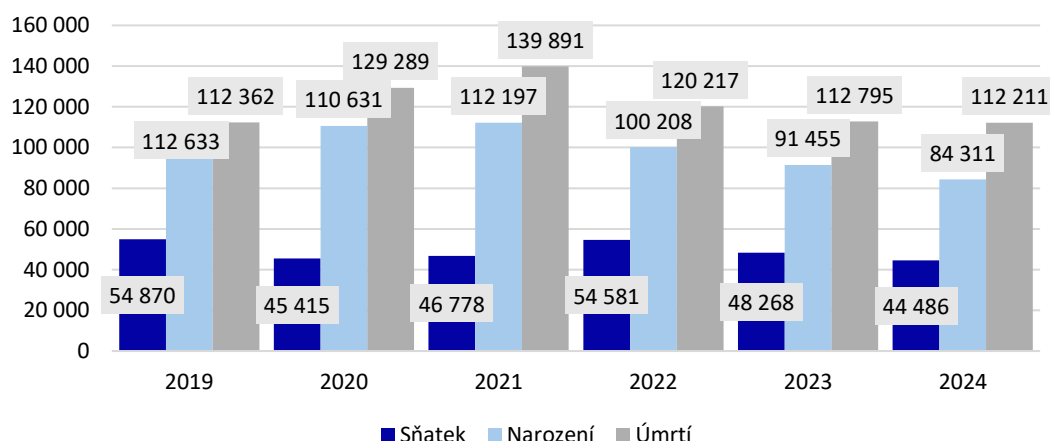
V důsledku toho byly vyhláškou č. 345/2024 Sb. zavedeny nové matriční tiskopisy k partnerství a došlo k úpravě knihy manželství, do které je partnerství zapisováno (pro změnu knihy manželství platí přechodné období 10 let).

Dne 29. 5. 2024 byla vydána **směrnice k postupu matričního úřadu při zápisu jmen**, na základě které OVS MV vede seznam jmen mužských, jmen ženských a jmen rodově neutrálních. Jména zařazená do seznamu mohou matriční úřady zapsat do matriky bez dalšího ověřování. Matriční úřady jsou na základě směrnice povinny oznamovat OVS MV jména, která zapsaly do matriky na základě znaleckého posudku nebo odborného vyjádření a která nejsou v tomto seznamu. Tím je zajištěna kontinuální aktualizace seznamu.

OVS MV na základě zákona č. 414/2023 Sb. vydal dne 2. února 2024 **Národní standard pro elektronické vedení matriky**, který určuje technická pravidla pro vedení matriky v digitální podobě. Matriční úřady jsou povinny od 1. 1. 2025 vést matriční data v digitální podobě v souladu s tímto standardem.

V průběhu roku 2024 byla rovněž připravena zadávací dokumentace veřejné zakázky na dodavatele informačního systému **eMatrika** (matriční informační systém), resp. ve čtvrtém čtvrtletí roku 2024 byla vyhlášena samotná veřejná zakázka na výběr zhotovitele a následnou realizaci uvedeného informačního systému.

**Počet prvozápisů matričních událostí obyvatel ČR
v porovnání let 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 a 2024**

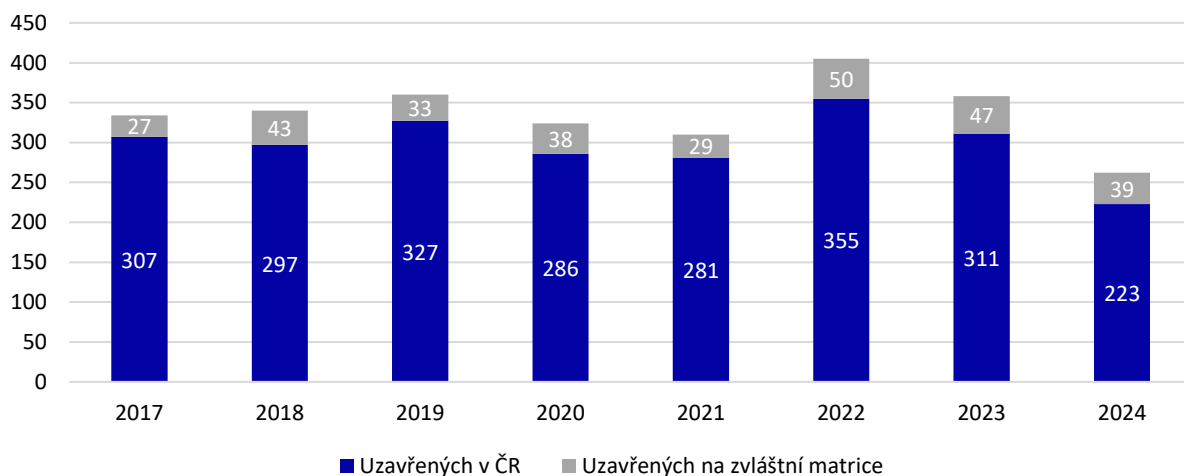

Zdroj: Ministerstvo vnitra

V roce 2024 došlo k výraznému meziročnímu poklesu počtu uzavřených registrovaných

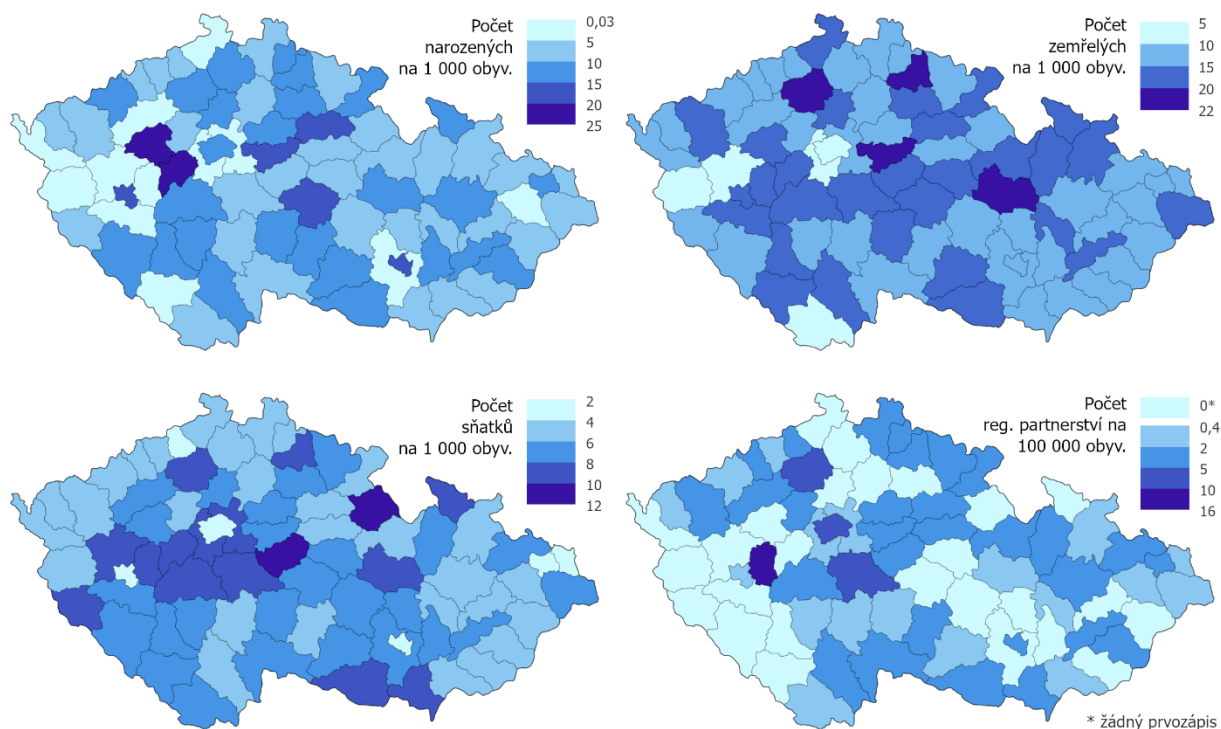
partnerství, a to na nejnižší hodnotu od roku 2013.

Počet uzavřených registrovaných partnerství v ČR v letech 2017 až 2024

Zdroj: ČSÚ, Ministerstvo vnitra

Počty jednotlivých typů prvozápisu, 2024; data za jednotlivé matriční úřady jsou agregována na úroveň okresů

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva vnitra

Stavební agenda

Bytová výstavba a stavební produkce

Dle dat ČSÚ byla v roce **2024 zahájena výstavba celkem 36 614 bytů**, v tom nová výstavba činila celkem 31 158 bytů, u celkem 5 456 bytů se jedná o změnu dokončených staveb, tj. nástavby či přístavby. Z celkového

počtu bytů bylo 13 073 v rodinných domech a 17 079 v bytových domech; ve zbytku se jednalo o nebytové budovy. Nejvíce bytů bylo zahájeno v Hlavním městě Praze (převážně bytové domy), v Jihomoravském (převážně

bytové domy) a Středočeském kraji (převážně rodinné domy).

V roce 2024 bylo **dokončeno celkem 30 274 bytů** zahájených v předchozích letech. Z toho nová výstavba činila celkem 26 678 bytů,

u dalších 3 596 bytů se jednalo o nástavby či přístavby, z toho bylo celkem 15 053 dokončených bytů v rodinných domech a 11 406 v bytových domech. Nejvíce se dokončovalo ve Středočeském kraji a v Hlavním městě Praze.

Výstavba bytů v ČR v roce 2024						
	Zahájené byty			Dokončené byty		
	Nová výstavba	Nástavba nebo přístavba	Celkem	Nová výstavba	Nástavba nebo přístavba	Celkem
Hl. m. Praha	7 407	784	8 191	5 972	517	6 489
Středočeský	4 647	675	5 322	4 505	446	4 951
Jihočeský	1 521	347	1 868	1 417	152	1 569
Plzeňský	2 465	233	2 698	1 722	123	1 845
Karlovarský	408	140	548	430	145	575
Ústecký	733	267	1 000	826	172	998
Liberecký	637	261	898	778	185	963
Královéhradecký	1 014	255	1 269	1 143	185	1 328
Pardubický	1 097	355	1 452	1 373	218	1 591
Vysočina	1 366	413	1 779	1 265	169	1 434
Jihomoravský	5 132	590	5 722	2 792	557	3 349
Olomoucký	1 351	343	1 694	1 647	262	1 909
Zlínský	1 085	245	1 330	1 198	95	1 293
Moravskoslezský	2 291	548	2 839	1 610	370	1 980
Celkem	36 614	5 456	36 614	26 678	3 596	30 274

Zdroj: ČSÚ

Dle ČSÚ byla stavební produkce v roce 2024 o 2,4 % nižší než v předchozím roce, a to vlivem poklesu u pozemních staveb. Inženýrské stavitelství zůstalo na úrovni loňského roku. Orientační hodnota vydaných stavebních povolení v loňském roce mírně klesla, nicméně nová výstavba, podpořená zejména výstavbou bytových domů, zaznamenala meziroční nárůst. Bytová výstavba ve fázi dokončování byla naopak ve všech kategoriích utlumená. Objem nových stavebních zakázek dosáhl 387 mld. Kč a meziročně vzrostl o 16 %, což naznačuje předpoklad budoucího mírného růstu.

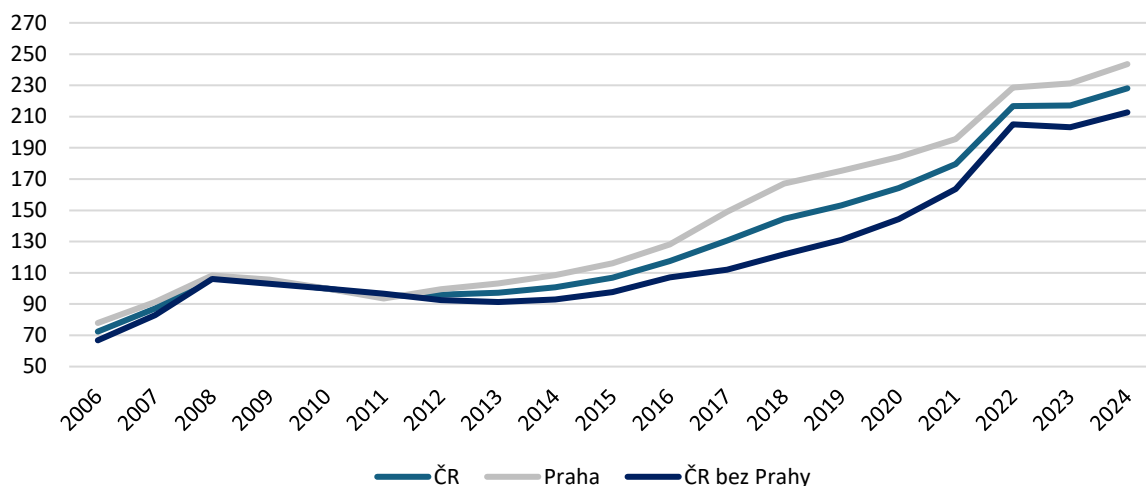
Stavební úřady v roce 2024 vydaly celkem 72 066 stavebních povolení, což představovalo

meziroční pokles o 6,9 % a zároveň nejnižší hodnotu od roku 2015. Počty povolení klesly na nové výstavbě, změny dokončených staveb se pohybovaly mírně pod počtem z minulého roku. Nejvíce povolení bylo vydáno ve Středočeském kraji, Jihomoravském kraji a Moravskoslezském kraji. Orientační hodnota povolených staveb dosáhla v roce 2024 celkem 580,4 mld. Kč a meziročně klesla o 3,5 %.

S Indexem nabídkových cen bytů pracuje ČSÚ, který porovnává vývoj ceny bytů k výchozímu roku 2010 (hodnota indexu = 100). Z trendu vývoje je patrný strmý růst cen bytů v posledních devíti letech. V roce 2024 byly ceny bytů opět na vzestupu.

Vývoj indexu nabídkových cen bytů

Zdroj: ČSÚ (https://www.czso.cz/csu/czso/ceny_bytu)

Živnostenská agenda

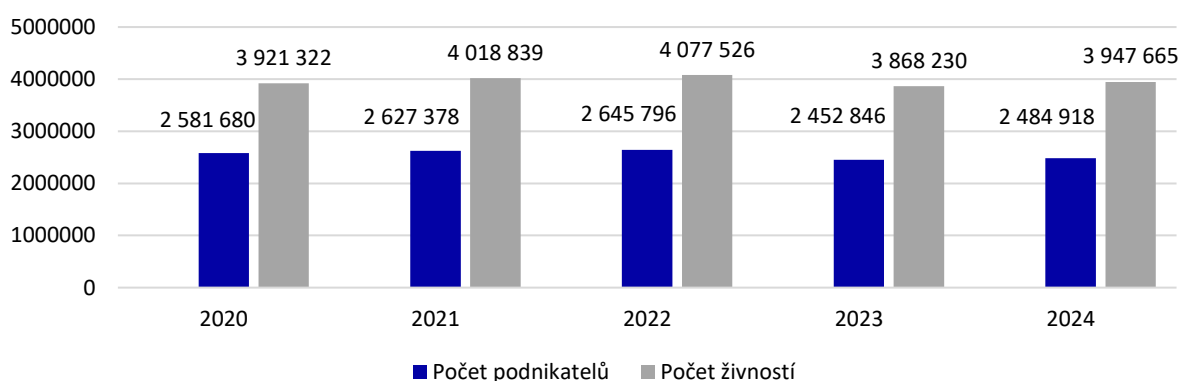
Podle dat Ministerstva průmyslu a obchodu bylo v roce 2024 celkem platných 3 947 665 živnostenských oprávnění (meziroční nárůst o 79 435). Ze 3 947 665 živnostenských oprávnění jsou u 2 946 055 držitelů fyzické osoby a u 1 001 610 právnické osoby. V ČR rovněž podniká 131 738 cizinců, kteří jsou držiteli celkem 181 327 živnostenských oprávnění.

Za rok 2024 přibýlo celkem 32 072 podnikatelů. Celkový počet již dosáhl výše

2 484 918 podnikatelů (1 927 275 fyzických osob a 557 643 právnických osob). Za posledních 10 let se počet podnikajících zvýšil o 109 166.

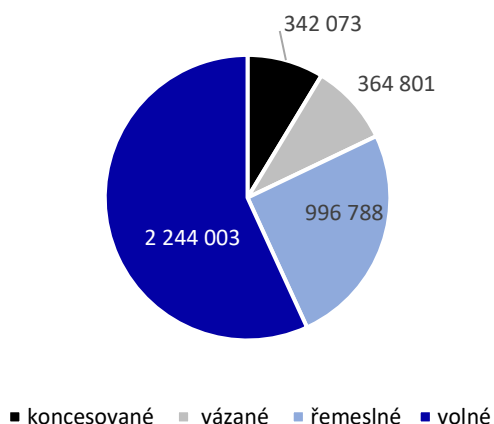
Nejvíce podnikajících subjektů na 1 000 obyvatel se nachází v Hl. městě Praze (422), Jihomoravském (229), Středočeském (213) a Libereckém kraji (206). Naopak nejméně v Ústeckém (177) a Moravskoslezském (183) a v Kraji Vysočina (180).

Porovnání počtu podnikatelů a živností v letech 2020 – 2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva průmyslu a obchodu

Podíl živnostenských oprávnění dle
typu živnosti, 2024

362,26
živnostenských oprávnění
na 1 000 obyvatel

228,032
podnikatelů
na 1 000 obyvatel

1,59
živnostenských oprávnění na jednoho podnikatele

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva průmyslu
a obchodu

V ČR podniká zhruba 130 000 **cizinců** (konkrétně 131 738, tj. o 13 355 cizinců více, než v roce 2023), kteří jsou držiteli celkem **181 327 živnostenských oprávnění**. Nejvíce podnikajících cizinců představují Ukrajinci (43 305 osob – meziroční nárůst o 8 808), Slováci (25 817 – meziroční nárůst o 1 759)

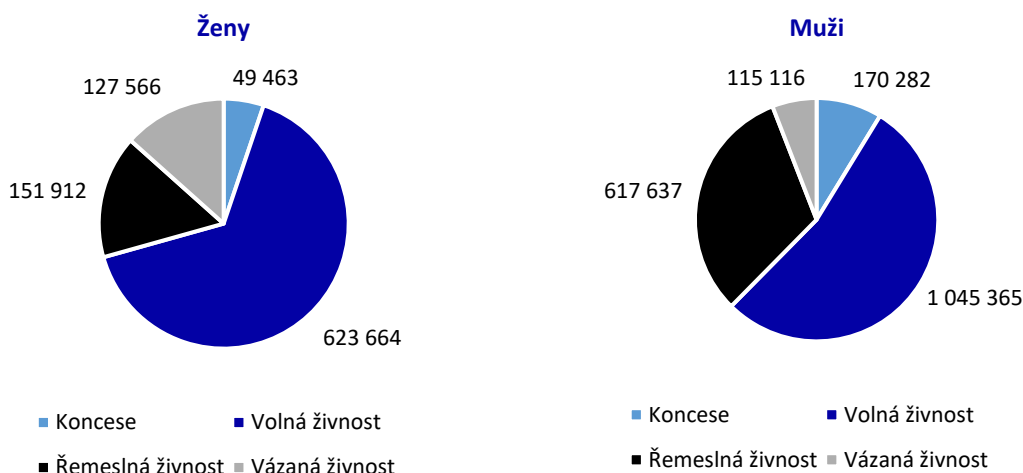
a Vietnamci (21 145 osob – meziroční nárůst o 333). Nejvíce cizinců podniká v Hlavním městě Praze (56 488) a ve Středočeském (16 216) a Jihomoravském kraji (11 254). Naopak nejméně podnikajících cizinců mají Kraj Vysočina (2 206) a Zlínský kraj (2 375).

Počty podnikatelů a živností fyzických osob dle krajů

	Živnostník	Živnostník cizinec	Podnikatel	Podnikatel cizinec
Hl. m. Praha	841 900	72 200	587 488	56 488
Středočeský	495 071	22 725	311 469	16 216
Jihočeský	218 460	4 991	132 343	3 467
Plzeňský	192 451	10 523	118 965	7 048
Karlovarský	93 055	8 613	56 943	5 396
Ústecký	235 804	13 788	143 077	8 793
Liberecký	149 500	4 831	92 346	3 216
Královéhradecký	191 609	4 838	113 896	3 378
Pardubický	170 534	4 857	101 658	3 495
Vysočina	160 260	3 135	93 378	2 206
Jihomoravský	452 828	15 162	281 299	11 254
Olomoucký	194 157	4 131	118 552	2 850
Moravskoslezský	356 860	8 183	215 990	5 556
Zlínský	195 176	3 350	117 514	2 375

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva průmyslu a obchodu

Počet živnostenských oprávnění pro fyzické osoby podle typů živností a dle pohlaví

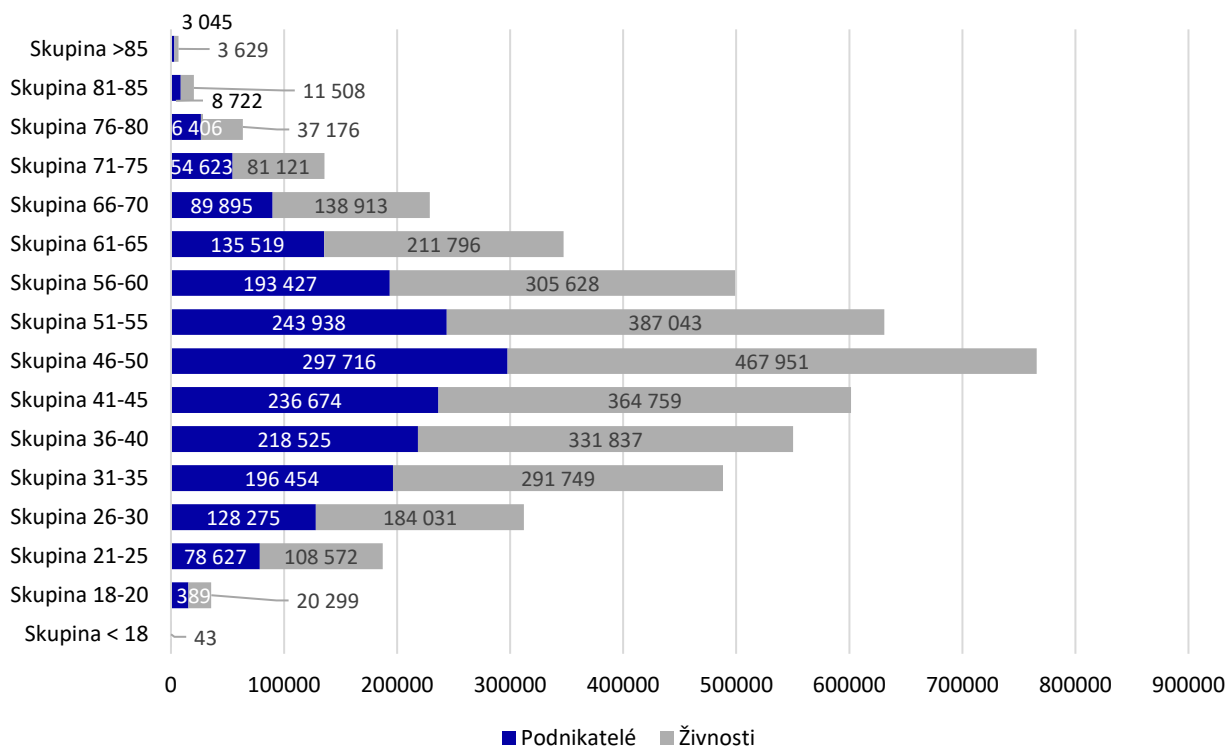

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva průmyslu a obchodu

Nejvíce fyzických osob, jak mužů, tak žen podniká v tzv. **volných živnostech**, které jsou provozovány na základě pouhého ohlášení živnostenskému úřadu a nevyžadují prokazování žádnou odbornou ani jinou způsobilost. Druhým nejčastějším typem

podnikání jsou řemeslné činnosti, které vyžadují splnění všeobecných požadavků stanovených zákonem a prokázání odborné způsobilosti. Nejvyšší počet podnikajících osob je ve věku od 46 do 50 let (15,5 %).

Počet podnikajících fyzických osob a živnostenských oprávnění dle věkové struktury

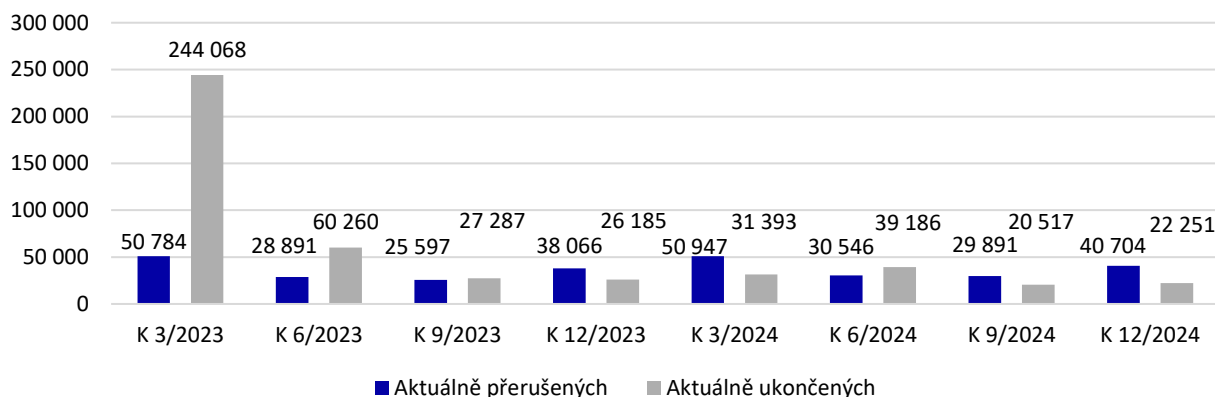

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva průmyslu a obchodu.

Na počátku roku 2023 došlo k mimořádnému nárůstu ukončených živností, kdy ve 1. čtvrtletí bylo zaznamenáno 244 068 ukončených činností – šlo o výrazný jednorázový výkyv. V následujících obdobích roku 2023 i v roce 2024 se již počty ukončených i přerušených činností stabilizovaly na nižší úrovni. V 1. čtvrtletí 2024 bylo evidováno 50 947

přerušených a 31 393 ukončených činností. V průběhu dalších čtvrtletí roku 2024 byl počet přerušených živností vyšší než počet ukončených. Celkově tak data naznačují návrat k předchozím trendům před rokem 2023. Skokový nárůst v roce 2023 lze nadále spojovat s povinností zřízení datových schránek pro osoby samostatně výdělečně činné.

Počty podnikatelů s přerušenou nebo ukončenou činností 2023 a 2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva průmyslu a obchodu.

Veřejné sbírky

V roce 2024 bylo zahájeno celkem **359 veřejných sbírek**. Oproti roku 2023, kdy bylo oznámeno **401 veřejných sbírek**, se jedná o mírný pokles.

Přehled osvědčených veřejných sbírek lze nalézt na <https://aplikace.mvcr.cz/seznam-verejnych-sbirek/>.

V průběhu roku 2024 vstoupil v platnost zákon č. 239/2024 Sb., kterým se mění zákon

č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách), ve znění pozdějších předpisů (podrobněji viz str. 15).

V roce 2024 byla rovněž v souvislosti s legislativními úpravami aktualizována výkladová **Příručka k zákonu o veřejných sbírkách**, určená jak správním orgánům, tak i široké veřejnosti.

Lustrace

V roce 2024 bylo vydáno **699 lustračních osvědčení dle zákona č. 451/1991 Sb. a 10 osvědčení dle zákona č. 279/1992 Sb. Z celkem 709 žádostí bylo jen na 7 odpovězeno s pozitivním stanoviskem**. Oproti roku 2023 se snížil počet žádostí o 57 a pozitivních lustračních osvědčení bylo o 2 méně.

Lustrační osvědčení je vydáno pro účely výkonu zákonem stanovených funkcí obsazovaných volbou, jmenováním nebo ustanovováním (do orgánů státní správy, armády, úřadů územních

samosprávných celků, veřejnoprávních médií, státních podniků a organizací); osvědčuje, zda listrovaná osoba byla nebo nebyla v období od 25. 2. 1948 do 17. 11. 1989: příslušníkem Sboru národní bezpečnosti zařazeným ve složce Státní bezpečnosti nebo evidována v materiálech Státní bezpečnosti jako spolupracovník ve smyslu zákona. Zákon se ovšem nevztahuje na občany narozené po 1. 12. 1971. Od těchto občanů se nevyžaduje předložení lustračního osvědčení, ani čestné prohlášení.

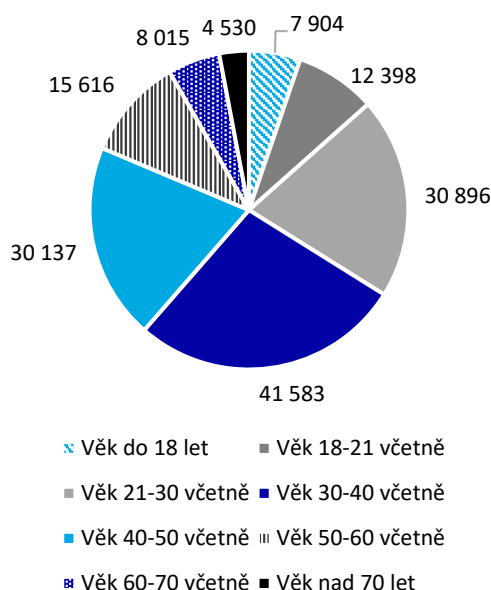
Přestupky

Informační systém evidence přestupků

ISEP eviduje zapsané přestupky v rámci celkem devíti zákonů, kde ISEP ovšem nezahrnuje databázi všech skutkových podstat přestupků. V roce 2023 bylo do evidence zapsáno celkem **135 728 přestupků**, což je o 4 593 více než

v roce 2023. Současně bylo zpracováno a vydáno **1 315 714 opisů** (meziročně nárůst o 141 689). Pokračuje stoupající trend v meziročním počtu vydaných opisů.

Počty přestupků podle věku pachatele

Nejvíce přestupků bylo spácháno občany ve věku od **30 do 40 let (41 583 přestupků)** a od **21 do 30 let (30 896 přestupků)**. Naopak nejmenší podíl na přestupcích mají občané **nad 70 let (4 530 přestupků)**.

Celkem bylo uloženo 130 047 pokut (o 5 073 pokut více, než v roce 2023). Nejvyšší počet pokut (53 593) byl udělen za přestupky ve výši do 500 Kč. Naopak nejméně pokut bylo uděleno v hodnotě od 10 000 do 50 000 Kč (1 319).

8 nejpočetnějších národnostních menšin v ČR seřazených dle počtu uložených přestupků v přepočtu na osobu

Země	Počet přestupků na 1 osobu	Celkový počet
1. Německo	0,05	584
2. Polsko	0,047	840
3. Slovensko	0,034	4 157
4. Rumunsko	0,032	676
5. Bulharsko	0,021	372
6. Ukrajina	0,013	7 618
7. Vietnam	0,008	560
8. Rusko	0,006	250

Nejvyšší míra recidivy k počtu osob byla u přestupků proti majetku (13,72 %) a u přestupků proti veřejnému pořádku (1,67 %). Informační systém evidence přestupků v roce 2024 evidoval celkem **97 184 osob** (tj. o 585 více než v roce 2023), které spáchaly přestupek. Z toho **80 718 osob** mělo jen jeden záznam.

Počet zapsaných přestupků dle jednotlivých zákonů (právních předpisů)

Právní předpis	Počet
Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních	922
Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních, ve znění zákona č. 13/2021 Sb.	639
Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních, ve znění zákona č. 183/2017 Sb.	116
Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních, ve znění zákona č. 229/2017 Sb.	14
Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích	0
Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona č. 65/2017 Sb.	0

Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti	4
Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, ve znění zákona č. 451/2016 Sb.	3
Zákon č. 99/2004 Sb., o rybářství	1 077
Zákon č. 99/2004 Sb., o rybářství, ve znění zákona č. 364/2021 Sb.	57
Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích	122 778
Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění zákona č. 327/2021 Sb.	394
Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění zákona č. 417/2021 Sb.	65
Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky	127
Zákon č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh, ve znění zákona č. 206/2019 Sb.	0
Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění zákona	8 290
Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách	10 396
Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti	8
Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění zákona č. 183/2017 Sb.	6
Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění zákona č. 94/2021 Sb.	34
Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů	0
Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 39/2022 Sb.	1
Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění zákona č. 115/2020 Sb.	0
Počet celkem zapsaných přestupků dle skutkových podstat, kde je zohledněna skutečnost, že jedno rozhodnutí o přestupku může obsahovat více skutkových podstat, které jsou v ISEP evidovány	145 161

Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti, ISEP, 2024

Tabulka zapsaných přestupků dle jednotlivých zákonů ukazuje, že nejvíce přestupků bylo, stejně jako v roce 2023, spácháno dle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (**122 778 přestupků**). Tento zákon nahradil v roce 2017 zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Druhým nejčastějším přestupkem bylo porušení zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách (**9 536 přestupků**).

Oproti minulým letům, nebyl rok 2024 nijak zvláštní. S ohledem na probíhající konflikt na

Ukrajíně Ukrajinci zůstali na prvním místě v počtu uložených přestupků občanů s cizí státní příslušností. Nejedná se však o žádný dramatický nárůst páchaných přestupků. Stále platí, že počet spáchaných přestupků občanů ukrajinské národnosti je spíše v přímé souvislosti s vysokým počtem uprchlíků z Ukrajiny oproti jiným cizím státním příslušníkům. V této souvislosti eviduje Ministerstvo spravedlnosti i nárůst vydávání opisů v důsledku zjištění přestupkové recidivy v terénu.

Dopravní přestupky

V roce 2024 Ministerstvo dopravy **evidovalo celkem 355 898 přestupků a trestných činů, což je o 43 189 méně než v roce 2023**. Z tohoto počtu bylo evidováno celkem 71 388 přestupků a trestných činů ženám – řidičkám, což činí

20,06 % všech evidovaných jednání. Rozdíly mezi jednotlivými kraji v poměru žen a mužů, kterým jsou evidována bodová jednání, jsou nepatrné a žádný z krajů se od republikového poměru výrazně nevymyká (podíl žen je mezi

15,6 % a 22,8 %). Průměrně byl za období roku 2024 evidován přírůstek 972 bodovaných jednání za den.

Pokud jde o počet přestupků dle krajů (se zohledněním počtu řidičů v krajích), nejvíce evidovaných jednání měly Moravskoslezský (7,17 %), Plzeňský (5,67 %) a Ústecký kraj (5,49 %). Naopak nejméně Hl. m. Praha (3,92 %), Jihočeský (4,58 %) a Středočeský kraj (4,61 %).

Na základě jízdy pod vlivem návykové látky bylo v roce 2024 zaevidováno celkem 18 643 přestupků a trestných činů (o 3 246 méně než v roce 2023). Z toho se 5 560 řidičů odmítlo podrobit vyšetření. Celkem 1 303 řidičů pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky způsobilo dopravní nehodu s ublížením na zdraví nebo způsobením větší škody na cizím majetku.

Zhruba 54 % evidovaných bodových jednání tvoří: překročení rychlosti v obci či mimo ni o více než 10 km/h a používání mobilního telefonu.

TOP 5 nejčastěji evidovaných dopravních přestupků a trestných činů, 2024

Jednání	Počet	Procentuální podíl
Při řízení motorového vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 10 km/h a více (2 body)	104 061	29,24 %
Při řízení motorového vozidla drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení (4 body)	49 695	13,96 %
Při řízení motorového vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 20 km/h a více (4 body)	40 026	11,25 %
Při řízení motorového vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost mimo obec o 10 km/h a více (2 body)	37 380	10,50 %
Při řízení motorového vozidla není připoutána na sedadle bezpečnostním pásem nebo při přepravě dítěte nepoužije dětskou autosedačku nebo bezpečnostní pás (4 body)	31 455	8,84 %

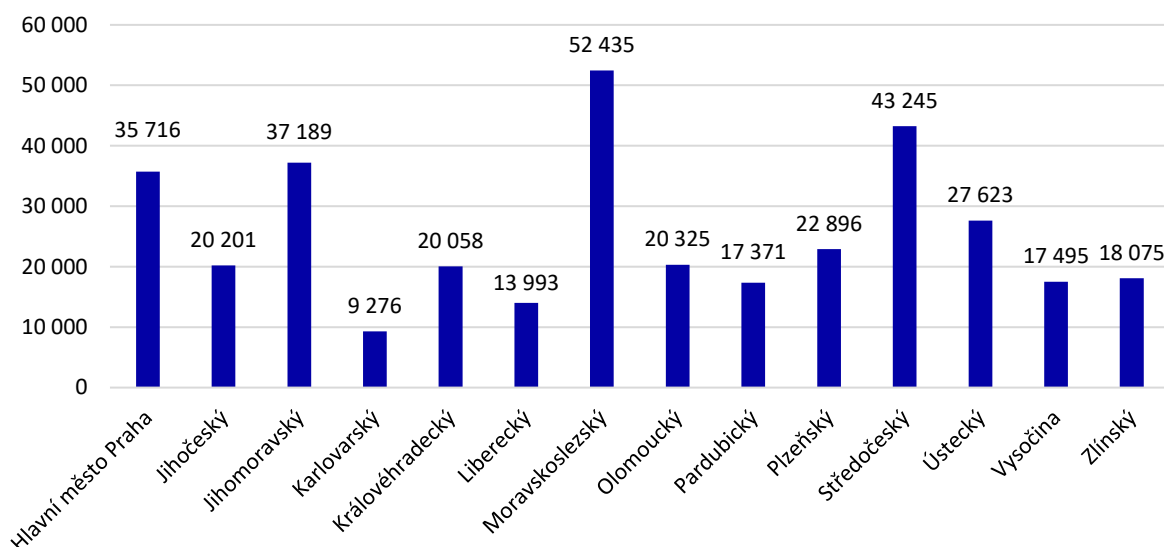
Zdroj: Ministerstvo dopravy

Navrhované změny zákona o silničním provozu, které od 1. 1. 2024 upravily bodový systém, vycházely mimo jiné ze statistik nejčastějších přestupků a trestných činů spáchaných za volantem. Nová úprava zpřísnila postihy za nejzávažnější přestupky – například pokuta za jízdu pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky vzrostla až na 25 tisíc Kč a zákaz řízení se prodloužil ze 12 na 18 měsíců. Odmítnutí

podrobit se testu na alkohol či jiné návykové látky může být nově sankcionováno pokutou až 75 tis. Kč a zákazem řízení na 36 měsíců. Přísnější postihy byly zavedeny i za překročení nejvyšší dovolené rychlosti a držení telefonu při řízení, které patří mezi nejčastější přestupky. Naopak u méně závažných přestupků, jako je nerozsvícení světel nebo nesprávné parkování, byla horní hranice blokové pokuty snížena.

Srovnání evidence bodovaných jednání za rok 2024 podle krajů

Zdroj: Ministerstvo dopravy

Téměř 9 % bodovaných řidičů má na kontě 12 bodů. Více než 90 % vybodovaných řidičů jsou muži, kterým je nejčastěji 38 let a řidičské oprávnění získali v roce 2008. **Muži tvoří 81 % všech bodovaných řidičů**, zatímco jejich podíl mezi všemi registrovanými řidiči je pouze mírně nadpoloviční.

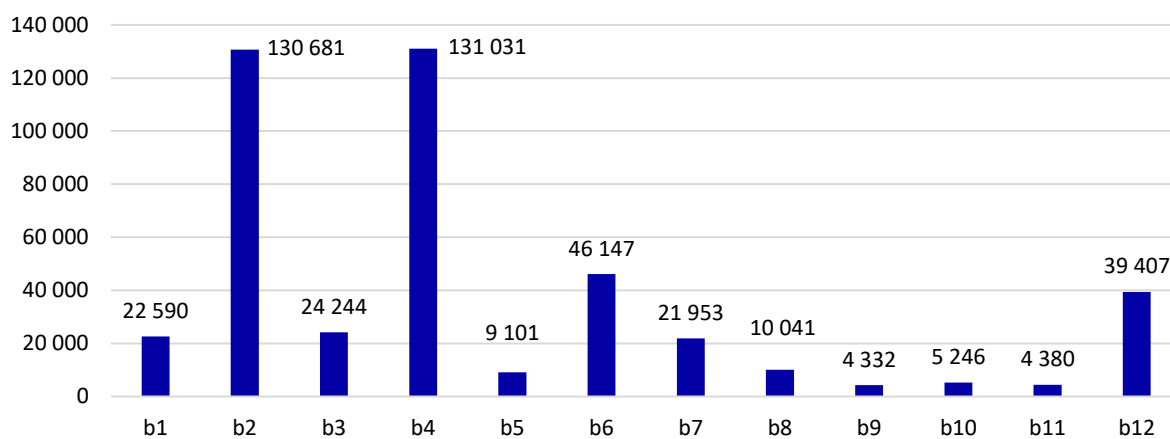
Podle údajů z Centrálního registru řidičů bylo k 31. 12. 2024 evidováno **449 153 řidičů, kteří se dopustili přestupku nebo trestného činu započítávaného do bodového hodnocení**. Bodovaný přestupek či trestný čin tak měl na kontě přibližně každý šestnáctý řidič, což odpovídá 6,42 % všech registrovaných řidičů. Nejvyšší podíl bodovaných řidičů byl evidován

v Moravskoslezském kraji (8,79 %), nejnižší podíl pak v Praze (4,97 %).

Celkem bylo k 31. 12. 2024 evidováno **39 407 dvanáctibodových řidičů**, což představuje **8,77 %** ze všech bodovaných řidičů a 0,56 % všech registrovaných řidičů. Z tohoto počtu bylo 90,62 % mužů (35 709) a 9,38 % žen (3 698). Poměr všech registrovaných řidičů podle pohlaví zůstává dlouhodobě stabilní – 54,02 % mužů a 45,98 % žen.

Nejčastější skupinou bodovaných řidičů byli ti se 4 body, následovali řidiči se 2 body a na třetím místě byli řidiči se 6 body. Čtvrtou nejpočetnější skupinou byli řidiči s 12 body.

Složení bodovaných řidičů podle počtu bodů

Zdroj: Statistika Ministerstva dopravy a Centra dopravního výzkumu. Dostupné z: <https://md.gov.cz/statistiky>

eGovernment

Informační systém Datových schránek

Ke konci roku 2024 bylo zřízeno **celkem 4,5 mil. datových schránek**, což představuje 9 % meziroční nárůst v počtu datových schránek. Odesláno bylo celkem více než **151 mil. datových zpráv**, celkově za celou existenci datových schránek jde o **více než 1,37 mld.**

V roce 2024 překročil počet datových schránek fyzických osob **hranici 1. mil.** (1 025 768). Při aktuálním tempu jejich ročního růstu lze předpokládat, že brzy početně převýší schránky podnikajících fyzických osob a jejich význam pro běžnou populaci dále poroste.

Z běžného provozu správce Informačního systému datových schránek vyplynulo, že **úřady v některých případech nedodržují správný úřední postup**, např. doručování do chybného typu datové schránky (dále jen „DS“), špatné vyhledávání DS nebo nedůsledná identifikace adresáta.

Z monitorování provozu nově zřízených datových schránek dále vyplývá, že relativně velký počet držitelů nově zřízených DS ze zákona se **dosud stále nepřihlásil** (cca 300 tis. ke konci roku 2024). Počet držitelů datových schránek, kteří se dosud nepřihlásili, **se postupně snižuje** – zatímco na konci roku 2023 jich bylo přibližně 450 tisíc, tento počet v roce 2024 výrazně klesl i díky informační kampani DIA z první poloviny roku.

V roce 2023 se podařilo úspěšně novelizovat vyhlášku č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek, která od 1. 1. 2024 zavedla **nové formáty datových zpráv** (např. ZIP a ASiC), zvyšuje dosavadní maximální velikost datové zprávy z původních 20 na 100 MB a v neposlední řadě umožňuje implementaci nových bezpečnostních nástrojů **proti hromadnému rozesílání nevyžádaných zpráv**, které mohou nedovoleným způsobem přetěžovat vlastní ISDS nebo ISVS obeslaných adresátů.

Schválena byla rovněž **novela zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů**, která

s účinností k 1. 2. 2024 mění princip zveřejňování datových schránek fyzických a podnikajících fyzických osob ve veřejně dostupném seznamu držitelů datových schránek, kdy údaje o jejich schránkách budou **nově zveřejněny pouze v případech, že si o to držitel schránky v jejím nastavení výslovně požádá**. Princip zveřejnění údajů držitelů datových schránek dle novelizovaného znění zákona č. 300/2008 Sb. **bude lépe odpovídat zásadám pro zpracování osobních údajů dle nařízení GDPR.**

Elektronická interakce s úřady z pohledu občana

ČSÚ provádí každý rok ve 2. čtvrtletí šetření o používání ICT v domácnostech a eGovernmentu občany napříč ČR.

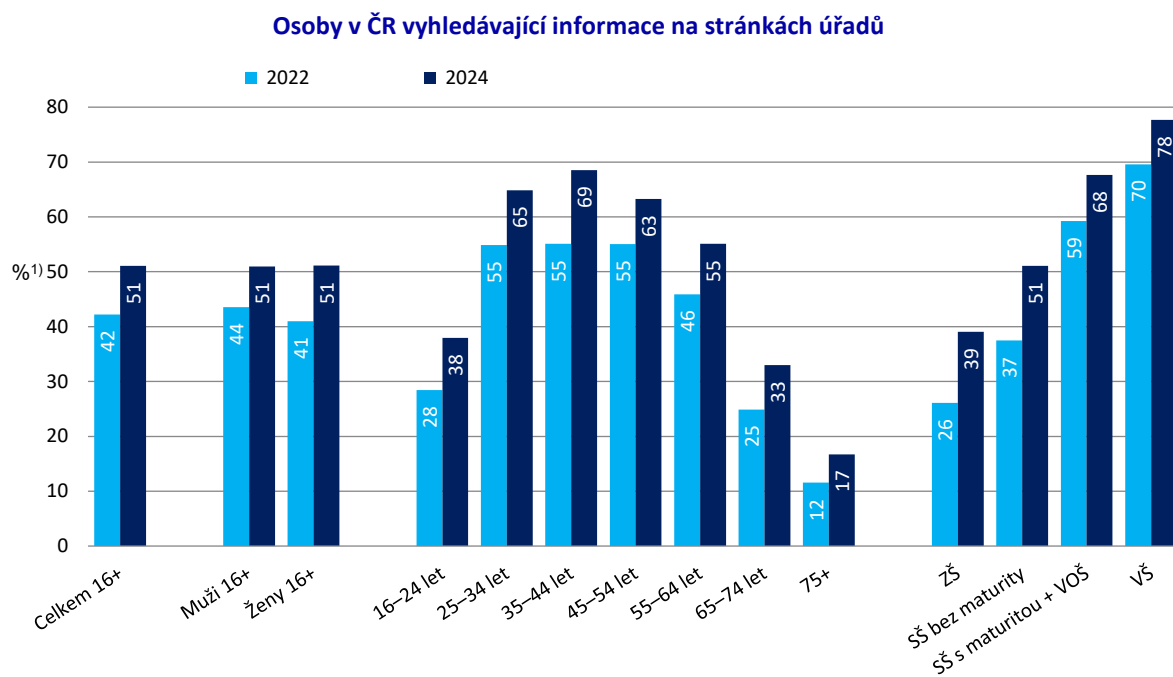
Podle dat ČSÚ o využívání internetu ve vztahu k veřejné správě v roce 2024 **vyhledávalo informace na webových stránkách veřejné správy 51 % osob** starších 16 let. Nejčastěji šlo o **informace o vlastním majetku, zápisech v registrech či obecné informace o službách.**

Služby eGovernmentu jsou využívány především lidmi středního věku. V nejmladší věkové skupině **do 24 let je používání zmíněných služeb poměrně nízké**. Vyšší zastoupení mladých najdeme u komunikace s jinými veřejnými institucemi, než jsou úřady, například se vzdělávacími institucemi nebo knihovnami.

Ze všech nejméně používají služby eGovernmentu senioři. Podstatná část z nich proto, že téměř vůbec nepoužívá internet. Zhruba 40 % dotázaných osob starších 65 let uvedlo, že jejich domácnost není připojena k internetu. **Toto číslo se s každým rokem snižuje, přesto není zanedbatelné.**

V porovnání s ostatními zeměmi EU se ČR pohybuje **okolo průměru EU**. Například v případě osob ze zemí EU vyhledávajících na stránkách veřejné správy informace se však ČR s 61 % umístila až ve druhé polovině žebříčku.

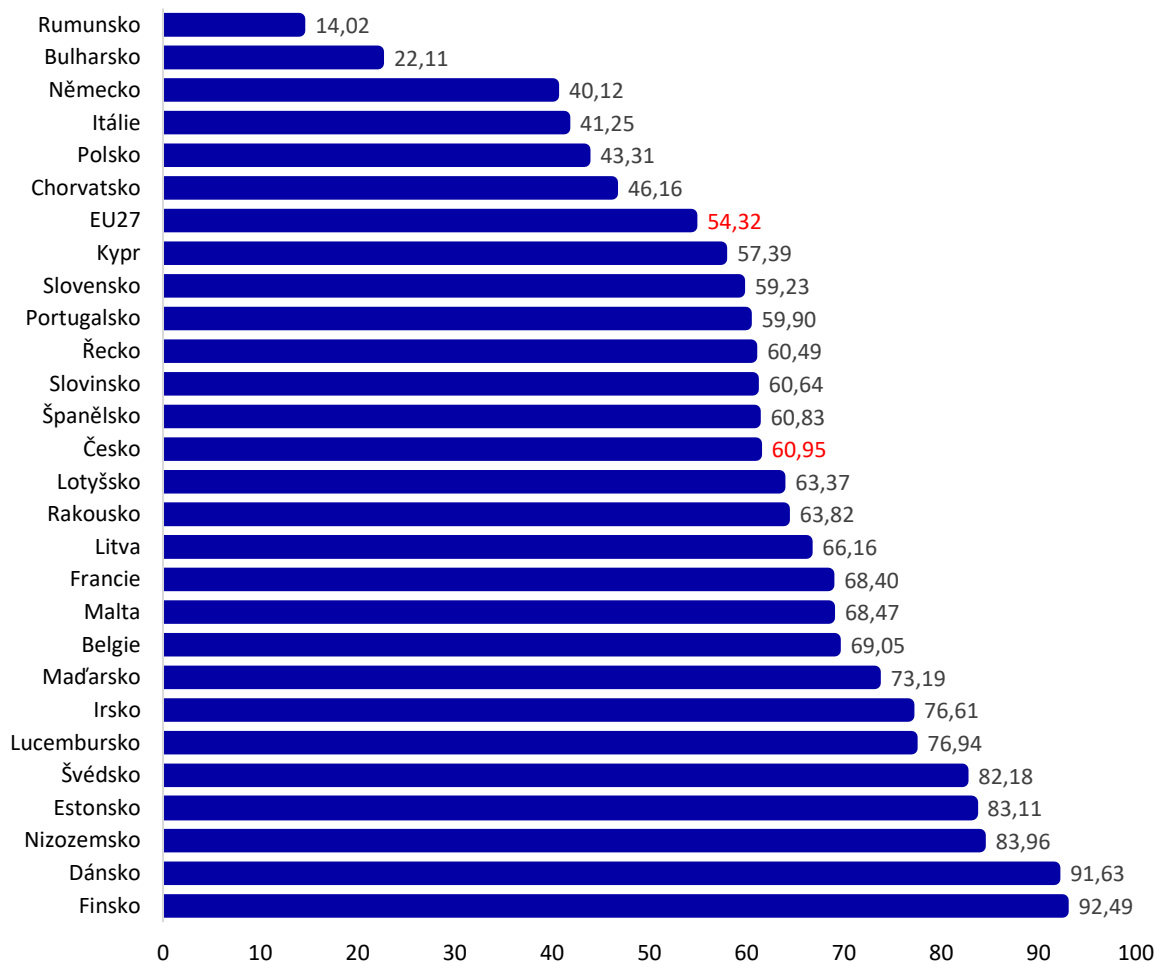
Na prvních místech se zpravidla umísťují severské státy a pobaltské republiky.

Zdroj: ČSÚ, Šetření o používání informačních technologií v domácnostech

Osoby v EU, které si vyhledávaly informace na stránkách veřejné správy*, 2024

(v %)

Zdroj: Eurostat, * Veřejná správa zahrnuje úřady a vybrané veřejné instituce jako jsou školy, knihovny, zdravotnická zařízení či pojišťovny.

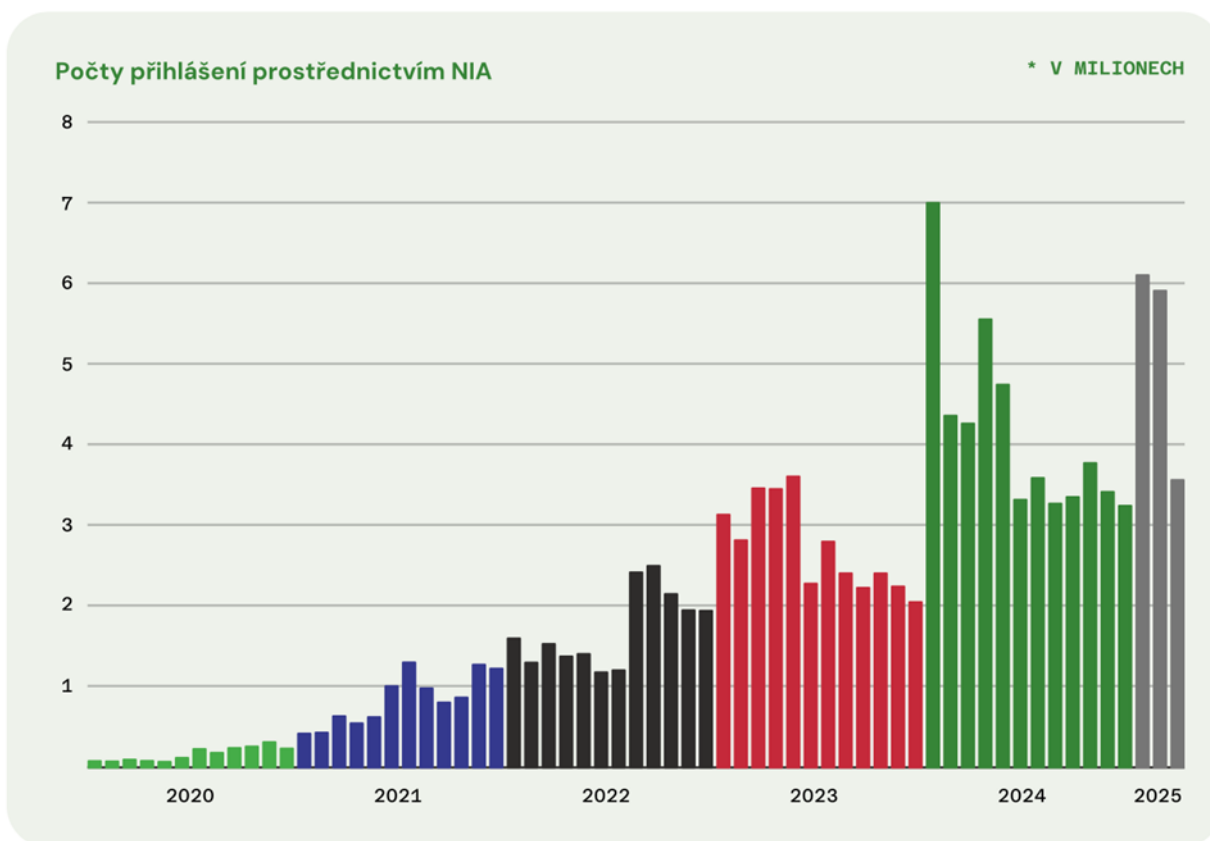
Národní identitní autorita

Národní identitní autorita (dále jen „NIA“), kterou spravuje DIA, slouží jako centrální bod pro elektronickou identifikaci v ČR. V roce 2024 byla dokončena její integrace pod doménu gov.cz, což přispělo ke zvýšení kybernetické bezpečnosti a uživatelské přívětivosti systému. NIA umožňuje přístup k online službám jak prostřednictvím státních, tak nestátních přihlašovacích prostředků a je napojena na evropskou síť eIDAS uzlů, čímž podporuje mezinárodní využití elektronické identity.

3 781 869 státních a 13 657 408 nestátních. Celkový počet unikátních přihlášení dosáhl 3 775 963, což představuje nárůst o 883 617 oproti předchozímu roku. **Poměr aktivních uživatelů dosáhl 55 %, což je meziroční nárůst o 10 %.**

K NIA je aktuálně připojeno 15 kvalifikovaných správců, kteří vydávají celkem 18 přihlašovacích prostředků. Mezi nejvyužívanější portály, ke kterým se uživatelé přihlašovali, patří Informační systém **datových schránek (9,5 mil. přihlášení)**, Jenda MPSV (8,8 mil.) a eDoklady (7,6 mil.).

K 31. 12. 2024 bylo v rámci NIA zřízeno celkem **17 439 277 přihlašovacích prostředků**, z toho

Zdroj: Digitální a informační agentura

Czech POINT

Služby Czech POINT Kontaktních míst veřejné správy jsou dostupné na široké síti míst – od obecních úřadů, přes krajské úřady, notáře, až po jiné subjekty, jako je Česká pošta, Hospodářská komora ČR nebo Agrární komora České republiky.

7 196

kontaktních míst Czech POINT

Jen za loňský rok bylo na **7 196** kontaktních místech veřejné správy provedeno 2 630 886 transakcí, což představuje pokles o 98 785 transakcí ve srovnání s rokem 2023. Občané mohou aktuálně využít již 40 služeb, které Czech POINT Kontaktní místo veřejné správy poskytuje. Mezi nejčastěji využívané služby veřejné správy v roce 2024 patřila především **autorizovaná konverze dokumentů, která zaznamenala rekordních 1 459 782 provedení v obou směrech.**

Druhou nejvyužívanější službou byl **výpis z Rejstříku trestů s celkovým počtem 470 229** vydaných výpisů. Třetí příčku obsadily služby spojené s **datovými schránkami**, které občané využili celkem ve **265 214 případech**. Významný zájem byl rovněž o **služby základních registrů, zejména o zřízení elektronické identity nebo využívání Mobilního klíče eGovernmentu.**

Občané aktuálně mohou využít již 40 služeb, které Czech POINT poskytuje:

1. Vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů,
2. Výpis z bodového hodnocení řidiče,
3. Výpis z insolvenčního rejstříku,
4. Výpis z Katastru nemovitostí,
5. Výpis z Rejstříku trestů,
6. Výpis z Rejstříku trestů právnických osob,
7. Výpis z veřejných rejstříků,
8. Výpis z Živnostenského rejstříku,
9. Výpis z informačního systému eRecept,
10. ISOH – registrace a vydání přístupových údajů,

11. ISOH – změna v přiřazení provozoven k uživatelským účtům,
12. ISOH – vygenerování jednorázového hesla k existujícím účtům,
13. Ohlášení živnosti,
14. Ohlášení údajů, vedených v živnostenském rejstříku, nebo jejich změn,
15. Žádost o udělení koncese,
16. Žádost o změnu rozhodnutí o udělení koncese,
17. Výpis údajů z registru osob (ROB) – neveřejný,
18. Výpis údajů z registru osob (ROS) – neveřejný,
19. Veřejný výpis údajů z registru osob (ROS),
20. Výpis o využití údajů z registru obyvatel (ROB),
21. Výpis o využití údajů z registru osob (ROS),
22. Žádost o změnu údajů v registru osob,
23. Žádost o změnu v registru osob,
24. Žádost o poskytování údajů třetí osobě,
25. Žádost o zřízení datové schránky,
26. Žádost o zpřístupnění datové schránky, která byla zřízena na žádost,
27. Žádost o opětovné zpřístupnění datové schránky,
28. Podání žádosti o zneplatnění přístupových údajů do datové schránky a vydání nových,
29. Vyřízení reklamace obdržení přístupových údajů a vydání nových,
30. Přidání pověřené osoby k přístupu do datové schránky,
31. Zneplatnění přístupových údajů pověřené osoby (zrušení osoby),
32. Povolení PO/FO/PFO dodávání dokumentů od PO/FO/PFO,
33. Zrušení PO/FO/PFO dodávání dokumentů od PO/FO/PFO,
34. Centrální uložisko ověřovacích doložek,
35. Konverze (z elektronické do listinné podoby, z listinné do elektronické podoby),
36. Úschovna systému Czech POINT,
37. Zprostředkovaná identifikace osoby,
38. Výpis o očkování,
39. Žádost o jednorázový příspěvek na dítě
40. Výpis Digitální certifikát EU COVID.

Nabídka funkcí a služeb poskytovaných prostřednictvím sítě Czech POINT se nadále rozšiřuje. V roce 2024 pokračovaly práce na **zavádění služeb Registru zastoupení na kontaktních místech veřejné správy**. Tento

registr umožní občanům digitálně zapsat oprávnění k zastupování v konkrétních agendách – aktuálně především v oblastech spadajících pod Ministerstvo dopravy. Oficiální spuštění služby je plánováno na polovinu roku 2025.

2 630 886

provedených transakcí

Přes 35 000 000

vydaných výpisů či
provedených transakcí
(od začátku existence
CzechPoint)

Portál veřejné správy

Portál veřejné správy (dále jen „PVS“) slouží jako centrální webová brána, která občanům usnadňuje orientaci ve službách státu a komunikaci s úřady. Nabízí přehledné informace o jednotlivých úřadech, návody pro vyřizování konkrétních životních situací – jako je narození dítěte nebo změna trvalého bydliště – i přístup k formulářům a dalším praktickým nástrojům.

V roce 2024 byl PVS rozšířen o tzv. **interaktivní formuláře, které pomáhají obcím při tvorbě obecně závazných vyhlášek, například k místním poplatkům nebo dani z nemovitostí**. Nově také přibýlo rozhraní „Česko informuje“, kde mají občané k dispozici aktuální informace o novinkách ve veřejné správě a o dostupných digitálních službách.

Portál se dělí na **informační část** a **transakční část**, známou jako Portál občana. Informační část obsahuje katalog služeb čerpající údaje ze základních registrů a nabízí přehled veřejnosprávních témat. Portál občana naopak umožňuje přímou digitální komunikaci se státem – například prostřednictvím datové schránky nebo dalších interaktivních nástrojů.

Portál občana

Portál občana představuje nejrychlejší a nejpohodlnější cestu ke službám státu. Od svého spuštění v roce 2018 sehrál klíčovou roli ve **zjednodušení úředních procesů a zrychlení digitální komunikace mezi občany a veřejnou správou**. Přístup je zajištěn prostřednictvím elektronické identity (např. Identity občana) nebo datové schránky. Uživatelé tak mohou snadno získat například výpis z rejstříku trestů či výpis bodového hodnocení řidiče – online, zdarma a během několika minut. Součástí portálu je i přímý přístup do modernizovaného prostředí datových schránek.

Portál funguje jako personalizovaný prostor, kde mají občané přehled o svých údajích vedených ve státních registrech a mohou

využívat **více než 600 digitálních služeb státních institucí**.

Novinky roku 2024

V roce 2024 došlo k významnému nárůstu uživatelské aktivity – v prosinci bylo zaznamenáno více **než 13 mil. přihlášení**, což představuje dvojnásobek oproti stejnému období předchozího roku. Mezi klíčové novinky patřilo spuštění mobilní aplikace Portálu občana v dubnu 2024, která navázala na redesign webového rozhraní z podzimu 2023. Aplikace umožňuje správu eDokladů, přijímání push notifikací i online registraci do systému DROZD. **Díky těmto inovacím se Portál občana stává stále přístupnějším a přehlednějším nástrojem pro každodenní digitální komunikaci se státem.**

Nové digitální služby: eDoklady a Registr zastupování

V roce 2024 došlo k významnému rozšíření nabídky digitálních služeb státu směrem k občanům. Klíčovým milníkem bylo **spuštění aplikace eDoklady**, která představuje **digitální alternativu k občanskému průkazu**. Aplikace umožňuje občanům prokazovat totožnost v online i offline prostředí a připravuje cestu k **evropské peněžence digitální identity (EUDIW)**, jejíž nasazení je plánováno na rok 2026.

Do konce roku 2024 si eDoklady stáhlo více než **620 000 uživatelů**, přičemž probíhalo i intenzivní vzdělávání ověřovatelů

prostřednictvím **webinářů a seminářů** pořádaných DIA. Aplikace patří mezi nejčastěji využívané služby přístupné prostřednictvím **NIA**.

Další novinkou je **Registr zastupování** (dále jen „REZA“), který byl spuštěn 1. 7. 2024. REZA umožňuje občanům **digitálně udělit plnou moc** jiné osobě pro konkrétní agendy veřejné správy. Prvotní implementace se týká především agend Ministerstva dopravy, další rozšíření je plánováno v roce 2025. Od podzimu 2024 mají k registru přístup všechny orgány veřejné moci.

Správa dat a podpora datové zralosti úřadů

V roce 2024 byla vládou schválena **Strategie pro správu dat ve veřejné správě na období 2024–2030**, kterou připravila DIA. Strategie představuje první ucelený rámec pro správu dat na centrální i lokální úrovni. Jejím cílem je zajistit, aby veřejná správa měla přehled

o svých datech, znala jejich účel, kvalitu a využitelnost

V roce 2024 byl připraven **návrh zákona o správě dat a řízeném přístupu**, který má mimo jiné transponovat evropské nařízení **Data Governance Act**. Zmíněný zákon byl

v roce 2025 předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Otevřená data

Díky povinnosti publikovat data z úředních desek v otevřeném formátu **narostl počet poskytovatelů otevřených dat z 302 v roce 2023 na 320 v roce 2024**. Více na: <https://data.gov.cz/poskytovatelé>.

Poprvé se do katalogu propisovalo také přes **100 číselníků z tzv. Veřejného datového fondu**. Oddělení evidence a sdílení dat se kromě metodické a technické podpory zaměřilo na **vývoj nových funkcí katalogu** – vznikl např. katalog produktů vytvořených nad otevřenými daty nebo katalog podnětů od uživatelů na otevírání nových dat. Pozornost byla věnována i rozvoji validátoru lokálních katalogů, který byl přizpůsobován potřebám jednotlivých poskytovatelů, a také implementaci jednotného design systému.

Zvláštní důraz byl kladen na **povinnost publikace dat s vysokou hodnotou**, jejichž

Pro zajištění jednotného výkladu a sdílení dobré praxe byla zároveň ustavena **Pracovní skupina pro správu dat při Radě vlády pro informační společnost**.

opětovné využití přináší podle Evropské komise výrazné přínosy pro společnost, ekonomiku i životní prostředí. Nově upravený metadatový standard nyní umožňuje tato data nejen zveřejňovat, ale také v nich efektivně vyhledávat.

Díky těmto inovacím se **ČR zařadila mezi nejrychleji se zlepšující země v žebříčku vyspělosti otevřených dat** (Open Data Maturity Report). V hodnocení za rok 2024 obsadila výborné **8. místo a poprvé se dostala mezi tzv. „trendsettery“**. Navíc se jí podařilo obhájit **první místo (sdílené) v kategorii Impact**, která měří reálné dopady a opětovné využití otevřených dat.

Pokračovalo i vzdělávání v otevírání dat a práci s daty. Kurzy jsou zde: <https://data.gov.cz/vzdělávání>.

Lidé ve veřejné správě

LIDÉ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Zaměstnanci ve vládou regulované sféře

Podle údajů uvedených ve vládním návrhu Státního závěrečného účtu ČR za rok 2024⁷ bylo ve vládou regulované sféře (tj. v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích státu) zaměstnáno celkem **487 087 osob (z nich 195 689 v organizačních složkách státu a 291 389 v příspěvkových organizacích státu)**.

Meziročně vzrostl celkový počet přepočtených míst o **2 959 tj. o 0,61 %** (z toho v organizačních složkách státu meziročně se snížil o 0,88 % a v příspěvkových organizacích státu se zvýšil o 1,63 %). Celková suma prostředků na platy se zvýšila na **278 560 mil. Kč** (meziročně o **7 391 mil. Kč**, tedy o 2,7 %). Průměrný plat činil **45 299 Kč** (oproti **44 426** v roce 2023).

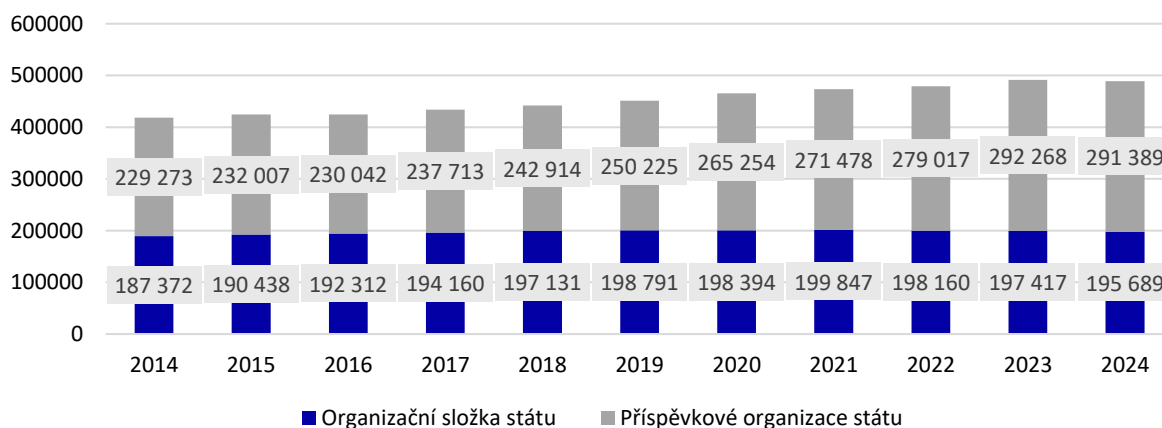
Největší vliv na letošní stav platů mělo meziroční navýšení rozpočtovaných prostředků o 1 455 mil. Kč, souvisejících s návrhem státního

rozpočtu. Zároveň však byla v rámci konsolidačních opatření zákonem (č. 349/2023 Sb.) zavedena restrikce, která vedla ke **snížení objemu prostředků na platy o 2 % v organizačních složkách státu, což představovalo trvalé snížení o 5 mld. Kč.**

Významnou změnou bylo také **snížení příspěvku na FKSP z 2 % na 1 %**. Další úsporu přinesla změna ve financování náhrad mezd v době pracovní neschopnosti.

Navzdory restrikcím došlo v některých kapitolách k navýšení platových prostředků, například v důsledku nových legislativních a organizačních změn (zřízení Vládního analytického útvaru, Dopravního a energetického stavebního úřadu či nové rozpočtové kapitoly DIA). Celkem byl rozpočet platové oblasti navýšen o **7 456 mil. Kč.**

Vývoj počtu zaměstnanců ve vládou regulované sféře, 2014 až 2024

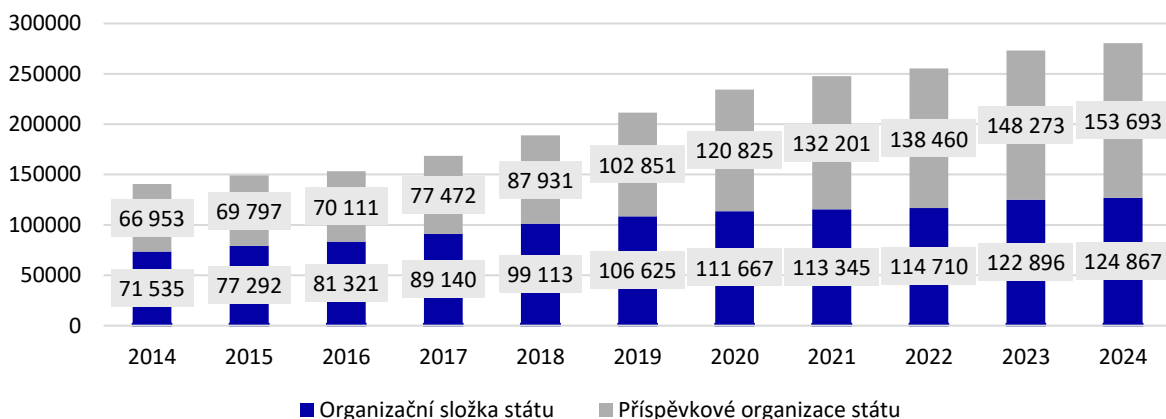

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí, vládní návrh státního závěrečného účtu 2024.

⁷ Vládní návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2024, Příloha C: Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu. Dostupné on-line na:

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpoctova-politika/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2024/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2024-59626>

Prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci ve vládou regulované sféře, 2014 až 2024 (v mil. Kč)

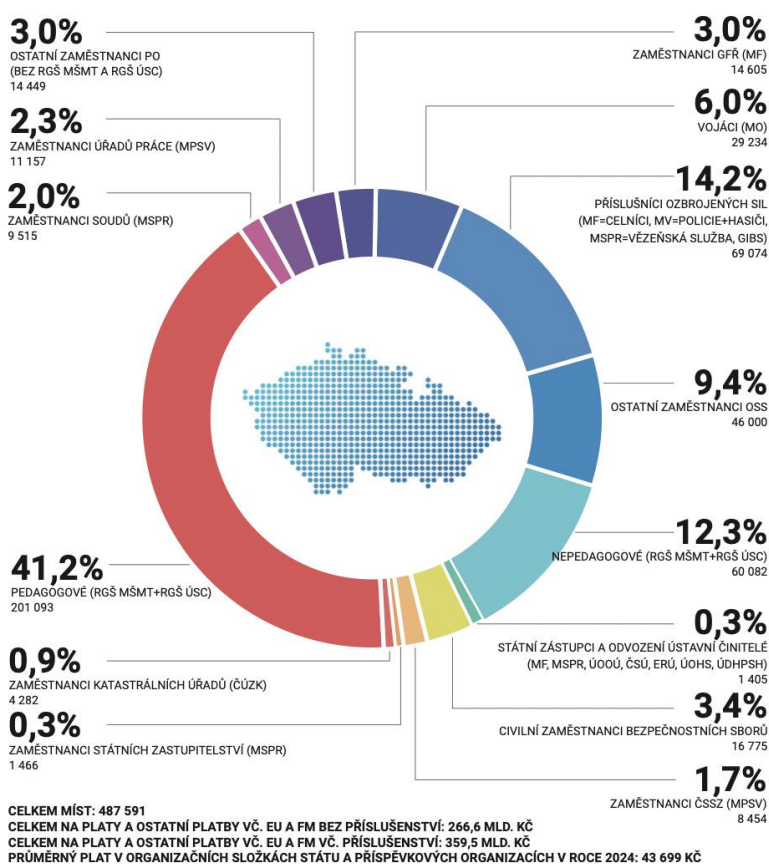

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí, vládní návrh státního závěrečného účtu, 2024.

Struktura státních zaměstnanců

Struktura státních zaměstnanců (organizačních složek státu a příspěvkových organizací) dle dat Ministerstva financí publikovaných v brožůře Státní rozpočet v kostce 2024. Celkový počet

započítaných míst byl **487 591** (oproti **499 056** v roce 2023). V přehledu nejsou uvedeni zaměstnanci ve státním zdravotnictví.

Zdroj: Státní rozpočet v kostce 2024, Ministerstvo financí

Zaměstnanci služebních úřadů

Systemizace služebních a pracovních míst ve služebních úřadech

S účinností od 1. 1. 2024 bylo systemizováno celkem **73 315 služebních a pracovních míst**. Z tohoto počtu připadá **65 421 na služební místa** (tj. místa v režimu zákona o státní službě) a **7 894 na pracovní místa** (tj. v režimu zákoníku práce). V rámci služebních míst je zahrnuto **9 002 představených**. Počet systemizovaných míst **vedoucích zaměstnanců** činí **453**.

Ve srovnání se stavem k 1. 1. 2023, kdy bylo systemizováno celkem 75 603 služebních a pracovních míst (z toho 67 853 míst služebních a 7 750 pracovních), došlo v roce 2024 k celkovému **snížení počtu systemizovaných míst o 2 288**.

Objem prostředků na **platy** byl schválen v celkové výši **37 485 438 523 Kč**, z toho na

služebních místech 33 865 237 448 Kč a na **pracovních místech 3 620 201 075 Kč**.

S ohledem na ochranu veřejného zájmu vláda stanovila s účinností od 1. 1. 2024 požadavek státního občanství ČR na **4 082 služebních místech** a na **272 pracovních místech**. Dále také stanovila 41 služebních míst a 18 pracovních míst, na nichž lze se státním zaměstnancem nebo zaměstnancem sjednat nebo stanovit **zákaz konkurence**.

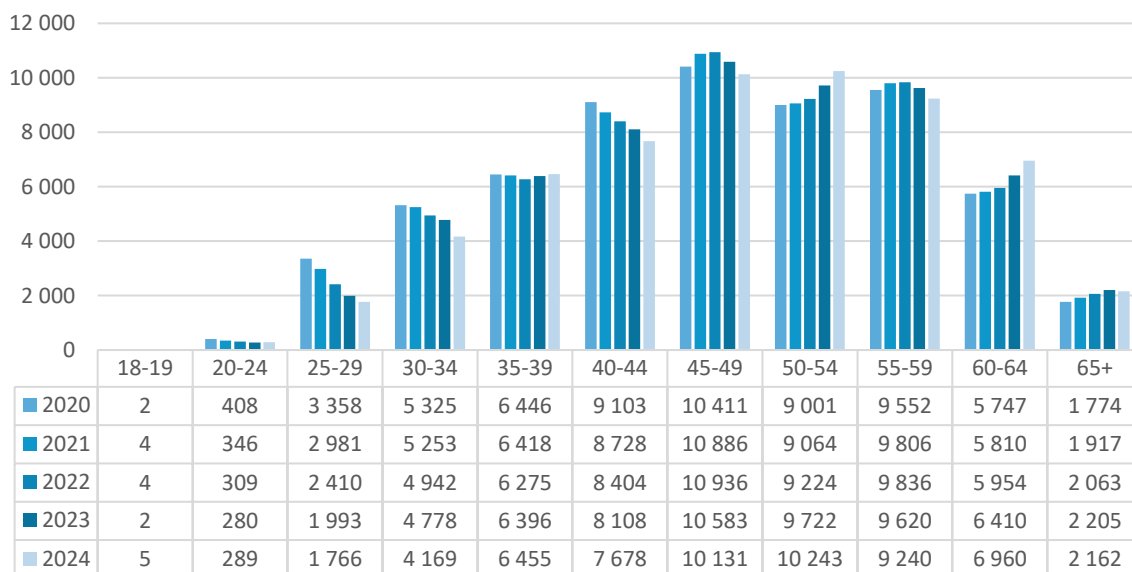
K 31. 12. 2024 bylo ve služebních úřadech systemizováno **65 358 služebních míst**. V průběhu roku 2024 tak celkový počet systemizovaných služebních míst **klesl o 63 míst**.

Věková struktura státních zaměstnanců

Z níže uvedeného grafu vyplývá, že skutečně postupně **dochází ke stárnutí státních zaměstnanců**.

Z daného grafu lze vyčíst, že klesá počet státních zaměstnanců v rozmezí 18–49 let, ale narůstá věková hranice 50–54, 60–64 a 65+.

Věková struktura státních zaměstnanců v roce 2024

Zdroj: Sekce pro státní službu, Ministerstvo vnitra.

Služební působiště státních zaměstnanců

Státní zaměstnanci měli v roce 2024 (k 31. 12. 2024) stanoveno služební působiště celkem v **387 různých obcích ČR**. Oproti roku 2023 (392) jde o **mírný pokles**.

Z celkového počtu **908 státních zaměstnanců** vyslaných k výkonu zahraniční služby jich bylo

do Belgie vysláno 154 (v roce 2023 151 vyslání), USA 56 (v roce 2023 62 vyslání), Německa 38 (v roce 2023 41 vyslání). Následují Švýcarsko (28), Spojené království (27), Rakousko (24), Francie (23) a Ukrajina (21). Do ostatních států bylo vysláno vždy méně než 20 státních zaměstnanců.

Služební působiště	Počet státních zaměstnanců						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Praha	24 993	23 236	22 836	22 621	22 148	22 003	21 350
Brno	3 682	3 707	3 720	3 869	3 708	3 735	3 805
Ostrava	1 895	1 931	1 919	1 912	1 905	1 949	1 993
Plzeň	1 575	1 589	1 607	1 740	1 601	1 638	1 671
Hradec Králové	1 284	1 302	1 301	1 332	1 308	1 296	1 314
České Budějovice	1 192	1 202	1 202	1 236	1 176	1 193	1 200
Olomouc	1 041	1 112	1 124	1 237	1 111	1 108	1 149
Ústí nad Labem	1 002	1 021	1 035	1 032	1 028	1 007	1 036

Zdroj: Sekce pro státní službu, Ministerstvo vnitra.

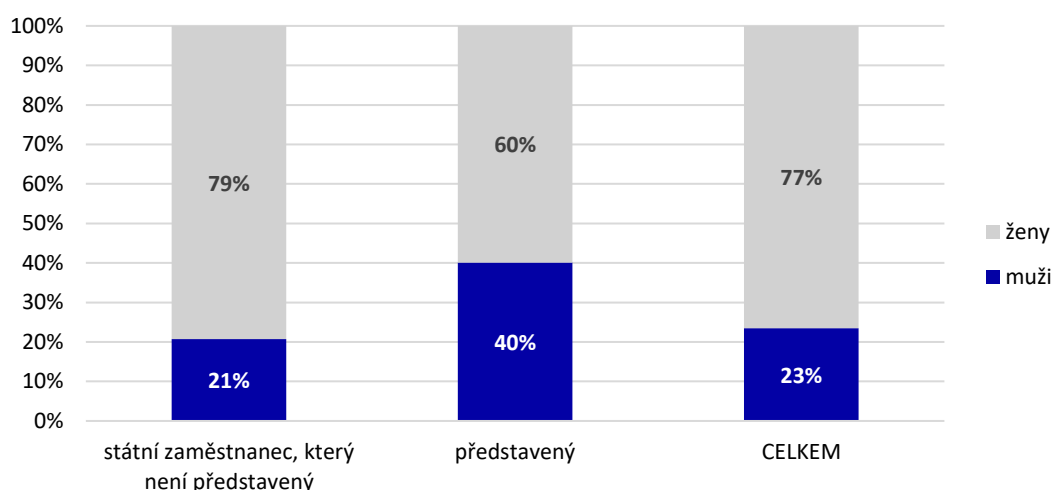
Podíl zastoupení mužů a žen ve služebních úřadech

V roce 2024 bylo totožné zastoupení žen a mužů ve služebních úřadech tak jako v roce 2023 tj. viz níže uvedený graf.

Vzrostlo zastoupení žen ve funkci ředitelka odboru, ředitelka sekce i vrchní ředitelka sekce,

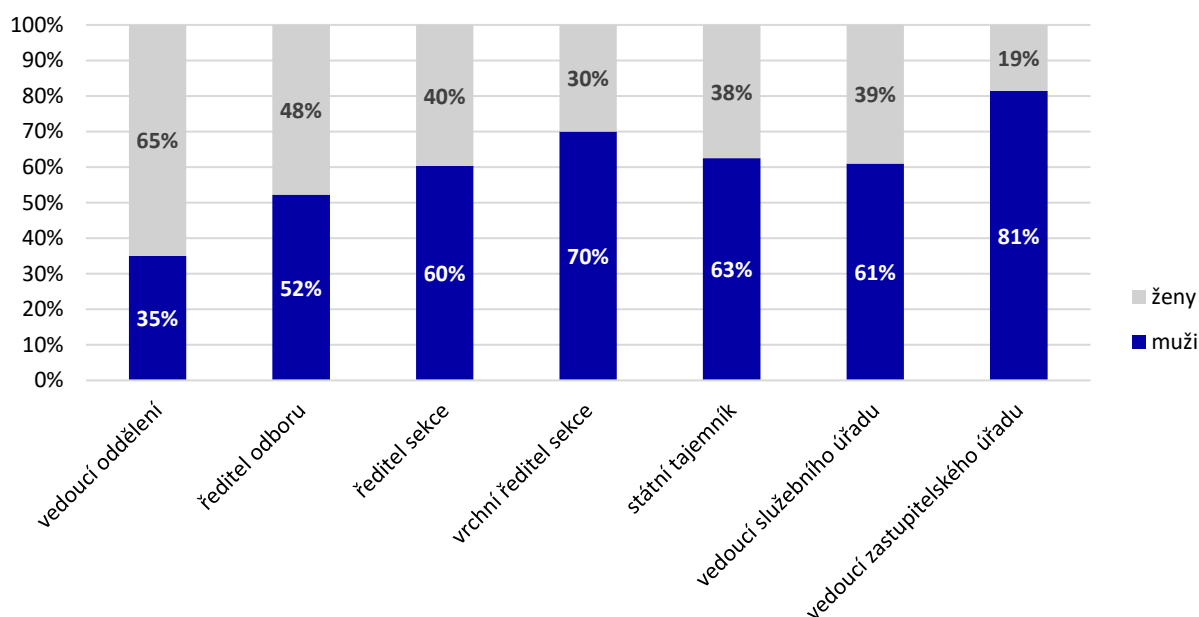
vždy o 1 % oproti roku 2023. O 5 % se snížilo zastoupení žen ve funkci státní tajemnice. Muži posílili o 9 % ve funkci vedoucího služebního úřadu.

Poměr zastoupení mužů a žen ve služebních úřadech v roce 2024

Zdroj: Sekce pro státní službu, Ministerstvo vnitra.

Poměr zastoupení mužů a žen na místech představených v roce 2024

Zdroj: Sekce pro státní službu, Ministerstvo vnitra.

Vzdělávání ve služebních úřadech v roce 2024

Vzdělávání bylo realizováno na základě **§ 107 zákona o státní službě a služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 4/2019**, kterým se stanoví **Rámcová pravidla vzdělávání ve služebních úřadech**, který upravuje vzdělávání státních zaměstnanců a zaměstnanců, jimiž bylo dočasně obsazeno služební místo, a na základě **usnesení vlády č. 899/2020 o Rámcových pravidlech vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech**. Obě právní normy stanovují minimální požadavky na zajištění jednotlivých procesů vzdělávání a odpovědnosti služebních a správních úřadů za vzdělávání.

Rámcová pravidla vzdělávání

V návaznosti na schválenou novelu zákona o státní službě účinnou k 1. 1. 2025 byla připravena nová **rámcová pravidla vzdělávání vydaná služebním předpisem nejvyššího státního tajemníka č. 6 ze dne 30. 12. 2024**, kterým se stanoví rámcová pravidla pro vzdělávání ve služebních úřadech a následně i usnesení vlády č. 160 ze dne 12. března 2025, o rámcových pravidlech pro vzdělávání ve správních úřadech. Zcela nově byla připravena

Dodržování obou výše uvedených právních norem bylo předmětem dotazníkového šetření, jehož výsledky shrnuje **Zpráva o vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech a státních zaměstnanců ve služebních úřadech za kalendářní rok 2024**, jejíž podrobné výsledky budou zveřejněny [na internetových stránkách sekce pro státní službu](#). Šetření se týkalo všech 162 služebních úřadů (přičemž 8 z nich jsou úřady, na které se nevztahuje služební předpis náměstka ministra vnitra pro státní službu) a 2 správních úřadů, které jsou vyňaty z působnosti zákona o státní službě.

a vydána **rámcová pravidla pro zajištění adaptačního procesu služebním předpisem nejvyššího státního tajemníka č. 5 ze dne 30. 12. 2024**, kterým se stanoví rámcová pravidla pro adaptační proces ve služebních úřadech.

Více informací o státní službě za rok 2024 naleznete ve Výroční zprávě sekce pro státní službu: [Výroční zpráva o státní službě – Státní služba \(mvcr.cz\)](#).

Průzkum Pohled úředníka/úřednice

V roce 2024 proběhl vůbec první komplexní průzkum mezi zaměstnanci státní správy s názvem *Pohled úředníka/ce 2024*.⁸ Cílem šetření bylo získat přímou zpětnou vazbu od úředníků o jejich motivaci, pracovních podmínkách, možnostech rozvoje a vnímání státní služby. Dotazník vyplnilo více než 21 tisíc zaměstnanců služebních úřadů, což představuje **30 % celé úřednické populace**.

Výsledky ukazují, že státní správa je charakteristická **vysokým podílem žen** (75 %) a starší věkovou strukturou – nejvíce zaměstnanců spadá do věkové skupiny **45–50 let**. Z hlediska vzdělání je státní správa **nadprůměrně kvalifikovaná**: vysokoškolské vzdělání má 55 % zaměstnanců, což je více než dvojnásobek oproti průměru pracující populace ČR.

Motivace a spokojenost zaměstnanců

Hlavními důvody, proč lidé vstupují do státní služby, jsou stabilita zaměstnání a možnost **sladění pracovního a osobního života**. Tyto faktory hrají roli i při rozhodování o setrvání ve službě. **Přibližně 16 % respondentů zvažuje v následujícím roce odchod**, přičemž nejčastějším důvodem je nízké finanční ohodnocení. S prací je spokojeno více než 60 % úředníků, nicméně spokojenost s platem uvádí méně než pětina z nich.

Rozvoj a vzdělávání

Většina zaměstnanců (85 %) se domnívá, že má pro výkon své práce potřebné dovednosti. **Přístup k možnostem vzdělávání je však vnímán jako nerovnoměrný** – například vedoucí oddělení uvádějí výrazný nedostatek času na rozvoj. Možnosti kariérního postupu vnímají zaměstnanci spíše skepticky, a to jak v rámci jednotlivých úřadů, tak v celé státní službě.

Pracovní podmínky a rovnováha

Podpora rovnováhy mezi pracovním a osobním životem je hodnocena rozdílně – zatímco **podporu ze strany přímých nadřízených pociťuje většina zaměstnanců (71 %)**, **podpora ze strany úřadu je nižší (54 %)**. **Home office využívá 22 % zaměstnanců**. Více než polovina respondentů vnímá negativní dopady stresu na své zdraví a pracovní výkon, přičemž vyšší stres je uváděn především v soustavách velkých úřadů a na Úřadu práce.

Odměňování a zpětná vazba

Zpětná vazba a odměňování zůstávají slabinou veřejné správy. Pouze necelá polovina zaměstnanců dostává konstruktivní zpětnou vazbu a jen malá část cítí, že finanční odměna odpovídá jejich výkonu. **Vnímání vazby mezi výkonem a platem je slabé napříč všemi typy úřadů**.

Kultura úřadů a vztahy s politiky

Úředníci hodnotí pracovní prostředí v rámci svých týmů převážně pozitivně, avšak čím dál od přímého kolektivu, **tím je vnímání spolupráce horší**. Jen třetina zaměstnanců má pocit **participace na směřování úřadu**. Vztahy s politiky jsou vnímány **velmi kriticky** – pouze 7 % respondentů uvádí efektivní spolupráci s politiky a jen 13 % má pocit, že jejich odbornost je politiky respektována.

Úřednická zkouška a profesionalita

Úřednická zkouška je ze strany zaměstnanců hodnocena **spíše kriticky**, zejména její obecná část, kterou považuje za užitečnou pouze 27 % absolventů. Naopak za nositele profesionality úřadů jsou považováni především řadoví zaměstnanci. Ochrana úředníků před politickými zásahy je vnímána jako nedostatečná.

⁸ <https://mv.gov.cz/sluzba/clanek/pruzkum-pohled-urednika-ce.aspx>

Zaměstnanci územních samosprávných celků

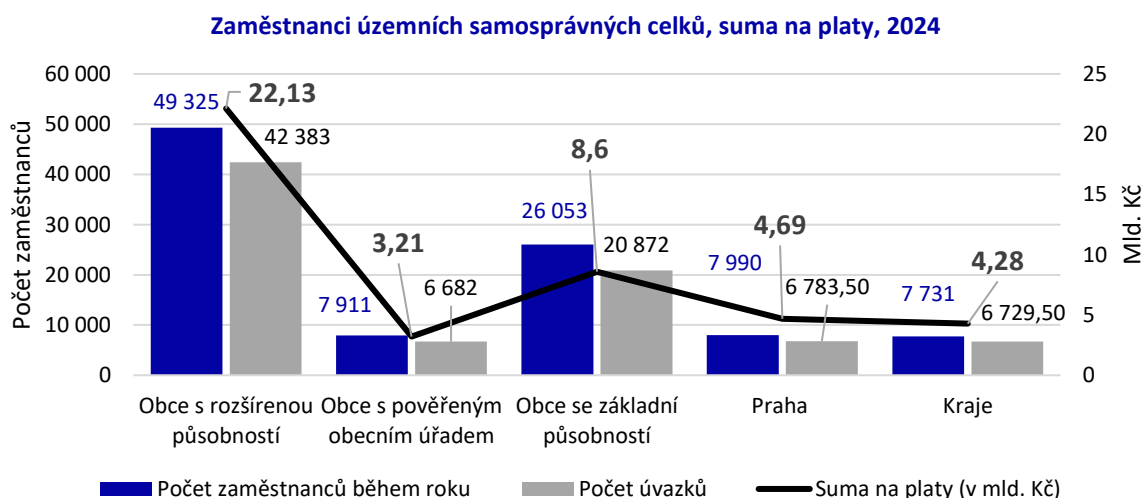
Následující pasáže vychází z dat Informačního systému o platech. **Data nejsou kompletní** – z 6 254 obcí zohledňují celkem 3 741 z nich (tj. 59,8 %). Chybí data za 1 obec s rozšířenou působností, 210 obcí s pověřeným obecním úřadem a 2 302 obcí se základní působností.

V Hl. m. Praze jsou dostupná data za 49 z 57 městských částí. **Důvodem pro chybějící data je fakt, že dané obce buď data nezaslaly, nebo nemají zaměstnance, které by mohly vykázat.**

Územní samosprávné celky je souhrnný název pro obce, kraje a Hl. město Prahu. V roce 2024 vykázaly celkem **99 010 zaměstnanců** (v průběhu roku, tj. i se započítáním fluktuace) a **83 450 úvazků** (průměrný evidenční počet zaměstnanců). Dle dostupných dat celkově vynaložily **na platy 42,91 mld. Kč** (celková suma po započítání všech příplatků). Po započítání

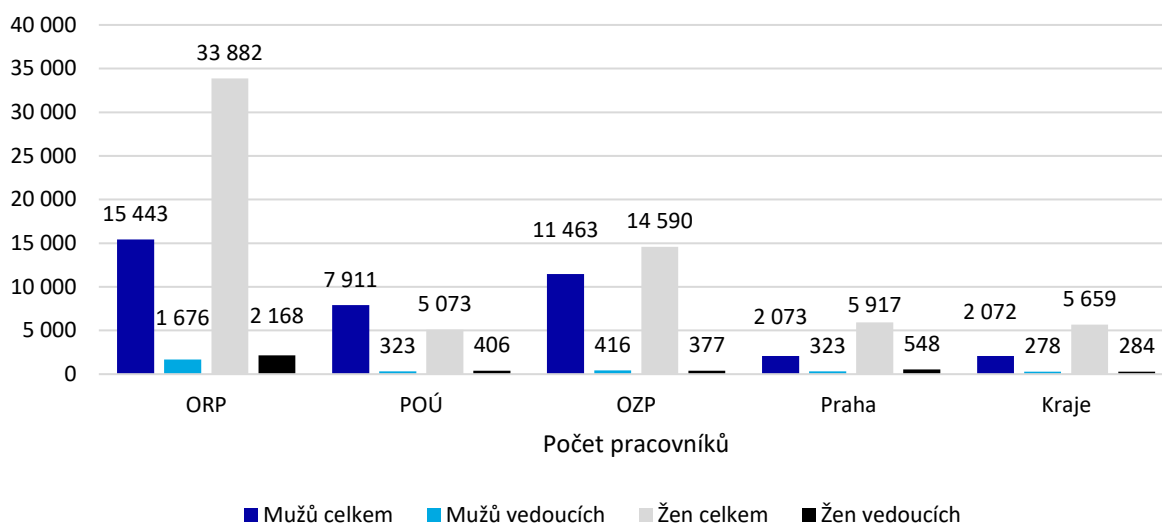
odvodů na sociální a zdravotní pojištění na straně zaměstnavatele celková suma činila **57,44 mld. Kč**. Z celkového počtu 99 010 zaměstnanců bylo v územních samosprávných celcích zaměstnáno 33 889 mužů (34,2 %) a 65 121 žen (65,8 %). Současně **12 676 zaměstnanců pobíralo příspěvek za vedení**. Z nich bylo 5 985 mužů (47,2 %) a 6 691 žen (52,8 %).

Při porovnání s rokem 2023 (ovšem v roce 2023 byla vykázána data za celkem 3 824 obcí a složení vzorku mohlo být odlišné) přibýlo v souhrnu 452 vykázaných úvazků (průměrný evidenční počet zaměstnanců). Současně se snížil počet zaměstnanců zaměstnaných v průběhu roku o 233. Výdaje na platy se zvýšily o 2,27 mld. Kč.

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech.

Muži a ženy na pozicích obcí a krajů, 2024

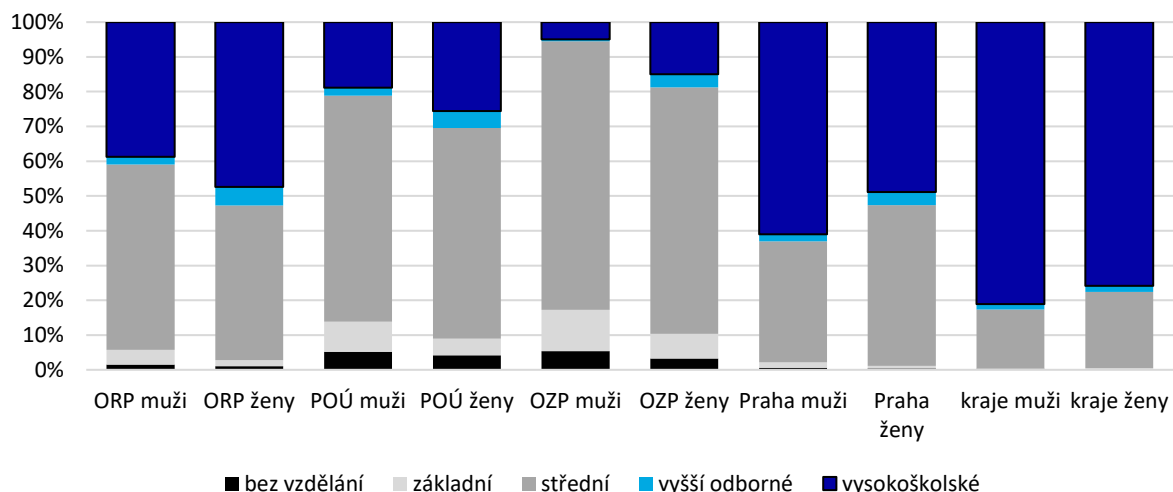

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech. V případě vedoucích se jedná o osoby, které mají daný stupeň řízení.

Dle dat o dosaženém vzdělání mělo **36 845 zaměstnanců obcí a krajů vysokoškolské vzdělání (tj. 37 %)**, **3 502 vyšší odborné vzdělání (tj. 3,5 %)** a **52 564 středoškolské vzdělání (52,8 %)**. Ženy, ačkoliv tvoří 65,4 % zaměstnanců územních samosprávných celků, současně

tvořily 72 % vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců, 84,1 % s vyšším odborným vzděláním a 61,8 % se středoškolským vzděláním. Meziročně došlo u všech zaměstnanců k mírnému nárůstu dosaženého vzdělání.

Zaměstnanci obcí a krajů dle dosaženého vzdělání s ohledem na muže a ženy, 2024

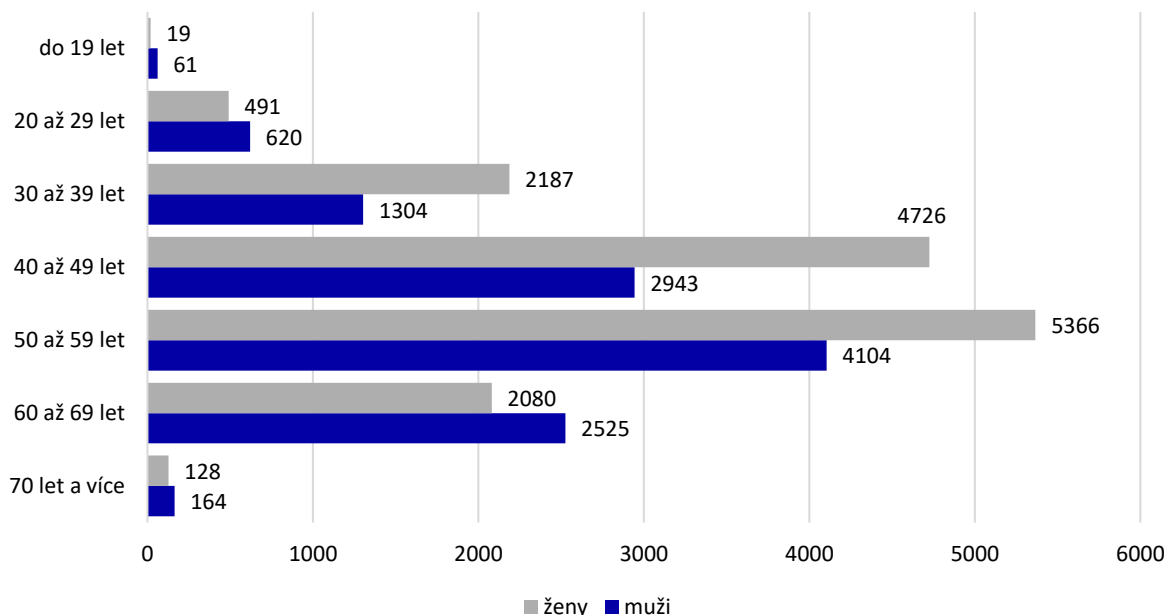

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech.

Zásadním tématem současné veřejné správy je stárnutí zaměstnanců spojené i s fenoménem stárnutí populace. Věková struktura zaměstnanců územních samosprávných celků ukazuje, že **53,5 %** zaměstnanců je **starších 50 let věku**. Čtyřicátníci tvoří dalších **28,8 %**. Podíl

zaměstnanců **do 40 let věku** klesl na **17,6 %**. Z dlouhodobého hlediska zůstává problematika blížícího se důchodového věku více než poloviny zaměstnanců obcí a krajů stále zásadním tématem.

Zaměstnanci územních samosprávných celků dle věku a pohlaví, 2024

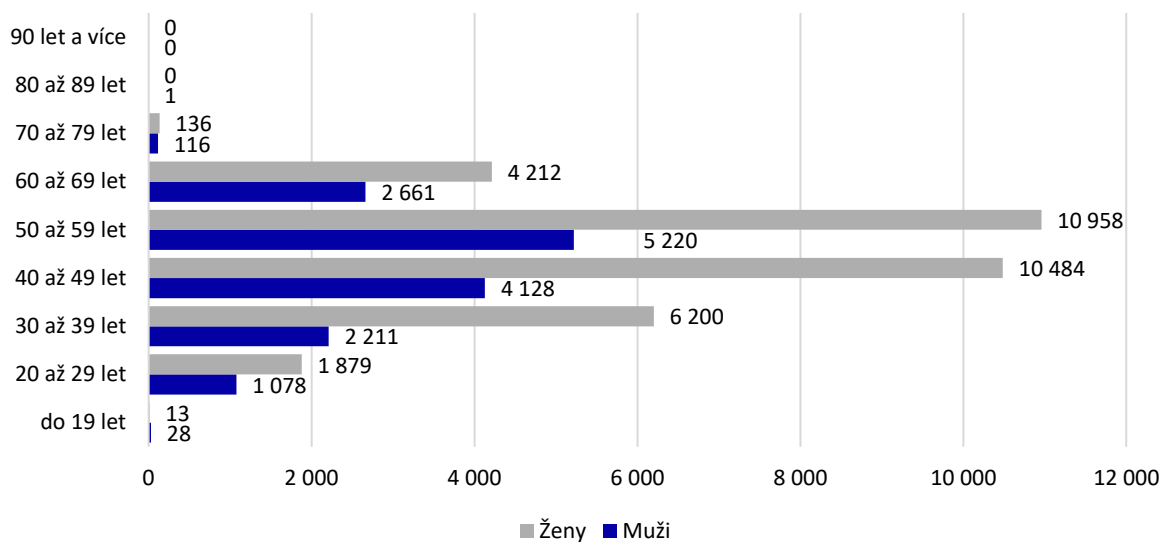

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech

Obce s rozšířenou působností

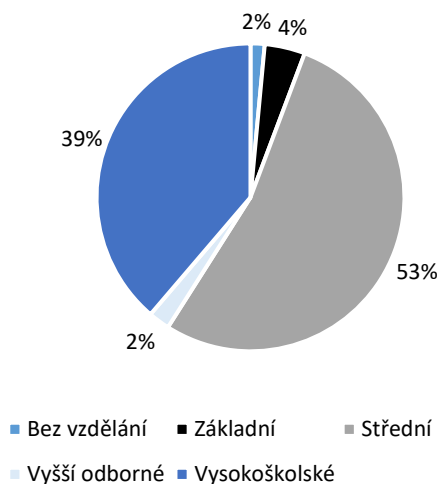
Počet zaměstnanců v průběhu roku	49 325
Počet mužů a žen	15 443 mužů (31,3 %), 33 882 žen (68,7 %)
Počet úvazků	42 383
Celková suma na platy	22,13 mld. Kč (bez odvodů)
Počet pracovníků s příplatkem za vedení	7 171
Počet mužů a žen s příplatkem za vedení	3 315 mužů (46,2 %), 3 856 žen (53,8 %)

Zaměstnanci obcí s rozšířenou působností dle věku a pohlaví, 2024

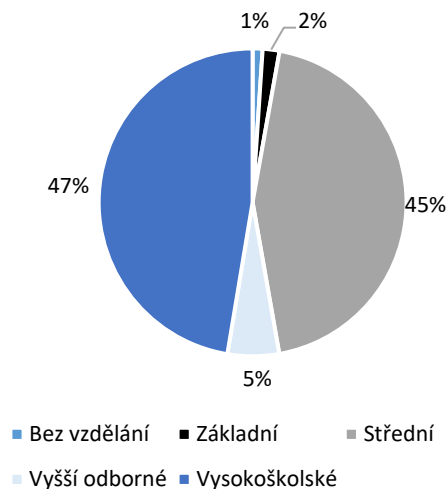

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech

Struktura dosaženého vzdělání zaměstnanců obcí s rozšířenou působností - muži, 2024

Struktura dosaženého vzdělání zaměstnanců obcí s rozšířenou působností - ženy, 2024

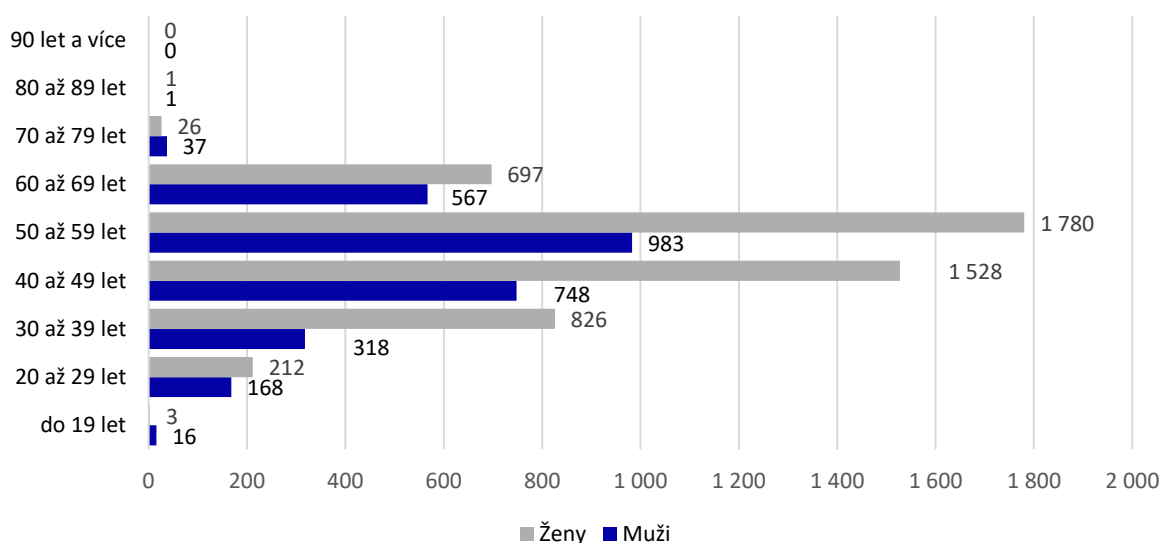

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech

Obce s pověřeným obecním úřadem

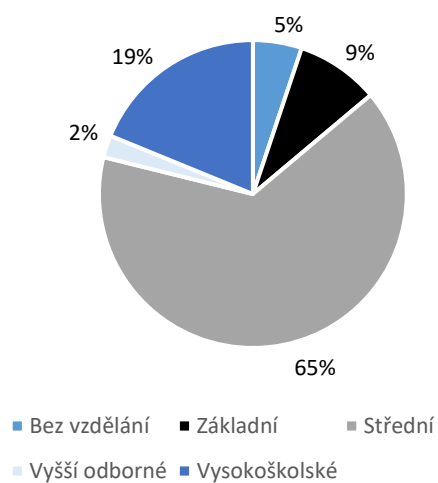
Počet zaměstnanců v průběhu roku	7 911
Počet mužů a žen	2 838 mužů (35,9 %), 5 073 žen (64,1 %)
Počet úvazků	6 682
Celková suma na platy	3,21 mld. Kč (bez odvodů)
Počet pracovníků s příplatkem za vedení	1 386
Počet mužů a žen s příplatkem za vedení	625 mužů (45,1 %), 761 žen (54,9 %)

Zaměstnanci obcí s pověřeným obecním úřadem dle věku a pohlaví, 2024

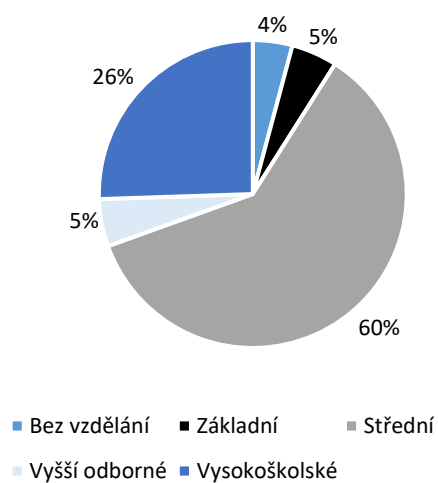

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech

Struktura dosaženého vzdělání zaměstnanců obcí s pověřeným obecním úřadem - muži, 2024

Struktura dosaženého vzdělání zaměstnanců obcí s pověřeným obecním úřadem - ženy, 2024

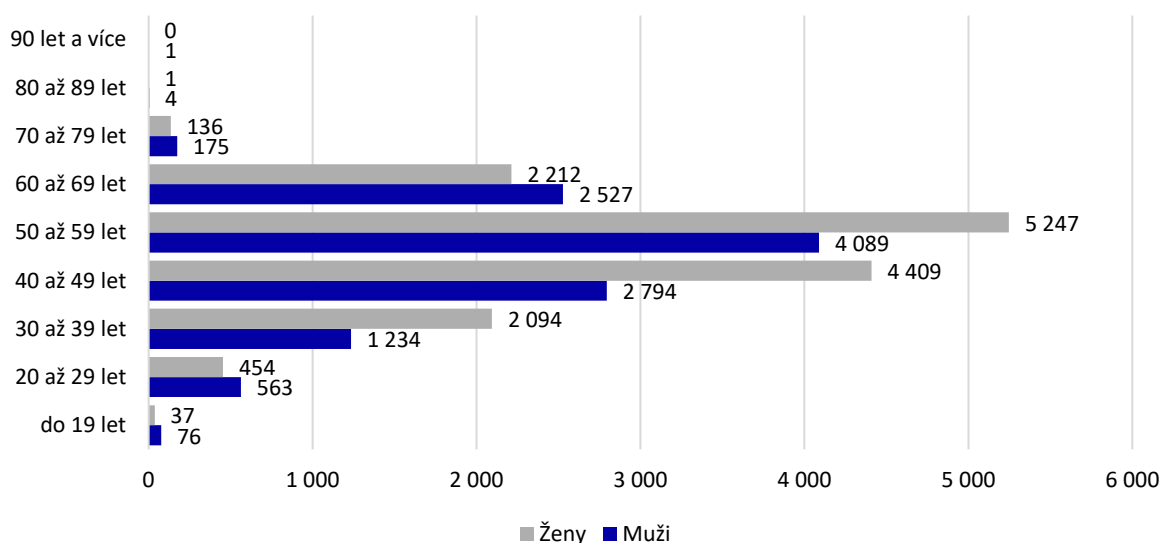
Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech

Obce se základní působností

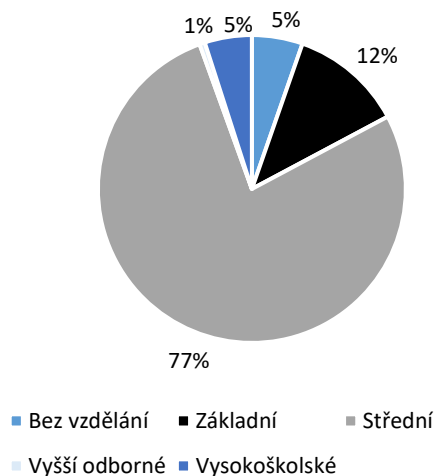
Počet zaměstnanců v průběhu roku	26 053
Počet mužů a žen	11 463 mužů (44 %), 14 590 žen (56 %)
Počet úvazků	20 872
Celková suma na platy	8,6 mld. Kč (bez odvodů)
Počet pracovníků s příplatkem za vedení	1 807
Počet mužů a žen s příplatkem za vedení	1 062 mužů (58,8 %), 745 žen (41,2 %)

Zaměstnanci obcí se základní působností dle věku a pohlaví, 2024

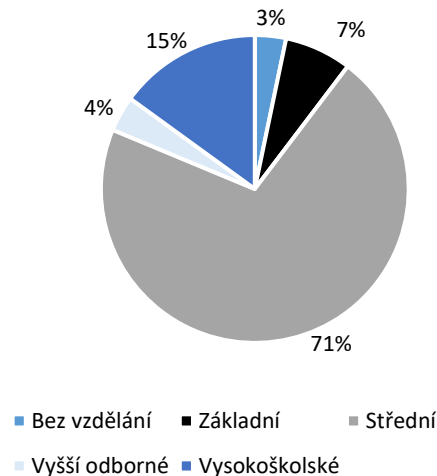

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech

Struktura dosaženého vzdělání zaměstnanců obcí se základní působností - muži, 2024

Struktura dosaženého vzdělání zaměstnanců obcí se základní působností - ženy, 2024

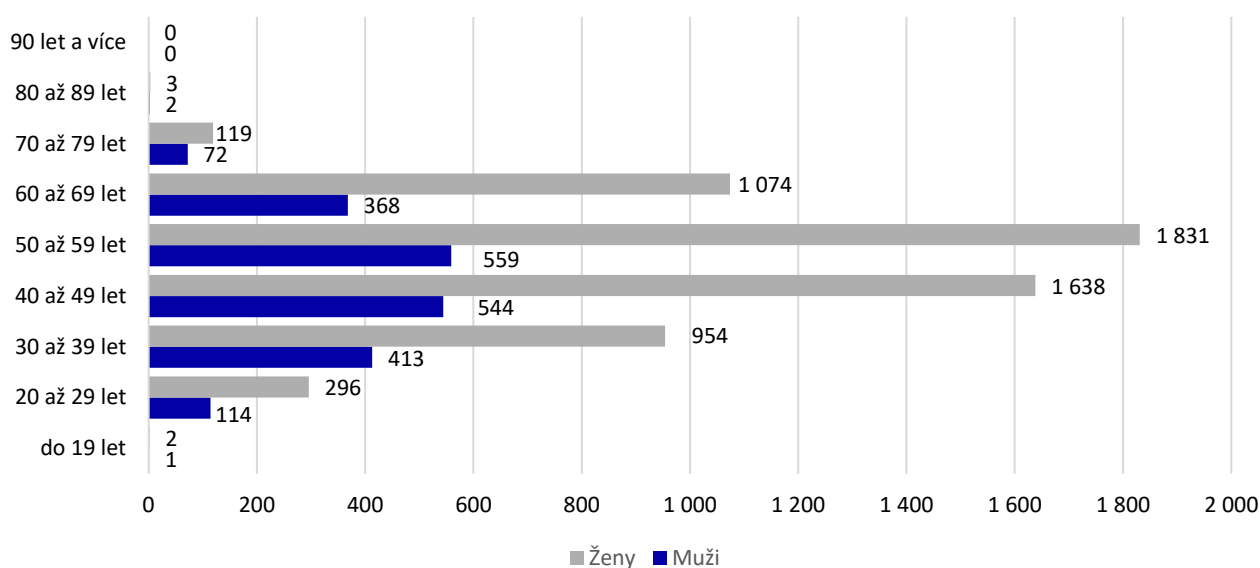

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech

Hlavní město Praha

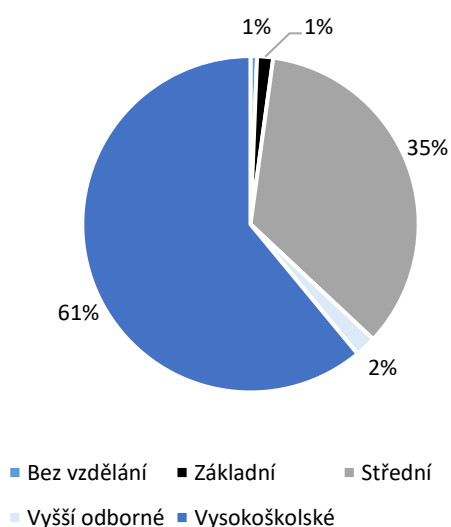
Počet zaměstnanců v průběhu roku	7 990
Počet mužů a žen	2 073 mužů (25,95 %), 5 917 žen (74,05 %)
Počet úvazků	6 783,5
Celková suma na platy	4,69 mld. Kč (bez odvodů)
Počet pracovníků s příplatkem za vedení	1 342
Počet mužů a žen s příplatkem za vedení	500 mužů (37,3 %), 842 žen (62,7 %)

Zaměstnanci Prahy dle věku a pohlaví, 2024

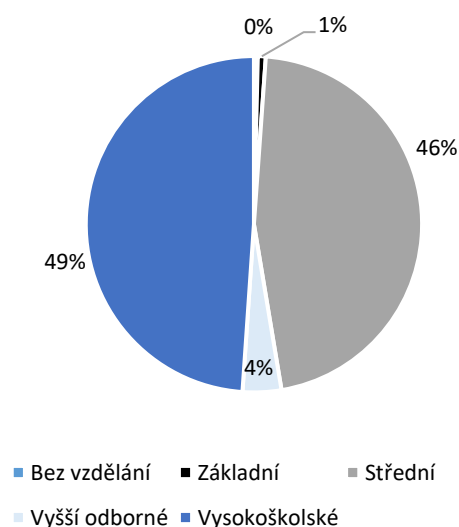

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech.

Struktura dosaženého vzdělání zaměstnanců Hl. m. Prahy - muži, 2024

Struktura dosaženého vzdělání zaměstnanců Hl. m. Prahy - ženy, 2024

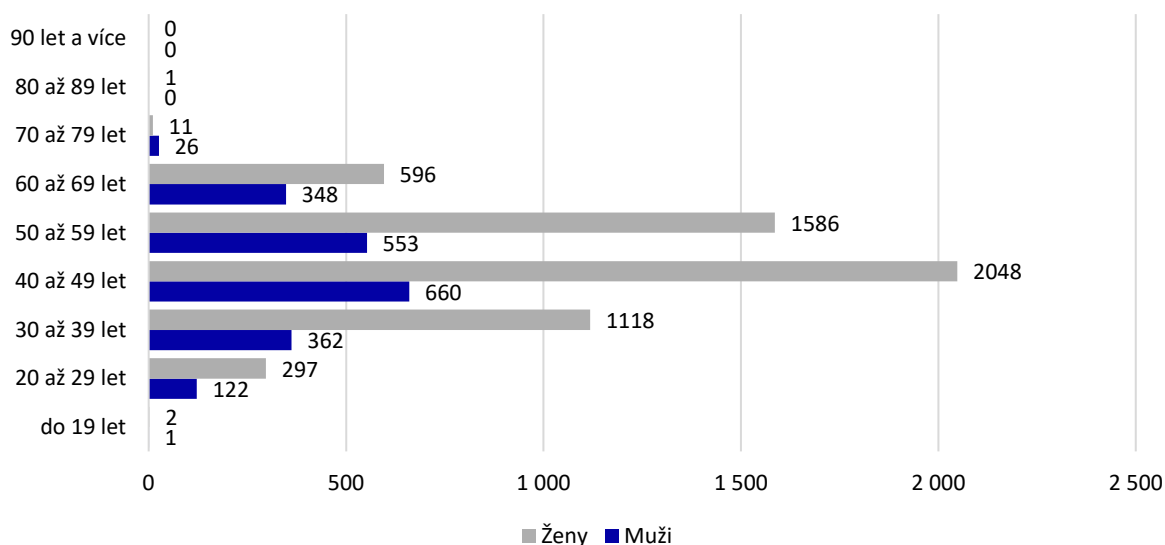

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech.

Kraje

Počet zaměstnanců v průběhu roku	7 731
Počet mužů a žen	2 072 mužů (26,8 %), 5 659 žen (73,2 %)
Počet úvazků	6 729,5
Celková suma na platy	4,28 mld. Kč (bez odvodů)
Počet pracovníků s příplatkem za vedení	970
Počet mužů a žen s příplatkem za vedení	483 mužů (49,8 %), 487 žen (50,2 %)

Zaměstnanci krajů dle věku a pohlaví, 2024

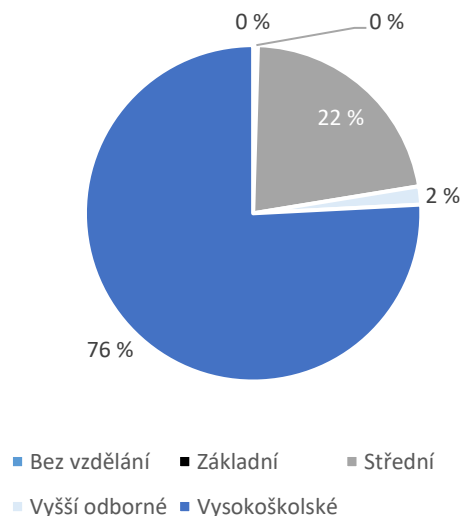

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech.

Struktura dosaženého vzdělání zaměstnanců krajů - muži, 2024

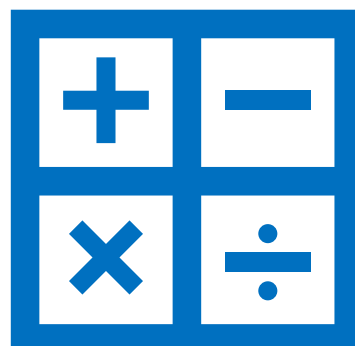

Struktura dosaženého vzdělání zaměstnanců Prahy - ženy, 2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí – Informační systém o platech.

Hospodaření veřejné správy

HOSPODAŘENÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY

Hospodaření se státním majetkem

V roce 2024 dosáhl Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „ÚZSVM“) **příjmů přes 1,66 mld. Kč**, přestože značná část agend příjmy negeneruje. Od svého vzniku do 31. 12. 2024 ÚZSVM odvedl do státního rozpočtu již téměř 28 mld. Kč.

Meziročně se příjmy snížily o **166,6 mil. Kč**. Nejvýznamnější část příjmů tvořily prodeje nepotřebných státních nemovitostí (**více než 986 mil. Kč**). Další **214 mil. Kč** bylo získáno z jejich pronájmů (většinou pozemků). Výdaje ÚZSVM se meziročně snížily o téměř **20 mil. Kč** na **1,72 mld. Kč**. Nejvýznamnější položkou byly platy zaměstnanců, které jsou stanoveny příslušnými právními předpisy.

Ke konci roku **2024** ÚZSVM hospodařil s **334 957** položkami majetku v celkové účetní hodnotě **25,2 mld. Kč**. V roce 2024 převedl ÚZSVM na jiné státní instituce a územní samosprávné celky **143 377 položek nemovitého majetku v celkové účetní hodnotě přibližně 4,5 mld. Kč**. Ve srovnání s rokem 2023 to představuje nárůst o 126 716 převedených položek, tedy o **761 %**. Tento výrazný meziroční růst souvisí především s převodem majetku po tzv. **nedostatečně identifikovaných vlastnících, který ÚZSVM následně bezúplatně předal specializovaným státním institucím** – zejména Státnímu pozemkovému úřadu a podniku Lesy ČR.

Největší objem převodů směřoval právě ke **státním institucím**: celkem **133 957 položek v hodnotě přes 4 mld. Kč**. **Obcím a městům** pak ÚZSVM bezúplatně převedl **3 655 nemovitostí v účetní hodnotě přesahující 175 mil. Kč**.

ÚZSVM v roce 2024 naložil s celkem **14 838 položkami movitého majetku** formou bezúplatného převodu, prodeje nebo likvidace. Předměty s historickou hodnotou ÚZSVM bezúplatně předává státním galeriím a muzeím. Zachovalé vybavení domácností, elektroniku nebo sportovní potřeby poskytuje zdarma například dětským domovům, výchovným ústavům, státním lázním či nemocnicím. K likvidaci přistupuje pouze v případech, kdy jsou předměty poškozené nebo hygienicky nevhodné pro další využití.

Z nemovitého majetku tvořily největší část (**98,1 %**) pozemky v celkové hodnotě **15,1 mld. Kč**. Zbýlá část (**1,78 %**) byla složena z budov, bytů, nebytových prostor a staveb v celkové hodnotě 7,7 mld. Kč a **271 věcných břemen** k pozemkům a stavbám (**0,12 %**) v celkové hodnotě **1,7 mil. Kč**.

Významným zdrojem příjmů se v roce 2024 stal prodej nepotřebného státního majetku prostřednictvím výběrových řízení s elektronickými aukcemi, které probíhaly na webovém portálu www.nabidkamajetku.gov.cz. Celkem bylo uskutečněno 4 747 elektronických aukcí, díky nimž ÚZSVM získal příjmy přesahující 1,06 mld. Kč.

ÚZSVM zdarma zastupuje organizační složky státu v majetkoprávních sporech před soudy, rozhodčími orgány, správními úřady a jinými orgány. Právní zástupci ÚZSVM uhájili v loňském roce státu **162 mld. Kč**, což je mimořádný výsledek. ÚZSVM uzavřel celkem **1 070 dohod** o zastupování ostatních organizačních složek státu před soudy, přičemž dosáhl úspěšnosti více než 90 %. Během roku 2024 ÚZSVM právně zastupoval jiné státní instituce v **5 486 případech**. Ke konci roku 2024 vedl ÚZSVM celkem **8 217 otevřených právních jednání** v celkové částce přesahující **31,7 mld. Kč**.

Od 1. března 2016, kdy nabyla účinnosti novela zákona o majetku státu, převzal ÚZSVM od organizačních složek státu (dále jen „OSS“) a státních organizací celkem **18 374 nemovitostí v hodnotě 5,5 mld. Kč**.

Celkově se jednalo o **1 874 staveb, 16 375 pozemků, 125 bytových jednotek a ostatních nemovitostí**. Nepotřebný majetek na ÚZSVM převedlo zhruba **180 subjektů**. Nejvíce nemovitostí převedlo **Ředitelství silnic a dálnic** (8 914), dále **Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky** (2 578) a **Ministerstvo zemědělství** (1 375).

Informace do kapitoly byly převzaty z Výroční zprávy ZSVM 2024, která je dostupná na webu www.uzsvm.cz

Příspěvek na přenesený výkon státní správy

Součástí státního rozpočtu pro rok 2024 byl jako každý rok i **příspěvek na výkon státní správy**, který je obcím a krajům vyplácen jako částečná úhrada výdajů (zejména mzdových a provozních) vzniklých při výkonu přenesené státní správy (výdej osobních a cestovních dokladů, řidičských průkazů, stavební agenda, matriční agenda, živnostenský úřad apod.).

V roce **2024** činil příspěvek pro obce včetně Hlavního města Prahy celkem **11,8 mld. Kč**

a pro kraje (bez Hlavního města Prahy) celkem **1,9 mld. Kč**. Oproti roku 2023 došlo k **redukci** celkového objemu příspěvku o **1,8 %**, respektive o 246,1 mil. Kč. V případě **obcí bez Hlavního města Prahy** došlo meziročně k **poklesu o 2,5 %**, tedy o 268,7 mil. Kč. Příspěvek pro **Hlavní město Prahu** meziročně **klesl o 1,5 %**, tj. o 20,2 mil Kč. U **krajů** došlo k **navýšení** příspěvku o **2,3 %**, tj. o 42,8 mil. Kč.

Vývoj výše příspěvku na výkon státní správy v letech 2006–2025 (v mil. Kč)

Příspěvek na výkon státní správy				
v mil. Kč	Obce	Kraje	Praha	Celkem
2006	6 607,1	987,5	502,0	8 096,6
2007	6 894,6	1 123,8	517,0	8 535,4
2008	7 116,2	1 118,4	534,9	8 769,5
2009	7 331,5	1 178,9	563,8	9 074,2
2010	9 167,7	1 176,2	988,7	11 332,6
2011	7 569,6	1 074,3	824,2	9 468,1
2012	7 386,1	1 035,6	822,9	9 244,6
2013	7 400,9	1 035,7	813,4	9 250,0
2014	7 407,6	1 040,9	816,5	9 265,0
2015	7 411,4	1 040,9	814,3	9 266,6
2016	7 495,7	1 069,9	833,7	9 399,3
2017	8 172,3	1 140,5	906,2	10 219,0
2018	8 590,1	1 197,6	959,6	10 747,3
2019	9 438,3	1 317,3	1 075,5	11 831,1
2020	9 829,0	1 488,2	1 140,9	12 458,1
2021	10 251,7	1 660,6	1 210,5	13 122,8
2022	10 228,5	1 744,0	1 236,5	13 209,0
2023	10 783,1	1 898,7	1 320,6	14 002,4
2024	10 514,4	1 941,5	1 300,4	13 756,3
2025	10 206,5	2 235,2	1 299,3	13 741,0

Zdroj: Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra

Shrnutí hospodaření územních rozpočtů

Hospodaření ÚSC a DSO i v roce 2024 opětovně dosáhlo výborných výsledků. V roce 2024 vykázaly ÚSC a DSO **třetí historicky nejvyšší kladné saldo rozpočtu ve výši 52,1 mld. Kč.**

Tento **přebytek byl tvořen především obcemi** (41,2 mld. Kč), přičemž Hlavní město Praha mělo nejvýznamnější podíl (23 mld. Kč). Kraje dosáhly přebytku 9,8 mld. Kč a dobrovolné svazky obcí 1,1 mld. Kč. Oproti tomu státní rozpočet zůstává v hlubokém deficitu, což zdůrazňuje **kontrast mezi hospodařením samospráv a fiskální politikou státu.**

Vyšší přebytek hospodaření nemusí být nutně vnímán pozitivně, pokud je na úkor investic. V tomto případě odrážel nevyužitý investiční potenciál územních rozpočtů, který by mohl přispět k ekonomickému růstu a modernizaci veřejné infrastruktury. **K nevyužití investičního potenciálu u obcí přispělo významně hospodaření Hlavního města Prahy** (dále jen „Hl. m. Praha“), které tvoří více jak polovinu celkového rozpočtu obcí. Pomineme-li Hl. m. Prahu, **obce však také plně nevyužily svůj investiční potenciál.**

V posledním období se ukazuje, že stavy na běžných účtech územních rozpočtů (dále jen „ÚR“) rostou (meziročně vzrostly o **48,6 mld. Kč na 531,1 mld. Kč**), zatímco jejich dluh klesá (meziročně klesl o 0,6 mld. Kč na 91,3 mld. Kč).

Tento trend naznačuje, že ÚR preferují opatrnost, snižují zadlužení a akumulují rezervy, což s ohledem na nevyužitý investiční potenciál a rostoucí státní zadlužení vede **k zamyšlení nad efektivitou jejich fiskální politiky.**

Původně plánovaly územní rozpočty **na rok 2024 schodek 96,7 mld. Kč**, ale vykázaná realita se od tohoto plánu výrazně lišila. Rozdíl mezi schváleným deficitem a skutečným přebytkem dosáhl **148,8 mld. Kč**. Tento nesoulad byl způsoben podhodnocením především daňových příjmů proti odhadům Ministerstva financí a nadhodnocením zejména kapitálových výdajů.

Obce a DSO jsou v následujícím v textu označeny souhrnně již jen jako obce, a to včetně jejich hospodaření, s výjimkou kapitoly Stav na bankovních účtech a dluh.

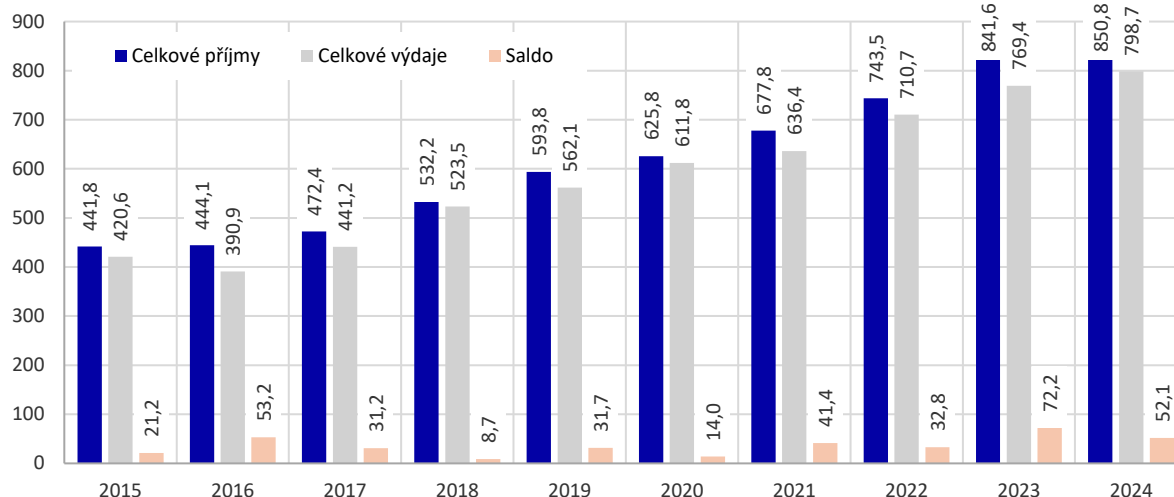
Výsledky hospodaření územních rozpočtů

Hospodaření ÚR skončilo v roce 2024 s **přebytkem ve výši 52,1 mld. Kč**. V porovnání s minulým rokem, kdy bylo zaznamenáno historicky nejvyšší saldo, došlo k **poklesu o 27,9 %, tj. o 20,1 mld. Kč**. I přes to se však jedná o **třetí nejvyšší přebytek rozpočtu od roku 2015**. Na celkovém přebytku hospodaření se podílely především obce s přebytkem ve výši 42,2 mld. Kč, kdy pouze Hl. m. Praha vykázalo přebytek hospodaření ve výši 23 mld. Kč.

Hospodaření **krajů** skončilo s **přebytkem ve výši 9,8 mld. Kč**.

Pro rok 2024 ÚR schválily schodek rozpočtu ve výši 96,7 mld. Kč, tzn. rozdíl proti vykázané skutečnosti 148,8 mld. Kč. Tento rozdíl byl především způsoben na straně příjmů podhodnocením daňových příjmů (o 19,3 %), nedaňových příjmů (o 59 %) i přijatých transferů (o 31,6 %) a na straně výdajů nadhodnocením kapitálových výdajů o 15 %.

Příjmy a výdaje územních rozpočtů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

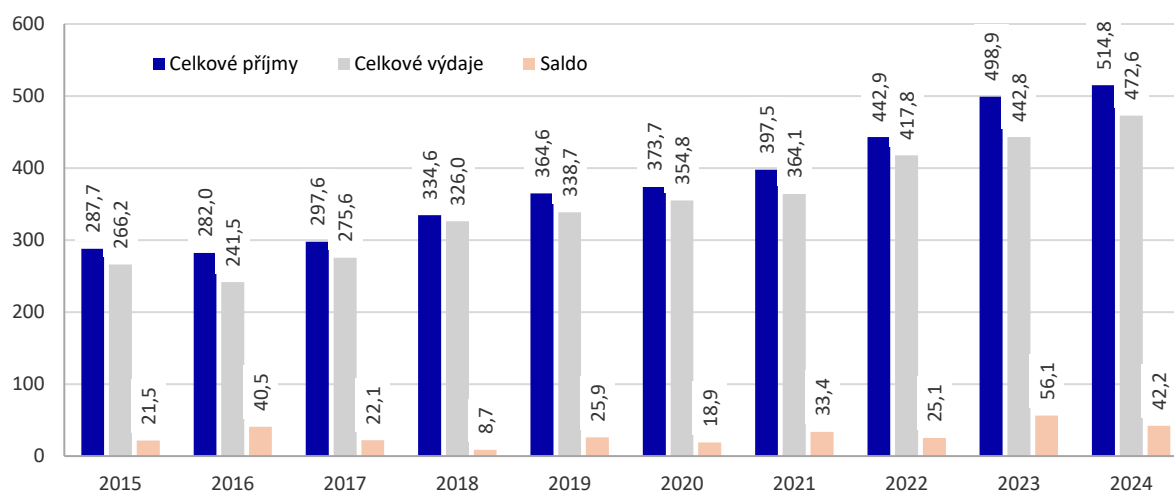
Hospodaření obcí a dobrovolných svazků obcí

Hospodaření obcí v roce 2024 skončilo přebytkem ve výši 42,2 mld. Kč, což představuje meziroční pokles o 24,7 % (respektive o 13,9 mld. Kč). Navzdory tomuto poklesu se jedná o **druhý nejvyšší přebytek hospodaření v historii. Saldo rozpočtu obcí v letech 2015–2024 vykazovalo značné výkyvy,** neboť se pohybovalo v rozmezí **od 8,7 mld. Kč (v roce 2018) do rekordních 56,1 mld. Kč (v roce 2023).** Bez hospodaření Hl. m. Prahy, které výrazně ovlivňuje celkové výsledky hospodaření obcí, dosáhly celkové konsolidované příjmy obcí **373,8 mld. Kč,**

výdaje 354,5 mld. Kč a výsledek hospodaření činil 19,3 mld. Kč. Meziročně tak přebytek rozpočtu klesl o 28,2 % (o 7,6 mld. Kč), čímž potvrzuje jeho volatilitu a výrazné meziroční výkyvy.

Obce ve svých schválených rozpočtech **očekávaly pro rok 2024 schodek ve výši 80,5 mld. Kč,** ale skutečnost byla **vyšší o 122,8 mld. Kč.** Vzniklý rozdíl byl způsoben především **podhodnocením daňových (o 11,7 %) a nedaňových příjmů (o 45,4 %) a nadhodnocením kapitálových výdajů (o 17,6 %).**

Příjmy, výdaje a saldo hospodaření obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

Příjmy obcí a dobrovolných svazků obcí

Celkové příjmy obcí dosáhly **514,8 mld. Kč**, meziročně **vzrostly o 3,2 %**, tj. o 15,9 mld. Kč. V případě **očištění celkových příjmů** o transfery určené na přímé výdaje na vzdělávání a dotace

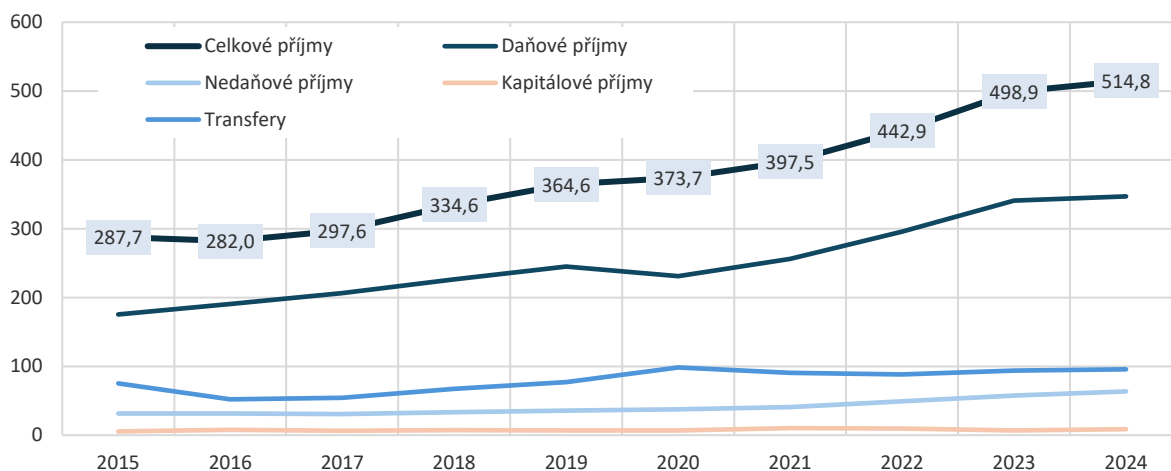
pro soukromé školy ve výši 25 mld. Kč, které přijalo Hl. m. Praha, **činí celkové příjmy 489,8 mld. Kč**.

Vlastní příjmy obcí a DSO

Vlastní příjmy obcí činily **419,2 mld. Kč** a meziročně došlo k jejich **růstu o 3,5 %**, respektive o 14,2 mld. Kč. **Podíl vlastních příjmů** na celkových příjmech obcí představuje 81,1 %. **Na očištěných příjmech obcí** dokonce představuje **podíl ve výši 85,6 %**. Obce jsou tedy **rozpočtově soběstačné** a **nevykazují významnou závislost na přijatých transferech**.

Meziroční růst byl vykázán u všech složek vlastních příjmů, kdy u **daňových příjmů** došlo k **růstu o 1,8 %**, tedy o 6,2 mld. Kč, na 346,9 mld. Kč. **Nedaňové příjmy** vykázaly **růst o 10,4 %**, tj. o 6 mld. Kč, na 63,5 mld. Kč. **Minoritní kapitálové příjmy vzrostly** dokonce **o 29,4 %**, respektive o 2 mld. Kč, na 8,7 mld. Kč.

Struktura příjmů obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

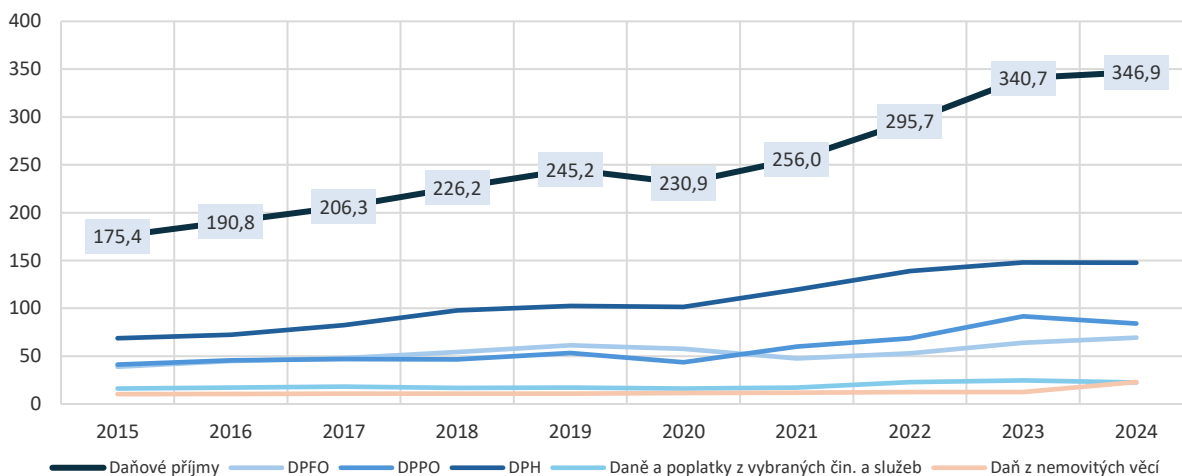
Zdroj: Ministerstvo financí

Daňové příjmy obcí navázaly i v roce 2024 na meziroční růstovou tendenci, kterou měly, s výjimkou roku 2020, kdy došlo k poklesu inkasa daňových příjmů především v důsledku pandemie COVID-19, v celém sledovaném období. Nicméně meziroční růst v roce 2024 významně klesl. Nejvýznamnější růst byl vykázán u **příjmů z daně z nemovitých věcí**, které se meziročně **zvýšily o 84,3 %**, tedy o 10,5 mld. Kč, na 23 mld. Kč. I přes výrazný meziroční nárůst příjmů z daně z nemovitých věcí **obce opět plně nevyužily možnost stanovení místních koeficientů**, kdy **5 348 obcí**

nestanovilo žádný koeficient. Dále se meziročně zvýšilo inkaso **DPFO**, u kterého došlo k **růstu o 8,5 %**, respektive o 5,4 mld. Kč, na 69,4 mld. Kč.

U ostatních složek daňových příjmů došlo meziročně k poklesu, kdy inkaso **DPPO kleslo o 8,2 %**, tj. o 7,5 mld. Kč, na 84,1 mld. Kč, **příjmy z daní a poplatků z vybraných činností klesly o 8,3 %**, tedy o 2,1 mld. Kč, na 22,6 mld. Kč a inkaso z **DPH zůstalo** meziročně na podobné úrovni, kdy nepatrně **kleslo o 0,1 %** na 147,8 mld. Kč.

Struktura daňových příjmů obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

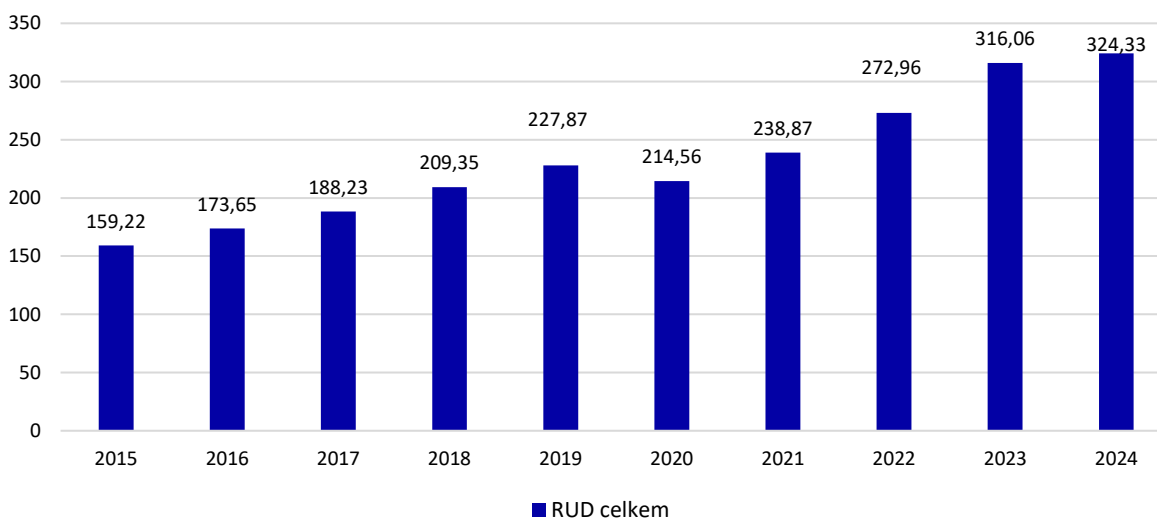

Zdroj: Ministerstvo financí

V případě příjmů obcí z rozpočtového určení daní (dále jen „RUD“) došlo v roce 2024 k meziročnímu **růstu o 2,6 %**, tedy

o 8,3 mld. Kč, **na 342,3 mld. Kč**. Vývoj příjmů obcí z RUD tak navázal na předchozí roky, kdy, vyjma roku 2020, došlo vždy k meziročním růstům těchto příjmů.

Celkový příjem obcí v rámci RUD v letech 2015–2024 (mld. Kč)

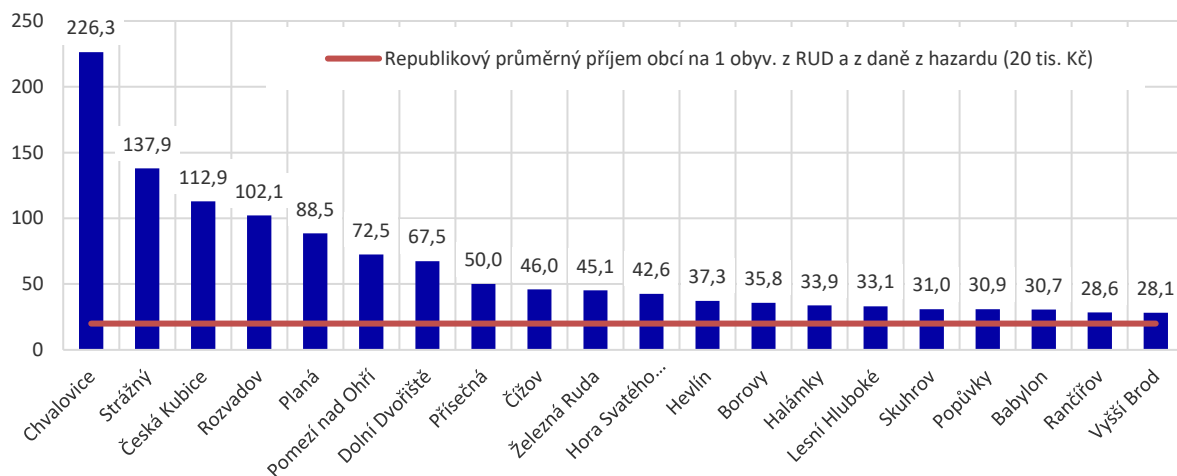

Zdroj: Ministerstvo financí

V části daňových příjmů stojí za zmínku příjem vybraných obcí z **daní z hazardních her**, který sice z celkového pohledu na příjem obcí zastává naprosto minimální podíl, nicméně u vybraných obcí tvoří značnou část jejich příjmů. V některých případech dokonce několikanásobně překračuje průměr v ČR. Jak je patrné z následujícího grafu, tak

nejvyšší příjem z rozpočtového určení daní a z **daní z hazardních her** má **na 1 obyvatele obec Chvalovice**, která se svým **příjmem ve výši 226,3 tis. Kč** překračuje průměr ČR **11,5krát** (v roce 2023 ho překračovala 24,2krát). Dále je možné zmínit obce **Strážný (7krát, v roce 2023 13,3krát)**, **Česká Kubice (5,8krát, v roce 2023 11,7krát)** nebo **Rozvadov (5,2krát, v roce 2023 10,2krát)**.

Příjem vybraných obcí z rozpočtového určení daní a z daní z hazardních her na 1 obyv. v roce 2024 (tis. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

Zdrojem **nedaňových příjmů** obcí byly **především příjmy z pronájmu nebo pachtu majetku**, které dosáhly **17,1 mld. Kč** (meziročně o 6 %, tj. o 1 mld. Kč **více**) a **příjmy z vlastní činnosti**, které mírně **vzrostly**, a to

o 2,8 %, respektive o 0,4 mld. Kč, na **14,8 mld. Kč**.

Kapitálové příjmy tvořily pouze **minoritní část** v podobě **1,7 %** z celkových příjmů obcí.

Transfery obcím

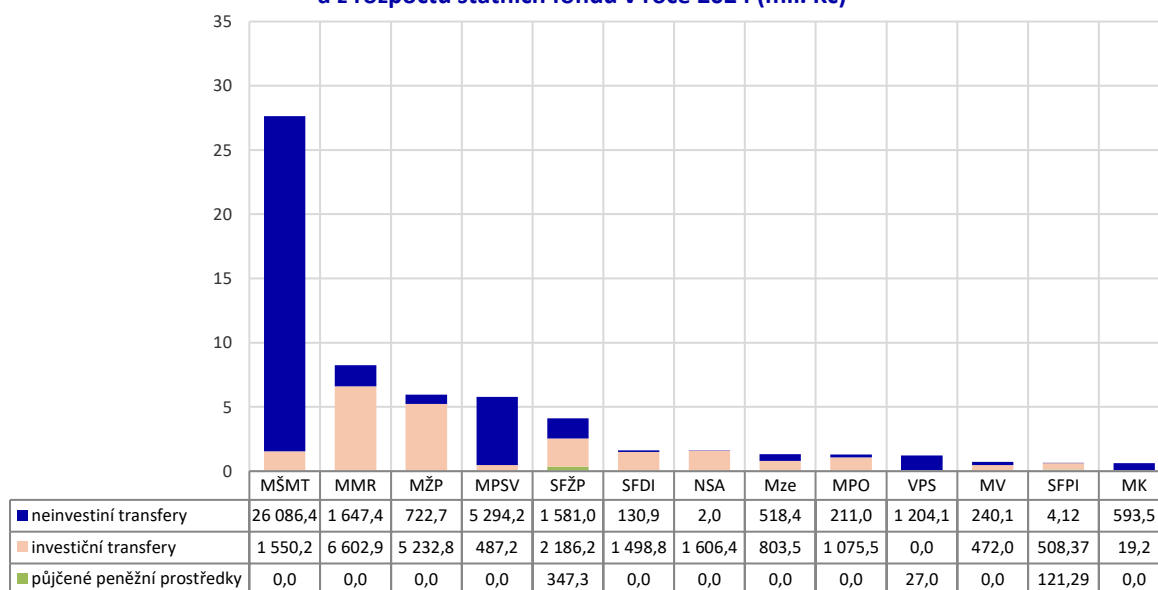
Obce v roce 2024 přijaly **transfery v celkové výši 95,7 mld. Kč** a meziročně došlo k jejich **růstu o 1,8 %**, tj. o 1,7 mld. Kč. K růstu celkových přijatých transferů obcí přispěly pouze **investiční transfery**, které **dosáhly 28,3 mld. Kč** a meziročně došlo k jejich **růstu o 12,5 %**, tj. o 3,2 mld. Kč. **Neinvestiční transfery činily 67,3 mld. Kč** a meziročně jejich objem **klesl o 2,1 %**, tj. o 1,5 mld. Kč.

Největší část neinvestičních transferů přijaly obce z **rozpočtu kapitoly MŠMT**, které **činily 26,1 mld. Kč** a meziročně se **snížily o 16,6 %**, tj. o 5,2 mld. Kč. Nicméně je třeba uvést, že **naprostou většinu těchto peněžních prostředků přijalo Hl. m. Praha v rámci transferů na přímé výdaje na vzdělávání**

a dotací pro soukromé školy ve výši 25 mld. Kč. Dále lze zmínit peněžní prostředky přijaté z **rozpočtu kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí** (dále jen „MPSV“) ve výši **5,3 mld. Kč**, které meziročně **klesly o 8,7 %**, respektive o 0,5 mld. Kč.

Z pohledu **investičních transferů** přijaly obce **nejvíce peněžních prostředků z rozpočtu kapitoly MMR** ve výši **6,6 mld. Kč** (meziročně **o 6,1 %**, tj. o 0,4 mld. Kč **méně**). Dále lze zmínit peněžní prostředky ve výši **5,2 mld. Kč** poskytnuté z rozpočtu kapitoly **MŽP** (meziročně **o 29,2 %**, tj. o 1,2 mld. Kč **více**), případně peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu kapitoly **MŠMT** ve výši **1,6 mld. Kč** (meziročně **o 143,6 %**, tedy o 0,9 mld. Kč **více**).

Přehled nejvýznamnějších transferů a půjčených peněžních prostředků přijatých obcemi ze státního rozpočtu a z rozpočtů státních fondů v roce 2024 (mil. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

V případě jednotlivých dotačních titulů přijaly obce nejvíce peněžních prostředků v rámci **přímých výdajů na vzdělávání** (růst o **1,8 %**, tj. o 0,4 mld. Kč, na 21,2 mld. Kč), **OP Životní prostředí 2021 – 2027 – investice – podíl EU** (meziroční navýšení o **93,4 %**, tedy o 2,2 mld.

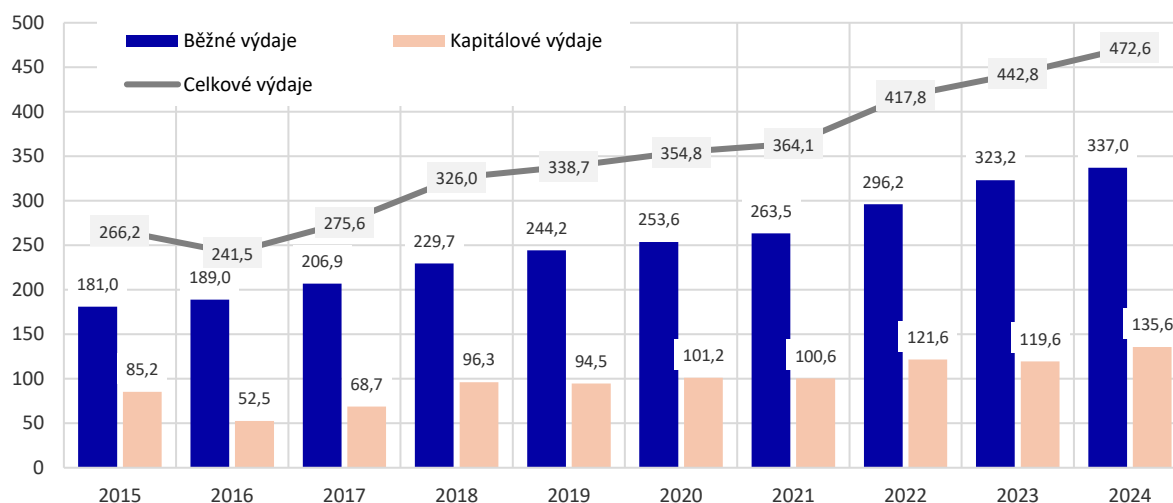
Kč, na 4,5 mld. Kč), dotací pro soukromé školy (meziročně **více o 11,7 %**, respektive o 0,4 mld. Kč na, 3,9 mld. Kč) případně obce přijaly nemalé prostředky v rámci **IROP 2021 – 2027 – investice – podíl EU** (nárůst o **527,1 %**, tj. o 2,7 mld. Kč, na 3,2 mld. Kč).

Výdaje obcí a DSO

V roce 2024 činily **celkové výdaje** obcí **472,6 mld. Kč** a meziročně se **zvýšily o 6,7 %**, tj. o 29,8 mld. Kč. Po **očištění celkových výdajů**

obcí o transfery na přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy činí jejich výše **447,5 mld. Kč**.

Struktura výdajů obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

Na meziročním zvýšení celkových výdajů se podílely jak **běžné výdaje**, které se **zvýšily o 4,2 %**, tedy o 13,7 mld. Kč, na **337 mld. Kč**, tak

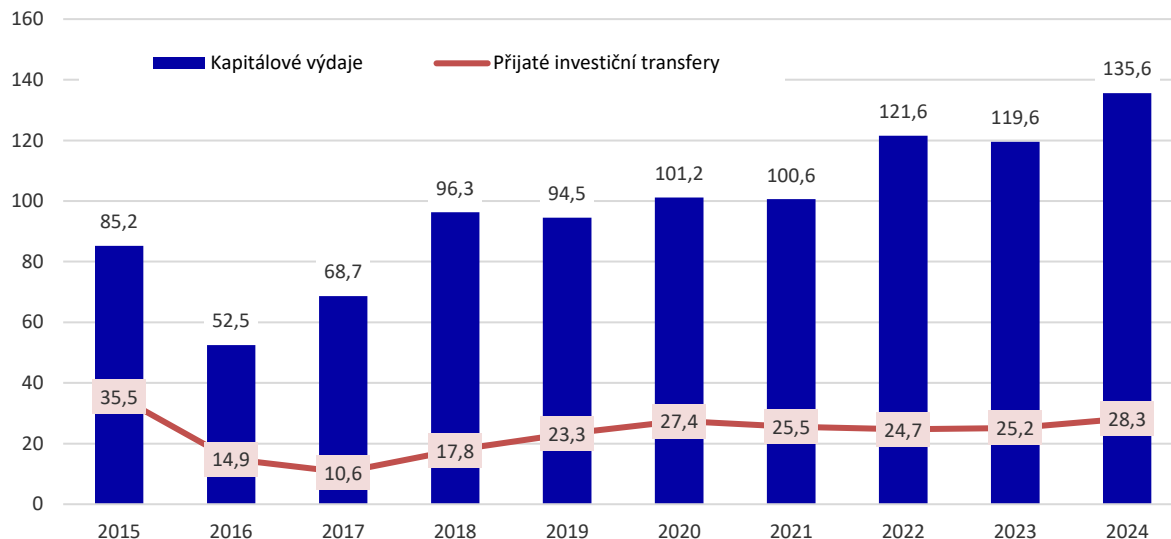
kapitálové výdaje, u kterých došlo proti předchozímu roku k **růstu o 13,4 %**, respektive o 16 mld. Kč, na **135,6 mld. Kč**.

Běžné výdaje obcí představují **71,3 % celkových výdajů**. Většina peněžních prostředků obcí směřovala do **neinvestičních transferů PO (79,8 mld. Kč)**. Jednalo se především o **organizace působící v oblastech školství (45,8 mld. Kč)**, **sociálních služeb (11 mld. Kč)** a **kultury (10,3 mld. Kč)**, nebo **bydlení a komunálních služeb (5,8 mld. Kč)**. Dále významnou část z běžných výdajů tvořily výdaje na **nákup služeb (62,6 mld. Kč)**, kdy největší část peněžních prostředků směřovala na sběr a svoz komunálních odpadů (11,8 mld. Kč), činnosti místní správy (9,7 mld. Kč) nebo výdaje spojené se silnicemi (9,2 mld. Kč). Významná část běžných výdajů byla dále vynaložena na **platy a ostatní platby za provedenou práci** včetně povinného zákonného pojištění

placeného zaměstnavatelem (**70,7 mld. Kč**), neinvestiční transfery podnikatelům (**40,9 mld. Kč**), případně výdaje na ostatní nákupy (**28,7 mld. Kč**).

Vývoj kapitálových výdajů obcí od roku 2015 značně kolísá a zároveň příliš nekoreluje s objemem přijatých investičních transferů. Z celkového pohledu nízká závislost investičních výdajů obcí na přijatých investičních transferech vyplývá také z výrazně nižšího poměru investičních přijatých transferů na kapitálových výdajích obcí, než je tomu např. u krajů. U obcí se tento poměr pohyboval **v letech 2015–2024 v rozmezí od 15,4 %** (v roce 2017) **do 41,6 %** (v roce 2015). V roce **2024** činil tento podíl **21 %**, což je mírně pod průměrem podílů vykázaných v letech **2015–2024**, který činil **24,7 %**.

Vývoj investičních transferů a kapitálových výdajů obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

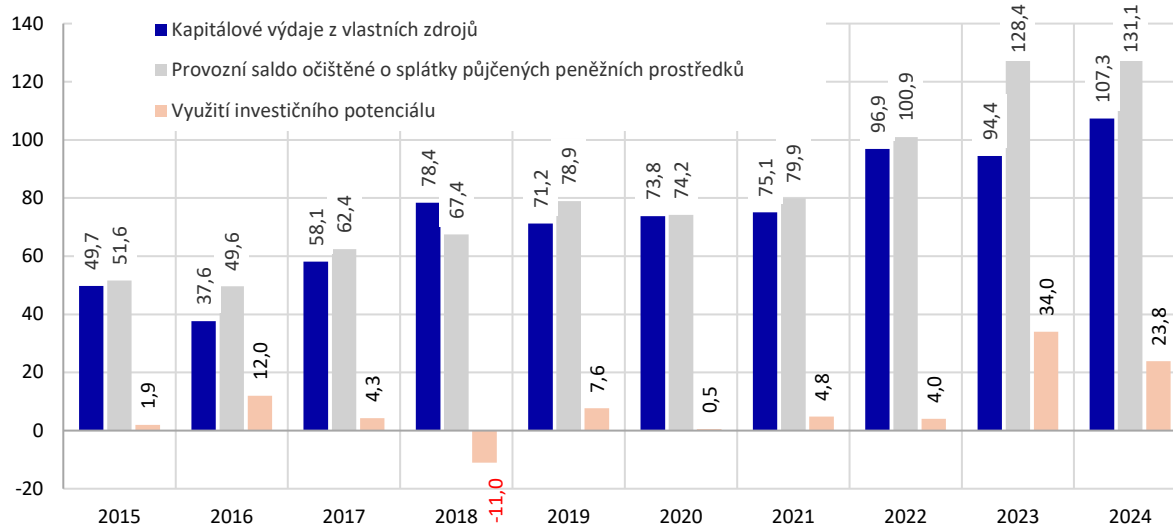
Zdroj: Ministerstvo financí

Obce v posledních šesti letech svůj investiční potenciál plně nevyužily. Od roku 2015 ho využily dokonce pouze jednou, a to v roce 2018. Na celkovém nevyužitém investičním potenciálu obcí se významně podílí **Hl. m. Praha**, které od roku 2013 nevyužilo svůj investiční potenciál ani jednou. Nevyužívání investičního potenciálu může znamenat

ohrožení rozvoje obcí a zároveň dochází k **znehodnocování peněžních prostředků** držených na **bankovních účtech**. Plánované finančně náročné investiční akce je z dlouhodobého hlediska efektivnější financovat se zapojením cizích zdrojů (např. formou standardních úvěrových

produktů komerčních bank), než si na ně dlouhodobě spořit.

Využití investičního potenciálu obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

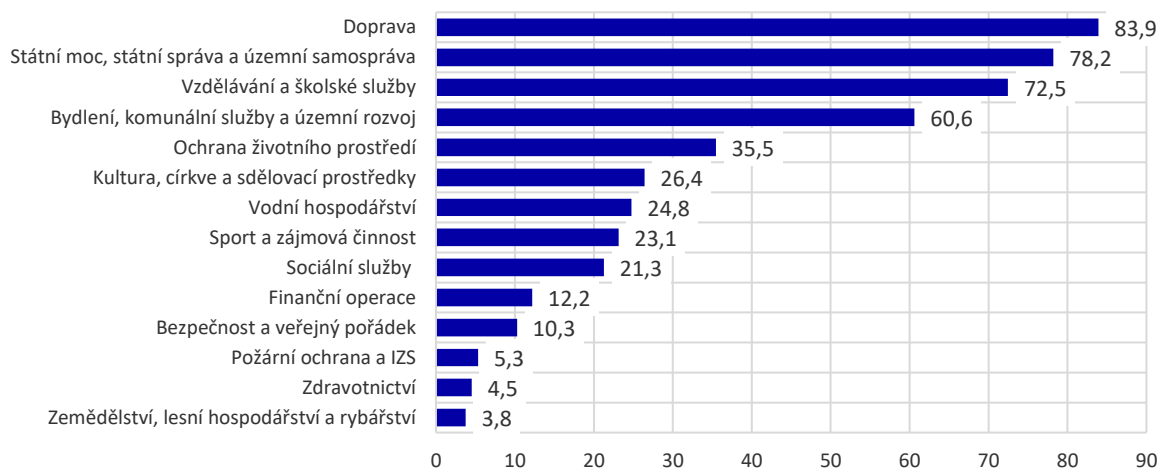

Zdroj: Ministerstvo financí

Po rozdělení obcí do velikostních skupin podle počtu obyvatel lze spatřit vliv nejlidnatějších obcí, zejména Hl. m. Prahy, na **nevyužívání investičního potenciálu obcí**. Zajímavá je skutečnost, kdy **nejmenší obce do 1 tis. obyvatel** také z celkového pohledu **plně nevyužívají svůj investiční potenciál**. Obce od 1 tis. obyvatel do 50 tis. obyvatel naopak ve sledovaném období svůj investiční potenciál **převážně využívaly**.

V případě odvětvových výdajů obcí směřovala většina peněžních prostředků do oblasti **dopravy (83,9 mld. Kč)**, kde byla největší část peněžních prostředků určena na **dopravní obslužnost (34,6 mld. Kč)** nebo výdaje na **silnice (30,2 mld. Kč)**. Dále lze zmínit výdaje určené na **státní moc, státní správu a územní samosprávu (78,2 mld. Kč, tj. o 13,1 % více)**, které směřovaly především na **činnost místní správy (67,5 mld. Kč)**, případně výdaje do oblasti **vzdělávání (72,5 mld. Kč, které zůstaly meziročně na podobné úrovni**.

Odvětvové výdaje obcí v roce 2024 (mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

Rozpočty obcí v roce 2024 ovlivnily výdaje související s mimořádnými událostmi, zejména s válečným konfliktem na Ukrajině a zářijovými povodněmi. **V rámci humanitární pomoci Ukrajině a jejím občanům obce vynaložily celkem 0,4 mld. Kč.** Naprostá většina těchto výdajů byla realizována Hl. m. Prahou (0,3 mld. Kč). **Výdaje spojené s likvidací škod po povodních dosáhly celkem 1,5 mld. Kč,**

Zdroj: Ministerstvo financí

Hospodaření krajů

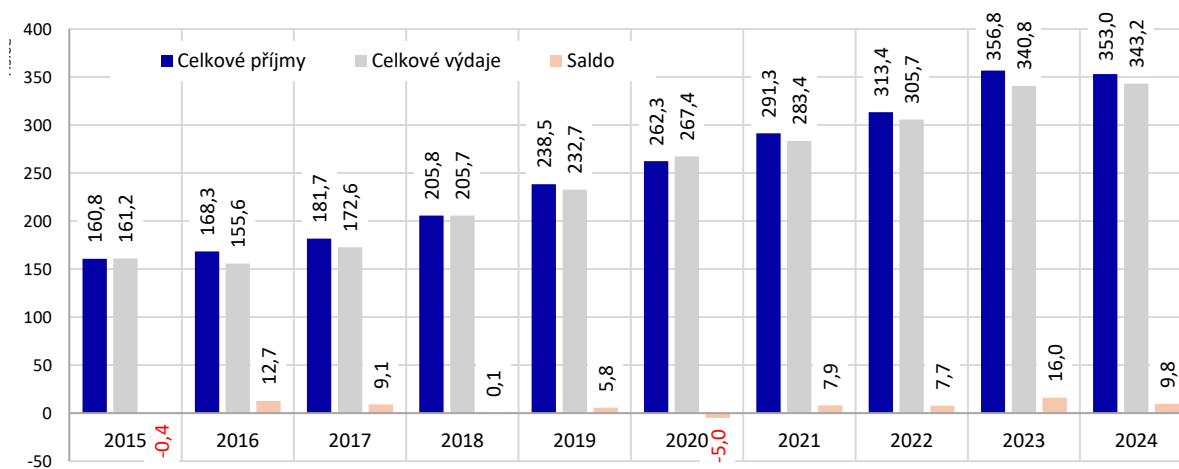
V roce 2024 hospodaření krajů dosáhlo **kladného salda ve výši 9,8 mld. Kč,** což představuje **meziroční pokles o 38,5 % (6,2 mld. Kč),** ale stále se jedná o **třetí nejvyšší přebytek hospodaření v historickém srovnání,** a to po rekordním roce 2023 (16 mld. Kč) a roce 2016 (12,7 mld. Kč).

přičemž největší finanční zátěž nesly obce z nejvíce postižených regionů – Moravskoslezský kraj (1,1 mld. Kč) a Olomoucký kraj (0,3 mld. Kč).

Nezbytné je v souvislosti s uvedenými výdaji podotknout, že jsou z naprosté většiny propláceny ze státního rozpočtu.

Původně schválené krajské rozpočty pro rok 2024 přitom předpokládaly **schodek hospodaření ve výši 16,2 mld. Kč.** Rozdíl mezi schváleným schodkem a vykázaným přebytkem činil **26,1 mld. Kč,** což naznačuje výraznou podhodnocenost příjmové stránky rozpočtu nebo nižší než plánovanou úroveň realizovaných výdajů.

Příjmy krajů v letech 2015–2024 – meziroční změna (mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

Příjmy krajů

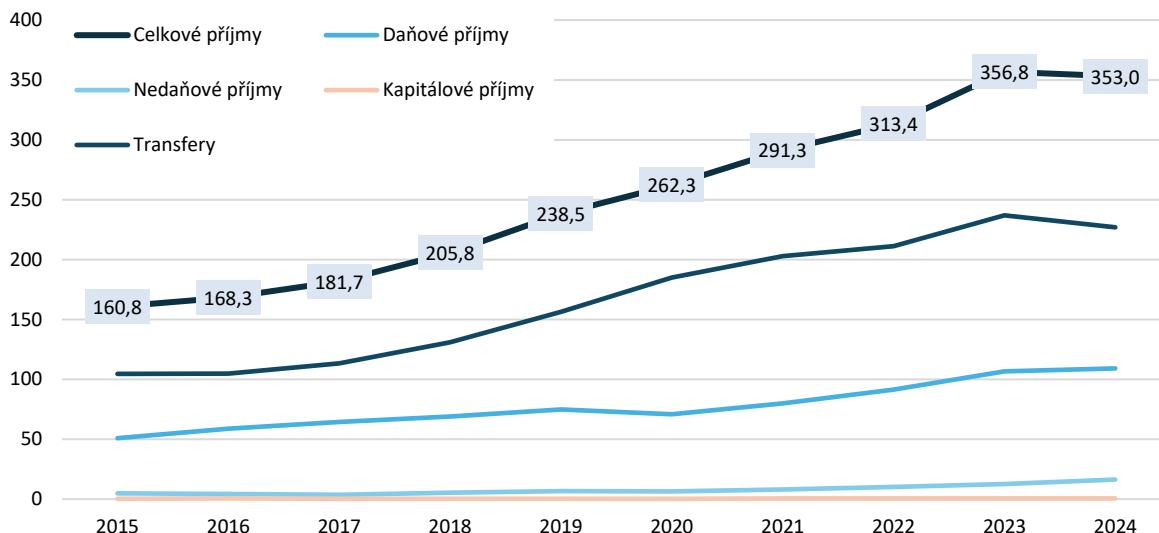
Celkové příjmy činily 353 mld. Kč a meziročně klesly o 1,1 %, tj. o 3,8 mld. Kč. **Po očistění celkových příjmů krajů** o přijaté transfery určené na přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy však **činily příjmy krajů pouze 177,1 mld. Kč.** Peněžní prostředky přijaté kraji v rámci **přímých výdajů na vzdělávání a dotací pro soukromé školy představují 49,8 %**

celkových příjmů krajů. S těmito peněžními prostředky nemohou kraje nijak nakládat. Z uvedeného důvodu plyne, že největší část příjmů krajů představují **transfery,** které se podílejí na celkových příjmech z **64,3 %.** Dále se na celkových příjmech podílejí značnou částí **daňové příjmy,** jejichž podíl činil **30,9 %.**

Vlastní příjmy krajů (tj. příjmy daňové, nedaňové a kapitálové) dosáhly **126 mld. Kč** a meziročně se **zvýšily o 5,2 %**, tj. o 6,2 mld. Kč. **Podíl vlastních příjmů na celkových očištěných příjmech krajů** od roku 2019 **vykazuje rostoucí tendenci**. Zatímco v letech 2015–2024 činil tento podíl v průměru 67,7 %, tak v roce 2024 činil dokonce **71,1 %**.

Meziročně došlo k růstu u všech složek vlastních příjmů. **Daňové příjmy** meziročně **vzrostly o 2,3 %**, tj. o 2,5 mld. Kč a dosáhly 109,1 mld. Kč. V případě **minoritních nedaňových a kapitálových příjmů** došlo **v součtu** k meziročnímu **růstu o 28 %**, tedy o 3,7 mld. Kč, na 16,9 mld. Kč.

Struktura příjmů krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

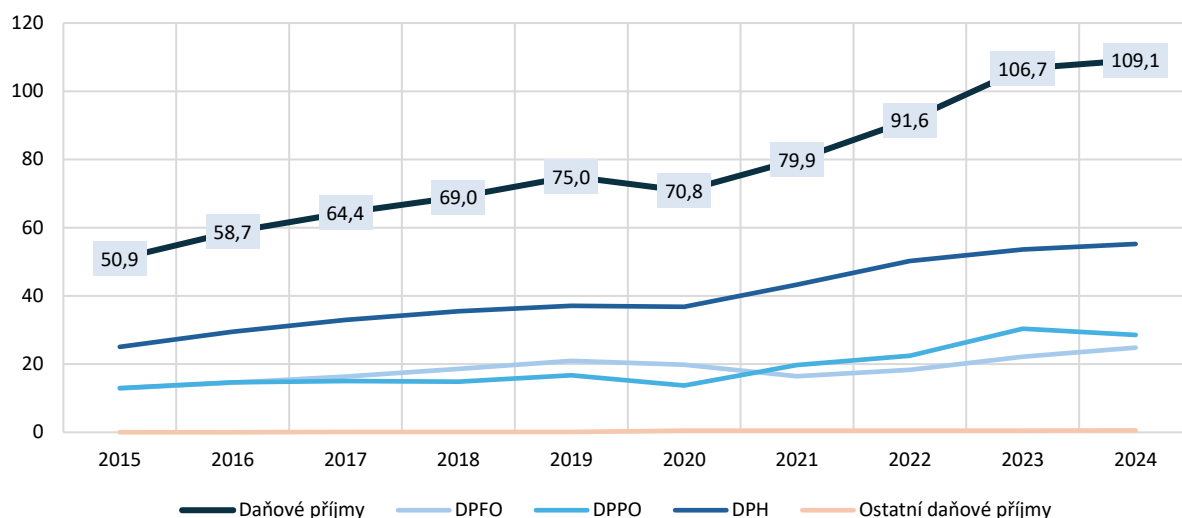
Zdroj: Ministerstvo financí

Daňové příjmy krajů se meziročně **zvýšily o 2,3 %**, tj. o 2,5 mld. Kč a **dosáhly 109,1 mld. Kč**. V roce 2024 došlo k růstu inkasa z **DPFO o 11,8 %**, respektive o 2,6 mld. Kč, **na 24,8 mld. Kč**. Inkaso **DPH vzrostlo o 3,1 %**, tj. o 1,6 mld. Kč, **na 55,2 mld. Kč** a daně

a poplatky z vybraných činností a služeb dosáhly 0,6 mld. Kč, tzn. meziroční růst o 11,8 %. Naopak k poklesu došlo u inkasa **DPPO**, které se meziročně **snížilo o 6 %**, tedy o 1,8 mld. Kč, **na 28,5 mld. Kč**. Důvodem bylo vyrovnaní záloh daně z předchozího období.

Struktura daňových příjmů krajů v letech 2015–2024 – meziroční změny (mld. Kč)

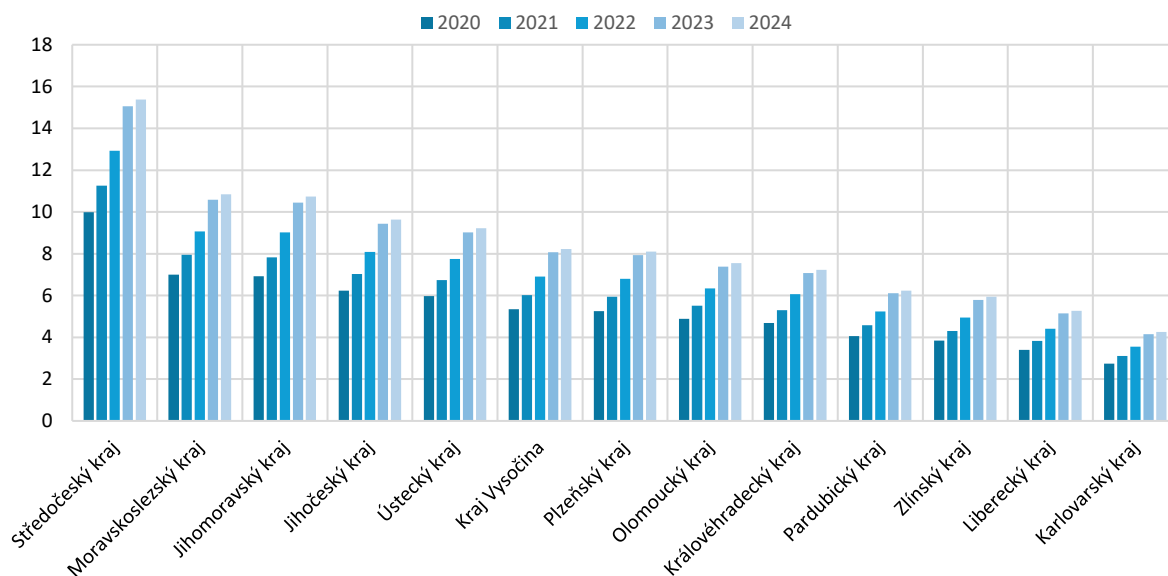

Zdroj: Ministerstvo financí

V případě příjmů krajů v rámci RUD došlo meziročně k **růstu o 2,3 %**, tedy o 2,4 mld. Kč, **na 108,6 mld. Kč**. Tím došlo ke zpomalení

skokových meziročních nárůstů vykazovaných od roku 2020.

Vývoj příjmů krajů v rámci RUD v letech 2020–2024 (mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

Kraje v roce 2024 **přijaly transfery** v celkové výši **227 mld. Kč** a meziročně jejich výše **klesla o 4,2 %**, respektive o 10 mld. Kč. Naprostou většinu přijatých transferů krajů tvořily peněžní

prostředky poskytnuté z rozpočtu kapitola **MŠMT** určené na **přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy**, které dosáhly **175,6 mld. Kč**.

Významný vliv na meziroční vývoj celkových přijatých transferů měly především **investiční transfery**, u kterých došlo meziročně **k poklesu o 41,6 %**, respektive o 8,6 mld. Kč, **na 12,1 mld. Kč**. Pokles byl vykázán také u **neinvestičních transferů**, které se meziročně **snížily o 0,6 %**, tj. o 1,4 mld. Kč a dosáhly 214,9 mld. Kč.

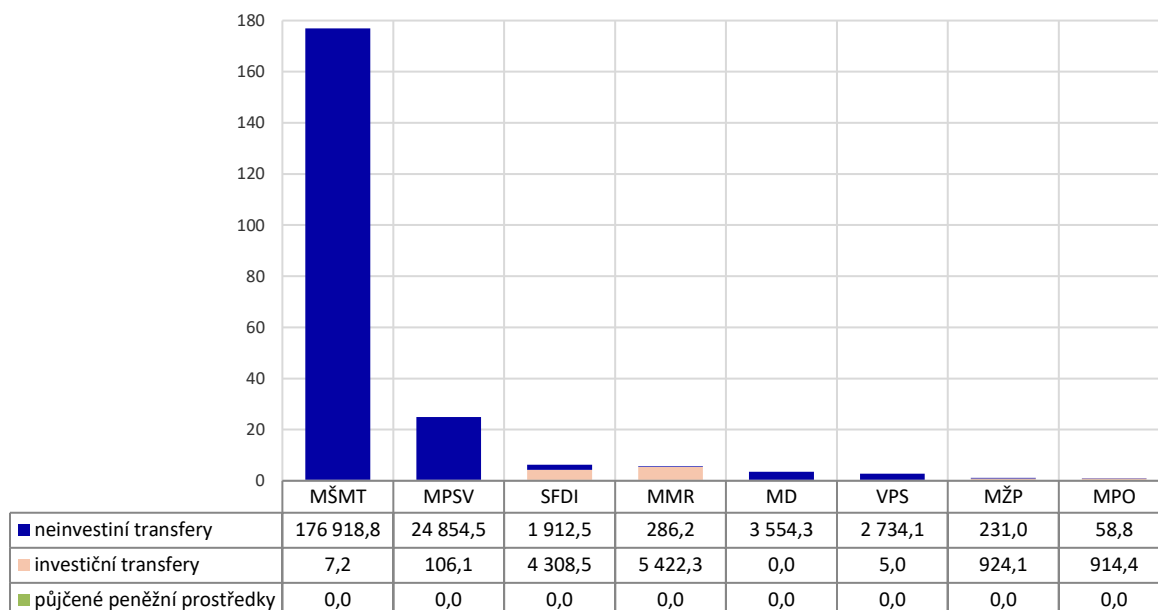
Pokles neinvestičních transferů souvisí především se sníženým objemem poskytnutých peněžních prostředků z rozpočtu kapitoly **Všeobecná pokladní správa** (dále jen „VPS“), který meziročně klesl o 55 %, respektive o 3,3 mld. Kč. Jednalo se zejména o pokles peněžních prostředků vyplacených v souvislosti s kompenzačním příspěvkem na ubytování osob z Ukrajiny (o 46,9 %, tedy o 3,5 mld. Kč). Významný pokles (o 28,9 %, respektive o 0,8 mld. Kč) byl dále vykázán u peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu **Státního fondu dopravní infrastruktury** (dále jen „SFDI“). Zde byl meziroční pokles způsoben útlumem poskytnutých peněžních prostředků na financování dopravní infrastruktury (o 29 %, tedy o 0,8 mld. Kč).

Na straně **investičních transferů** došlo **k poklesu** především u dotací poskytnutých z rozpočtu **kapitoly Ministerstvo dopravy** (dále jen „MD“) **o 3 mld. Kč**, neboť v roce 2024 nebyly poskytnuty vůbec. Dále došlo k výraznému meziročnímu poklesu u peněžních

prostředků poskytnutých z rozpočtu **kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj** (dále jen „MMR“) **o 26,6 %**, tedy o 2 mld. Kč. Pokles se týkal zejména peněžních prostředků poskytnutých v rámci IROP – EU (**o 63,1 %**, tj. o 4,4 mld. Kč). Následně došlo k poklesu poskytnutých peněžních prostředků z rozpočtu **kapitoly Ministerstvo životního prostředí** (dále jen „MŽP“) **o 62,7 %**, tj. o 1,6 mld. Kč, který se týkal omezení poskytnutých peněžních prostředků v souvislosti s operačním programem Životní prostředí (**o 73,8 %**, tedy o 1,5 mld. Kč) a z rozpočtu SFDI (**o 21,4 %**, respektive o 1,2 mld. Kč). V případě dotací vyplacených z rozpočtu SFDI došlo k redukci peněžních prostředků určených na financování dopravní infrastruktury (**o 21,4 %**, tj. o 1,2 mld. Kč).

Objem přijatých investičních transferů hraje klíčovou roli při financování investičních projektů územních rozpočtů. V roce 2024 vedl **pokles přijatých investičních transferů k celkovému snížení kapitálových výdajů**, avšak dynamika tohoto poklesu nebyla zcela proporcionální. **I když objem realizovaných investic meziročně poklesl, jeho míra byla nižší než samotný pokles přijatých investičních transferů**, což naznačuje, že část investičních výdajů byla financována z jiných zdrojů, například z vlastních prostředků územních samospráv.

Přehled nejvýznamnějších transferů a půjčených peněžních prostředků přijatých kraji ze státního rozpočtu a z rozpočtů státních fondů v roce 2024 (mil. Kč)

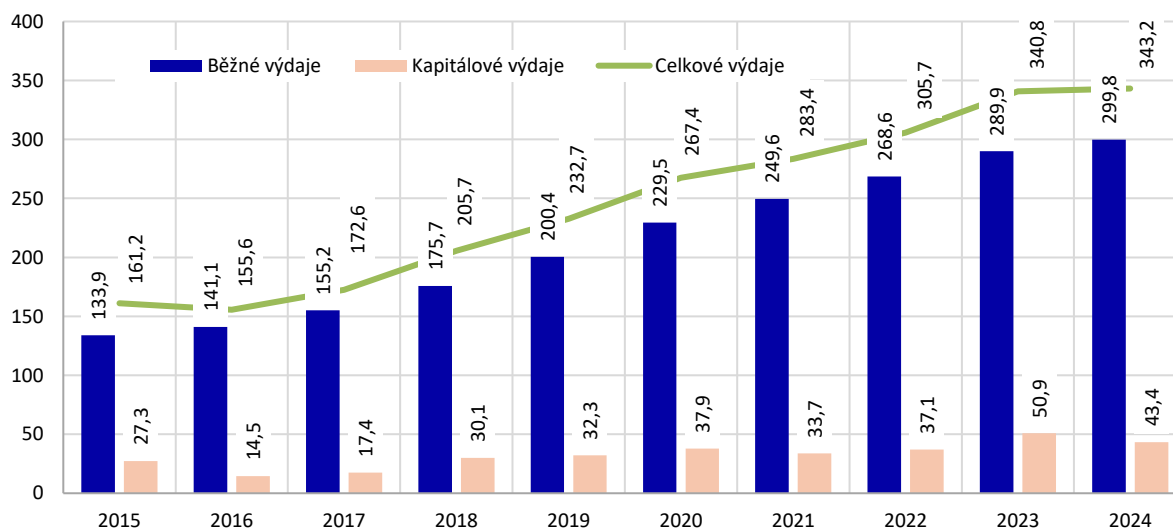
Zdroj: Ministerstvo financí

Výdaje krajů

Vývoj celkových výdajů krajů navázal na kontinuální meziroční růst od roku 2015 (vyjma roku 2016). **Celkové výdaje** v roce 2024 činily **343,2 mld. Kč** a zaznamenaly mírný meziroční růst o **0,7 %**, tj. o 2,3 mld. Kč. **Po jejich očištění** o přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy činí **celkové výdaje pouze**

167,3 mld. Kč. Jejich růst byl způsoben **pouze růstem běžných výdajů**, které se **zvýšily o 3,4 %**, respektive o 9,9 mld. Kč a **dosáhly 299,8 mld. Kč**. Naopak u **kapitálových výdajů** došlo k **poklesu o 14,8 %**, tedy o 7,5 mld. Kč na **43,4 mld. Kč**.

Výdaje krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

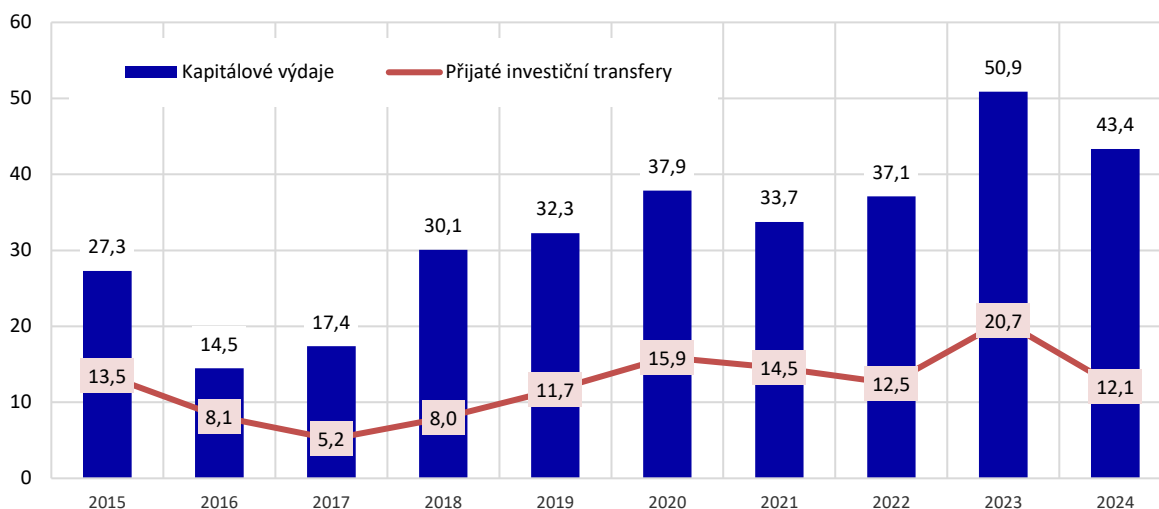
Zdroj: Ministerstvo financí

Vývoj **celkových výdajů krajů** je závislý především na **vývoji běžných výdajů**, které v roce 2024 představovaly **87,4 % celkových výdajů**. Největší část běžných výdajů tvořily **neinvestiční transfery PO**, které v roce 2024 činily **223,7 mld. Kč** (meziroční růst o 2,5 %, tj. o 5,4 mld. Kč). Přičemž většina těchto transferů (**175,7 mld. Kč**) byla určena pro **organizace působící v oblasti školství** (meziročně nárůst o 1 %, tedy o 1,7 mld. Kč). Kraje na tyto výdaje obdržely ze **státního rozpočtu** v rámci **přímých výdajů na vzdělávání a dotací pro soukromé školy** **175,9 mld. Kč**.

Dále lze zmínit peněžní prostředky určené pro organizace působící v **oblasti dopravy** (**25,6 mld. Kč**) nebo **sociálních služeb** (**10,7 mld. Kč**).

Vývoj kapitálových výdajů krajů měl od roku 2015 proměnlivé tendence, které byly, s výjimkou let 2017 a 2022, **silně závislé na přijatých investičních transferech**. Poměr přijatých investičních transferů na kapitálových výdajích krajů činil v letech 2015–2024 v průměru 38,5 %.

Vývoj investičních transferů a kapitálových výdajů krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

Při grafickém porovnání **provozního salda**⁹ očištěného o splátky půjčených peněžních prostředků a **kapitálových výdajů z vlastních zdrojů**¹⁰ je patrné, že v roce 2024 kraje **plně nevyužily svůj investiční potenciál**¹¹, a to ve

výši 6,2 mld. Kč. Mezi roky 2015–2024 kraje svůj investiční potenciál plně nevyužily v sedmi letech. V souhrnu se jednalo o **nevyužitý investiční potenciál** v celkové výši **12,3 mld. Kč**.

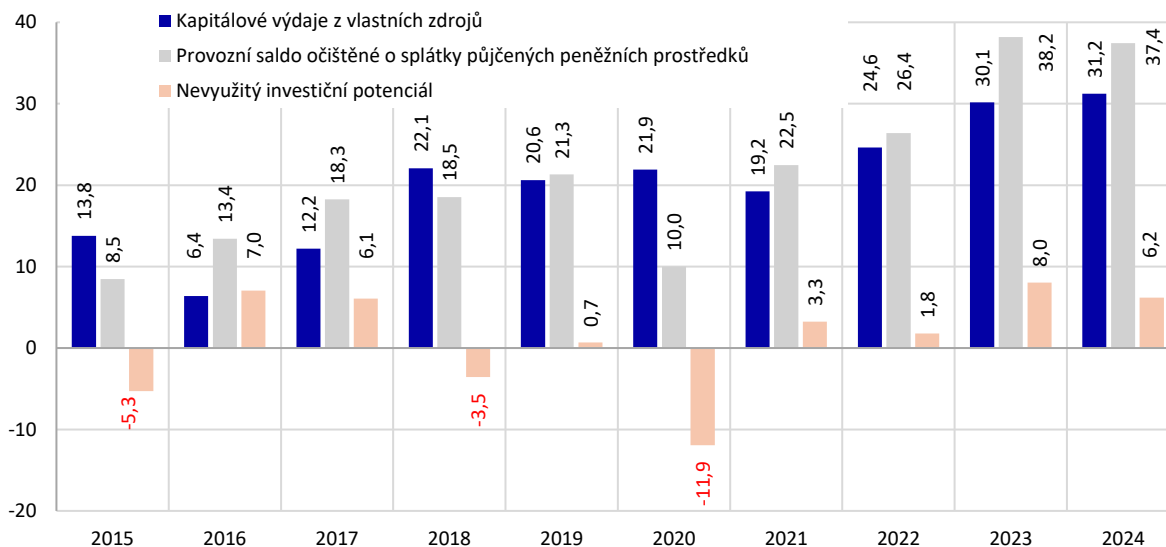
⁹ Provozním saldem se rozumí disponibilní peněžní prostředky, které z běžných příjmů mohou být využity na investice, případně splacení dluhů atd. Provozní saldo = (daňové příjmy + nedaňové příjmy + neinvestiční transfery) – běžné výdaje.

¹⁰ Kapitálové výdaje z vlastních zdrojů = kapitálové výdaje – přijaté investiční transfery. Nelze zohlednit časový

nesoulad mezi okamžikem přijetí investičního transferu na konkrétní investiční akci a okamžikem, kdy je realizován kapitálový výdaj z přijatého transferu na konkrétní akci.

¹¹ Rozdíl mezi provozním saldem očištěným o splátky půjčených peněžních prostředků a kapitálovými výdaji z vlastních zdrojů.

Využití investičního potenciálu krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

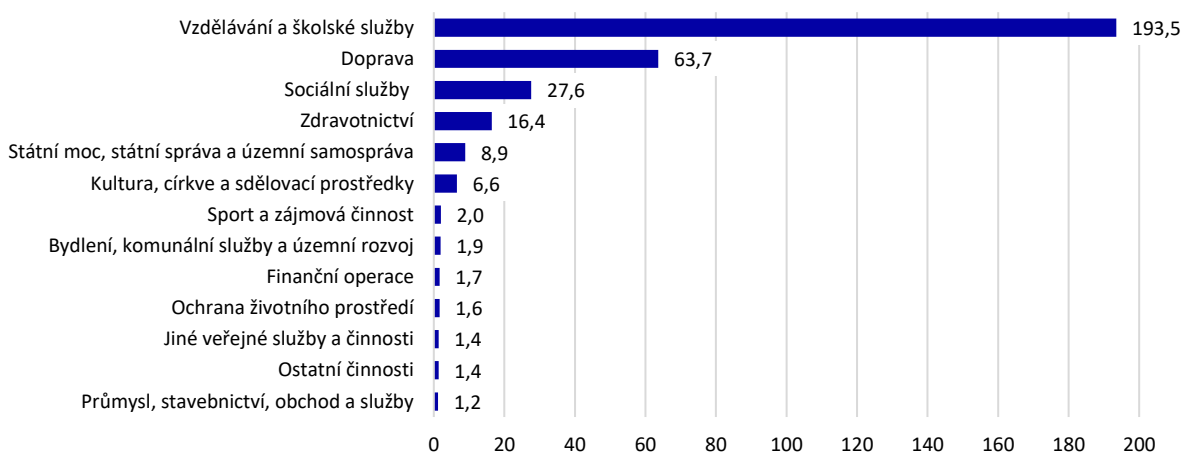

Zdroj: Ministerstvo financí

Z **odvětvového pohledu** směřovaly výdaje krajů především do **oblasti školství** ve výši **193,5 mld. Kč** (meziroční růst o 2,1 %, respektive o 4 mld. Kč více). Je nezbytné poznamenat, že **naprostá většina výdajů krajů do oblasti školství byla nebo bude realizovaná**

z peněžních prostředků přijatých ze státního rozpočtu.

Odvětvové výdaje krajů v roce 2024 (mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

Rozpočty krajů v roce 2024 ovlivnily výdaje související s mimořádnými událostmi, zejména s válečným konfliktem na Ukrajině a zářijovými povodněmi. **V rámci humanitární pomoci Ukrajině a jejím občanům kraje vynaložily celkem 1,3 mld. Kč.** Nejvyšší podíl na těchto výdajích měly Středočeský kraj (210,7 mil. Kč), Moravskoslezský kraj (173,5 mil. Kč), Jihomoravský kraj (140,5 mil. Kč), Ústecký kraj

(138,4 mil. Kč) a Karlovarský kraj (128,6 mil. Kč). **Výdaje spojené s likvidací škod po povodních dosáhly celkem 2,1 mld. Kč,** přičemž největší finanční zátěž nesly nejvíce postižené regiony – Moravskoslezský kraj (1,1 mld. Kč) a Olomoucký kraj (1 mld. Kč).

V souvislosti s uvedenými výdaji je nezbytné uvést, že jejich naprostá většina je, nebo případně bude hrazena ze státního rozpočtu.

Stavy na bankovních účtech

Stav peněžních prostředků na bankovních účtech obcí, krajů a DSO a na účtech PO zřízených kraji a obcemi dosáhl ke konci roku

2024 v souhrnu **531,1 mld. Kč** a meziročně se **zvýšily o 48,6 mld. Kč** (o 10,1 %).

Stavy na bankovních účtech územních rozpočtů (mld. Kč)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kraje	16,5	24,3	30,8	30,5	35,5	32,5	41,7	48,0	65,2	74,7
PO zřizované kraji	11,3	11,9	14,3	16,0	17,5	19,6	22,4	23,2	27,8	30,8
Obce	111,6	153,3	176,4	183,1	210,9	230,0	262,2	290,1	339,1	376,1
PO zřizované obcemi	18,2	20,2	25,0	26,9	32,7	35,6	38,7	41,4	47,7	45,8
DSO	1,5	2,0	2,1	2,3	2,5	2,2	2,5	2,5	2,7	3,7
RRRS	0,3	0,4	0,1	0,2	0,1	0,2	0,0	-	-	-
CELKEM	159,4	212,1	248,8	258,9	299,2	320,1	367,5	405,2	482,5	531,1

Poznámka: RRRS - Regionální rada regionů soudržnosti

Zdroj: Ministerstvo financí

K růstu stavu na bankovních účtech došlo u obcí (o 10,9 %, tj. o 37,0 mld. Kč), krajů (o 14,6 %, tj. o 9,5 mld. Kč) a DSO (o 36,8 %, tj. o 1,0 mld. Kč), přičemž růst byl vykázán také u PO krajů (o 10,6 %, tj. o 2,9 mld. Kč). Naopak u PO obcí došlo k poklesu o 3,9 %, tj. o 1,9 mld. Kč.

Stav na bankovních účtech Hl. m. Prahy (bez PO), které je ve výše uvedené tabulce zařazeno mezi obce, činil k 31. 12. 2024 celkem **158 mld. Kč**, což je o 15 % (o 20,6 mld. Kč) více než v roce předchozím. Stav na účtech PO Magistrátu hlavního města Prahy a PO městských částí Hl. m. Prahy činil 12 mld. Kč. Podíl Hl. m. Prahy na celkovém stavu na bankovních účtech obcí (bez PO) činil **42 %**.

Zadluženost

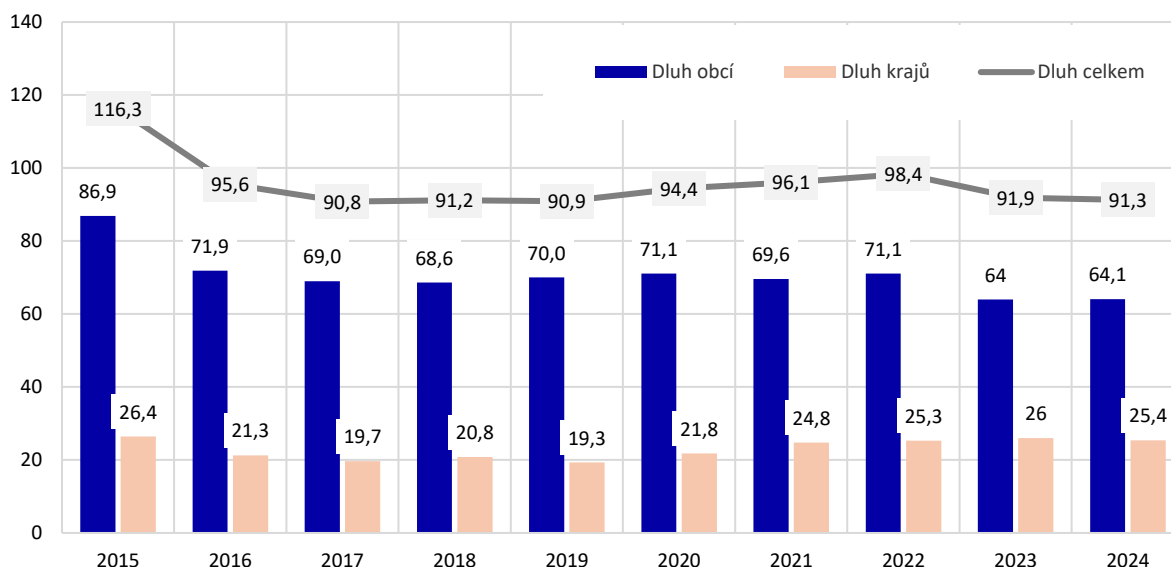
ÚR včetně zřízených PO vykázaly ke konci roku 2024 dluh¹² ve výši **91,3 mld. Kč**, což je **o 0,7 %** (o 0,6 mld. Kč) **méně** než v roce předchozím. Dluh se **na úrovni obcí nepatrně vzrostl**

(o 0,1 %, tj. o 0,1 mld. Kč), naopak **u krajů klesl** (o 2,3 %, tj. o 0,6 mld. Kč).

¹² Do údajů o dluhu jsou od 1. 1. 2010 zahrnovány přijaté úvěry a zápůjčky, přijaté návratné finanční výpomoci, vydané dluhopisy, eskontované směnky, směnky k úhradě,

závazky z ručení a ostatní dlouhodobé závazky. Konkrétně se jedná o syntetické účty 281, 282, 283, 289, 322, 326, 362, 451, 452, 453, 456, 457 a 459.

Vývoj dluhu obcí a krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

V roce 2024 **vykázalo dluh 3 108 obcí** z celkového počtu 6 254 obcí, což je **49,7 %** obcí. Počet obcí, které vykázaly v posledních letech dluh, zůstává v zásadě stabilní. Meziročně došlo k poklesu o 20 obcí.

Bez zahrnutí čtyř největších měst (tj. Hl. m. Praha, Brno, Ostrava a Plzeň) činí dluh ostatních obcí celkem 50,5 mld. Kč. U obcí bez těchto největších měst došlo k meziročnímu nárůstu celkového dluhu o 3,7 %, respektive o 1,8 mld. Kč, jak je patrné z níže přiložené tabulky.

Celková výše dluhu Hl. m. Prahy včetně PO Magistrátu Hlavního města Prahy a PO městských částí činila **7,4 mld. Kč**. Podíl dluhu Hl. m. Prahy na celkovém dluhu obcí činil 11,5 %.

Dluh PO zřízených obcemi včetně PO zřízených městskými částmi Hl. m. Prahy dosáhl ke konci roku 2024 výše **1,2 mld. Kč**. Z celkového počtu 8 339 PO vykazovalo dluh 441 PO, tj. 5,3 %, z nichž působilo z hlediska klasifikace

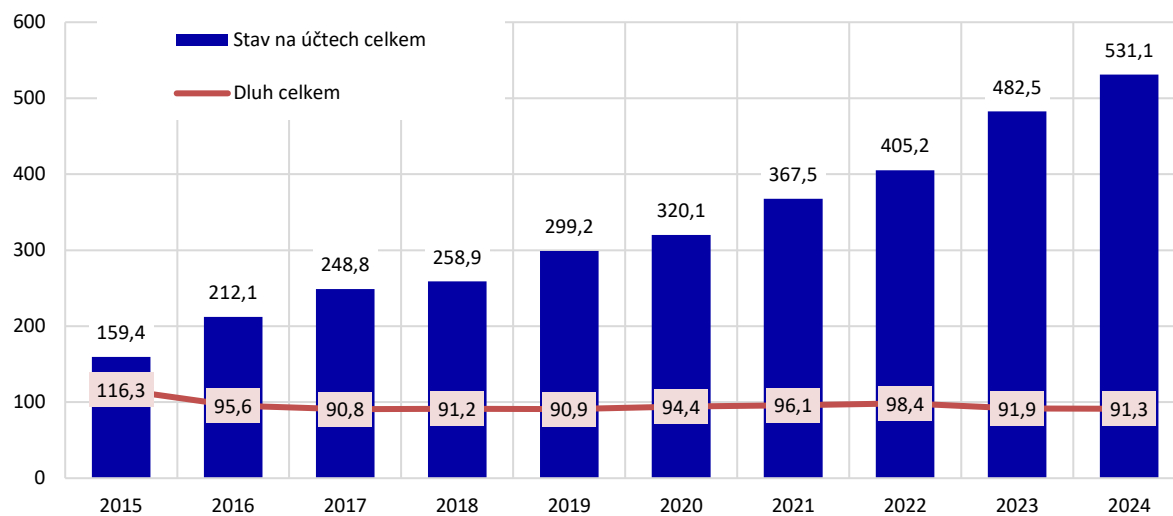
ekonomických činností (NACE) nejvíce v oblasti předškolního a základního vzdělávání.

DSO vykázaly dluh ve výši **1,8 mld. Kč**, což je o 61 mil. Kč (o 3,3 %) méně než předchozí rok. DSO využívají získané peněžní prostředky především na rozvoj a obnovu místní infrastruktury (vodovody a kanalizace), odpadové hospodářství a na projekty zvyšující atraktivitu jejich území.

Kraje včetně jimi zřízených PO vykázaly ke konci roku 2024 dluh v celkové výši **25,4 mld. Kč**. Meziročně hodnota dluhu klesla o 2,5 %, tedy o 644,2 mil. Kč. Podíl úvěrů na celkovém dluhu krajů dosáhl 79,9 %. Kraje ani v roce 2024 neemitovaly komunální dluhopisy.

Dluh PO zřízených kraji (z 1817 PO vykazuje dluh 302 PO, tj. 16,6 %) dosáhl ke konci roku 2024 výše **4,4 mld. Kč**. V rámci PO zřizovaných kraji vykazujících dluh působilo z hlediska klasifikace ekonomických činností (NACE) nejvíce PO v oblasti středního všeobecného a odborného vzdělávání.

**Vývoj dluhu a stavu peněžních prostředků na bankovních účtech územních rozpočtů v letech 2015–2024
(mld. Kč)**

Zdroj: Ministerstvo financí

Dozor a kontrola obcí

DOZOR A KONTROLA OBCÍ

Dozorová činnost

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra plní od roku 2006 úlohu **nadřízeného správního orgánu** ve vztahu k **orgánům kraje nebo Hl. m. Prahy v samostatné působnosti** (Hl. m. Prahy).

Většina řízení se týká rozhodování Ministerstva vnitra jakožto nadřízeného orgánu krajů a Hl. m. Prahy při vyřizování žádostí o poskytnutí informací z oblasti samostatné působnosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. V rámci dozoru nad výkonem samostatné působnosti se ODK zabýval především:

a) Návrhy na zrušení usnesení a dalších opatření orgánů ÚSC vydaných v jejich samostatné působnosti

V průběhu roku 2024 byly ODK podány 2 žaloby ke správnímu soudu, a to konkrétně žaloba na zrušení **usnesení zastupitelstva obce Domašín** č. 11-14 a č. 16-19 ze dne 20. 10. 2023 a usnesení č. 7 ze dne 18. 11. 2023 ve věci **uložení úkolů členovi zastupitelstva obce** (usnesení byla před vydáním rozsudku zastupitelstvem obce zrušena) a žaloba na

zrušení **usnesení rady městyse Březová** č. 11/39R/2024 ze dne 15. 4. 2024, kterým schválila pronájem pozemků a staveb v bývalém kasárenském areálu C.

V průběhu roku 2024 rozhodly správní soudy o 1 žalobě podané ODK, a to konkrétně žalobě na zrušení usnesení **zastupitelstva obce Opatovice nad Labem** č. 10/7Z/2023, č. 11/7Z/2023 a č. 12/7Z/2023 ze dne 4. 1. 2023 ve věci volby členů rady obce, když příslušný správní soud **žalobě vyhověl**.

b) Návrhy na zrušení obecně závazné vyhlášky obce

V roce 2024 byly podány Ústavnímu soudu 2 návrhy na zrušení obecně závazných vyhlášek, přičemž rozhodnutí se předpokládá v roce 2025. V roce 2024 pak Ústavní soud rovněž rozhodoval o 5 návrzích na zrušení obecně závazné vyhlášky, které byly podány ještě v roce 2023. Ve třech případech návrhu soud plně vyhověl, v jednom případě vyhověl částečně a v jednom případě řízení zastavil z důvodu, že obec zjednala nápravu přijetím nové obecně závazné vyhlášky.

Dozor nad vydáváním obecně závazných vyhlášek

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly se v roce 2024 věnoval posuzování **nových obecně závazných vyhlášek, zasílaným návrhům** obecně závazných vyhlášek a posuzování obecně závazných vyhlášek, které byly vydány **do 31. 12. 2021** a následně vloženy do Sbírky právních předpisů územních samosprávních celků a některých správních úřadů (dále jen „Sbírka“) dle přechodného ustanovení zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávních celků a některých správních úřadů.

Cílem opětovného posouzení obecně závazných vyhlášek je **eliminace nezákonných obecně závazných vyhlášek vkládaných do**

Sbírky, a tím posílení právní jistoty adresátů, jelikož v předchozích letech ne všechny obecně závazné vyhlášky byly Ministerstvu vnitra v souladu s tehdejší platnou právní úpravou zaslány. Dalším důvodem pro opětovné posouzení je skutečnost, že v mezidobí mohlo dojít ke změně legislativy či vývoji v judikatuře.

Z předběžných poznatků vyplývá, že takových vyhlášek nebylo Ministerstvu vnitra zasláno cca 25 %, z čehož přibližně každá pátá obecně závazná vyhláška byla shledána v rozporu se zákonem.

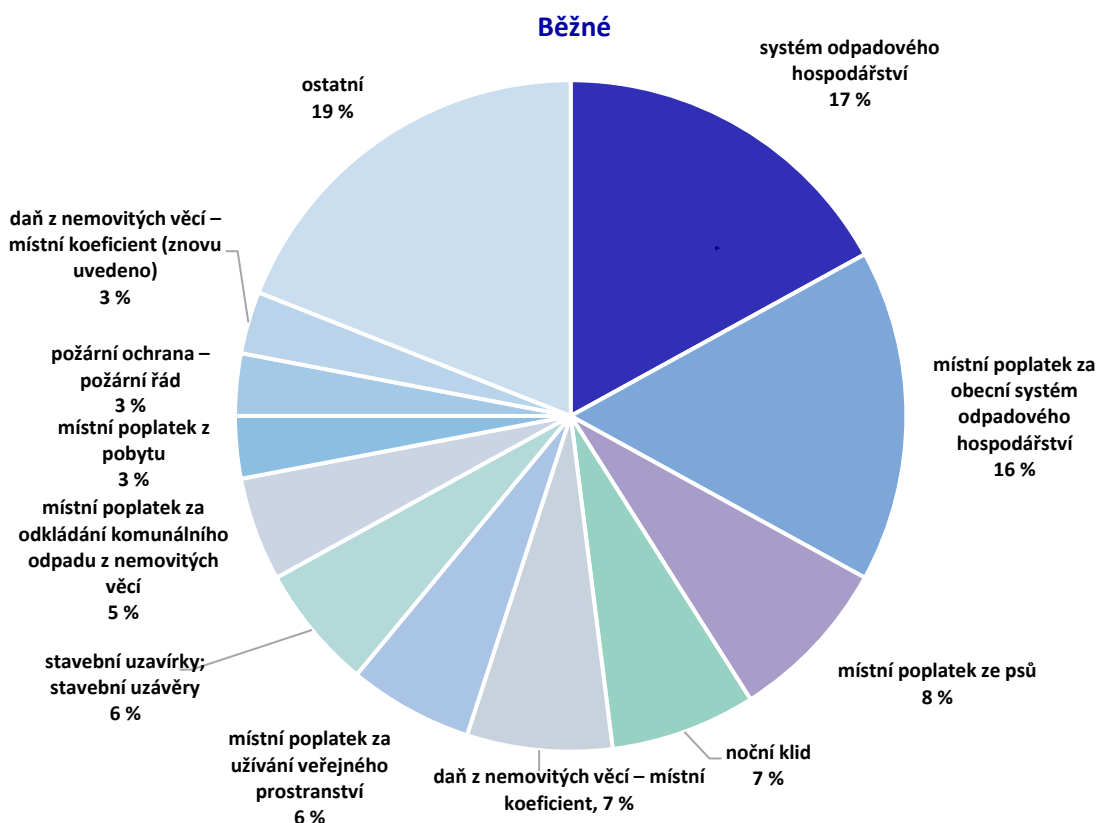
Během celého tříletého přechodného období bylo ODK doručeno přes 23 000 „starých“ vyhlášek, z čehož jich téměř 18 000 bylo opětovně posouzeno odborem veřejné správy, dozoru a kontroly. Obec je následně o výsledku posouzení vyhlášky vyzooměna **jen v případě, byla-li obecně závazná vyhláška v rámci abstraktní kontroly shledána v rozporu se zákonem.**

Celkově Ministerstvo vnitra obdrželo **v roce 2024 k posouzení více než 23 tisíc obecně závazných vyhlášek** a jejich návrhů. Všechny vydané obecně závazné vyhlášky jsou postupně předmětem posouzení jak v modulu správce,

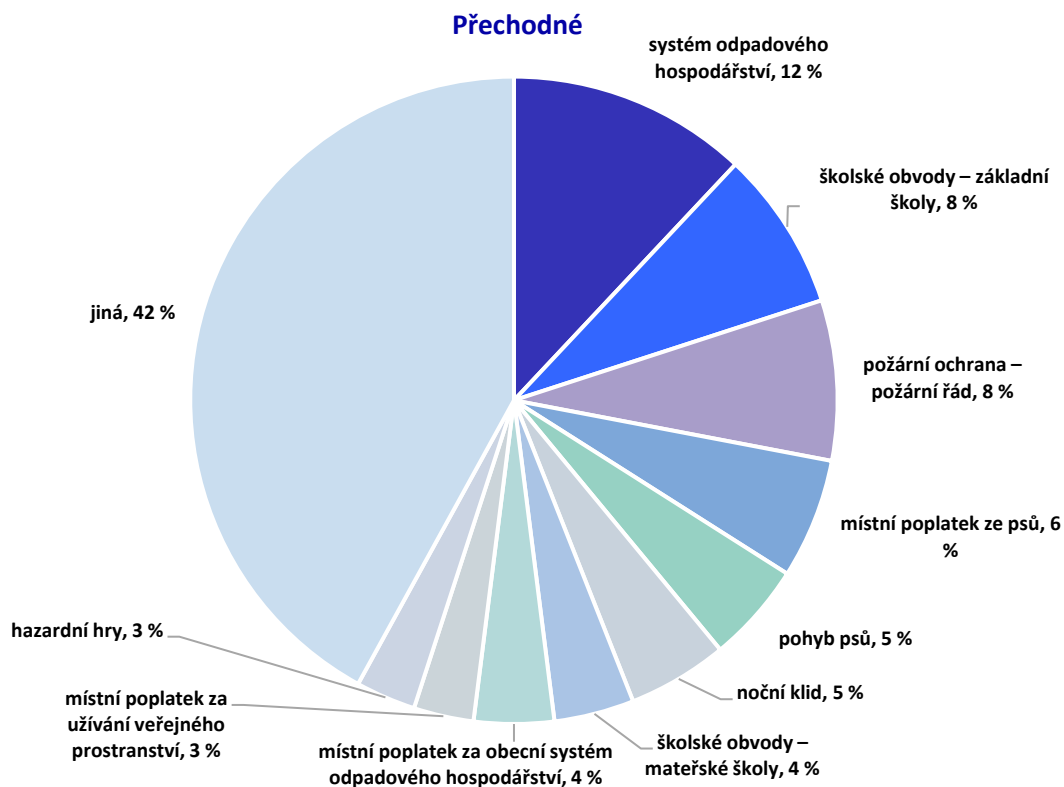
tak následně v modulu dozoru informačního systému Sběrka. **Z dosavadních výsledků posuzování zveřejňovaných obecně závazných vyhlášek vyplývá, že nezákonnost vydaných obecně závazných vyhlášek od roku 2022 se stabilně pohybuje kolem 3 %.**

Z počtu cca 12 tisíc vydaných obecně závazných vyhlášek v roce 2024 tvořilo 17 % vyhlášek stanovující systém odpadového hospodářství. Dalšími významně zastoupenými oblastmi právní úpravy byl pak místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, místní poplatek ze psů, noční klid či stanovení daně z nemovité věci.

Skladba oblasti právní úpravy obecně závazných vyhlášek v roce 2024

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Zdroj: Ministerstvo vnitra

V rámci metodické pomoci bylo v roce 2024 posouzeno téměř **5 tisíc návrhů obecně závazných vyhlášek**, kdy nejčastější oblastí právní úpravy byla oblast týkající se stanovení systému odpadového hospodářství, a to ve 23 %, dále pak stanovení daně z nemovité věci, stanovení místního poplatku za obecní systém

odpadového hospodářství a stanovení výjimek z doby nočního klidu. **Vysoký podíl posuzovaných návrhů lze považovat dlouhodobě za pozitivní a svědčí o aktivní metodické pomoci zejména úředníků územních oddělení dozoru.**

Informační systém Sběrka právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů

Od ledna 2022 územní samosprávné celky (obce a kraje) a některé správní úřady vyhláší své právní předpisy v elektronické podobě ve Sběrce.

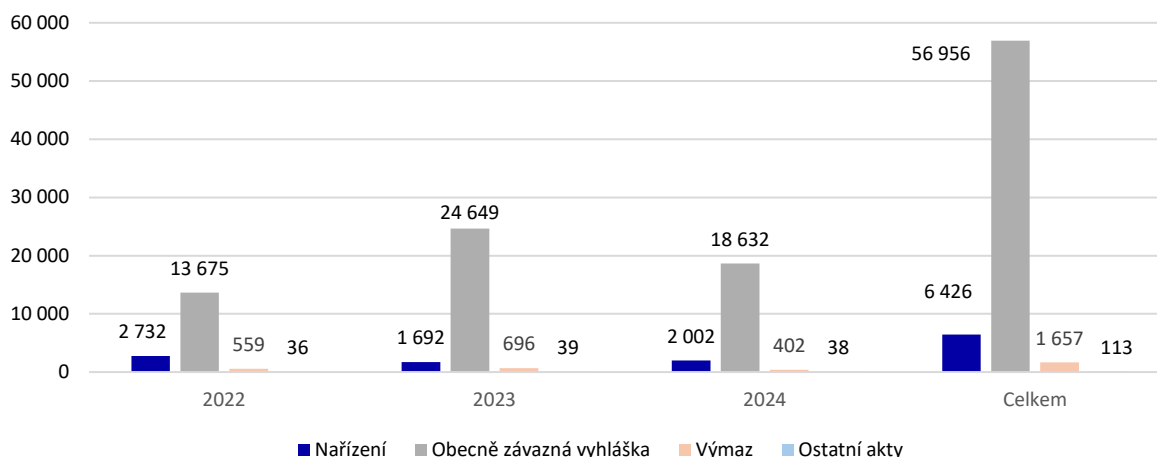
Během tří let bylo ve Sběrce zveřejněno téměř 27 000 právních předpisů dle přechodného ustanovení, z čehož 18 % bylo zveřejněno ve Sběrce až ve 4. čtvrtletí roku 2024. Právní předpisy územních samosprávných celků a některých správních úřadů, které nezajistily jejich včasné vložení do Sběrky během tříletého přechodného období, **pozbyly ze zákona o Sběrce platnosti, tzn. nyní je možné aplikovat**

pouze ty právní předpisy, které jsou zveřejněné ve Sběrce.

Tento krok je nezbytný pro to, aby od ledna 2025 mohla vzniknout ucelená efektivní databáze právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů v ryze elektronické podobě, která poskytne komplexní přehled o vydaných právních předpisech územních samosprávných celků a některých správních úřadů, čímž dochází k posílení právní jistoty a zjednodušení a zpřehlednění nejen pro občany, ale i pro odbornou veřejnost.

		2022	2023	2024	Celkem
Obecně závazné vyhlášky		13 675	24 649	18 632	56 956
Nařízení		2 732	1 692	2 002	6 426
Ostatní akty		36	39	38	113
Výmazy		559	696	402	1 657

Vývoj počtu právních aktů samospráv za období 2022 – 2024

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Kontrolní činnost

Kontrola výkonu samostatné působnosti obcí

Kontroly samostatné působnosti obce mají výrazně preventivně-metodický charakter. Jejich cílem tedy není pouze naplnění zjišťovací funkce kontroly, tj. popsání stavu výkonu samostatné působnosti a jeho srovnání se stavem žádoucím, **nýbrž také poskytnutí metodické pomoci ve formě doporučení k tomu, jak by obce měly postupovat** (obce mají též možnost požádat o návrh

nápravných opatření k odstranění a prevenci nedostatků).

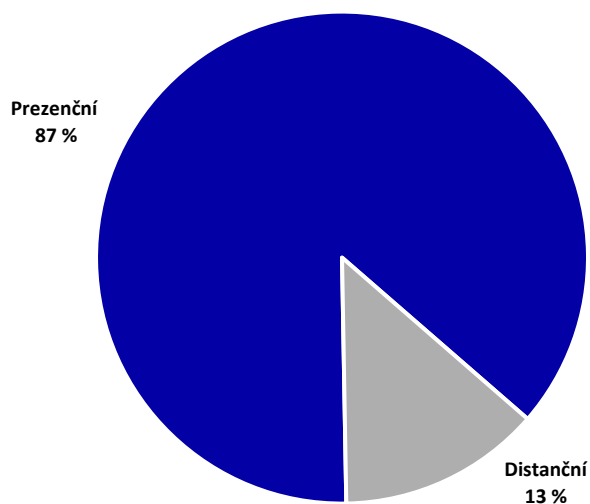
Z celkového počtu 90 kontrol bylo 12 kontrol distančních, přičemž byly provedeny (zahájeny) jako dílčí a byly tematicky zaměřené, a to zejména v souvislosti s podněty ke kontrole.

Přehled provedených (zahájených) kontrol obcí v roce 2024 dle velikostní kategorie

Typ obce	Obec I.	Obec II.	Obec III.	Celkem
Počet kontrol	85	3	2	90

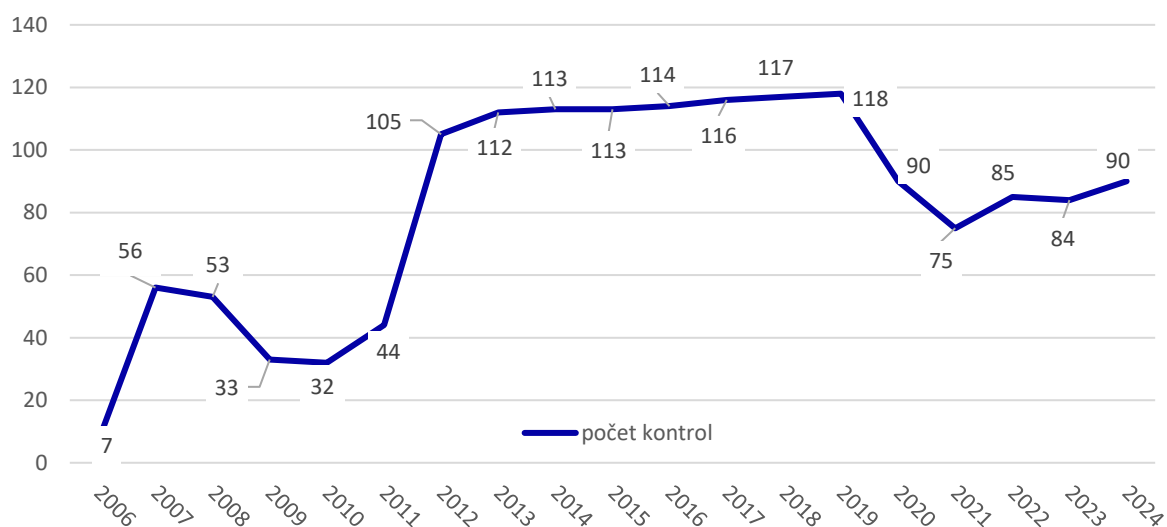
Zdroj: Ministerstvo vnitra

Srovnání počtu kontrol dle typu

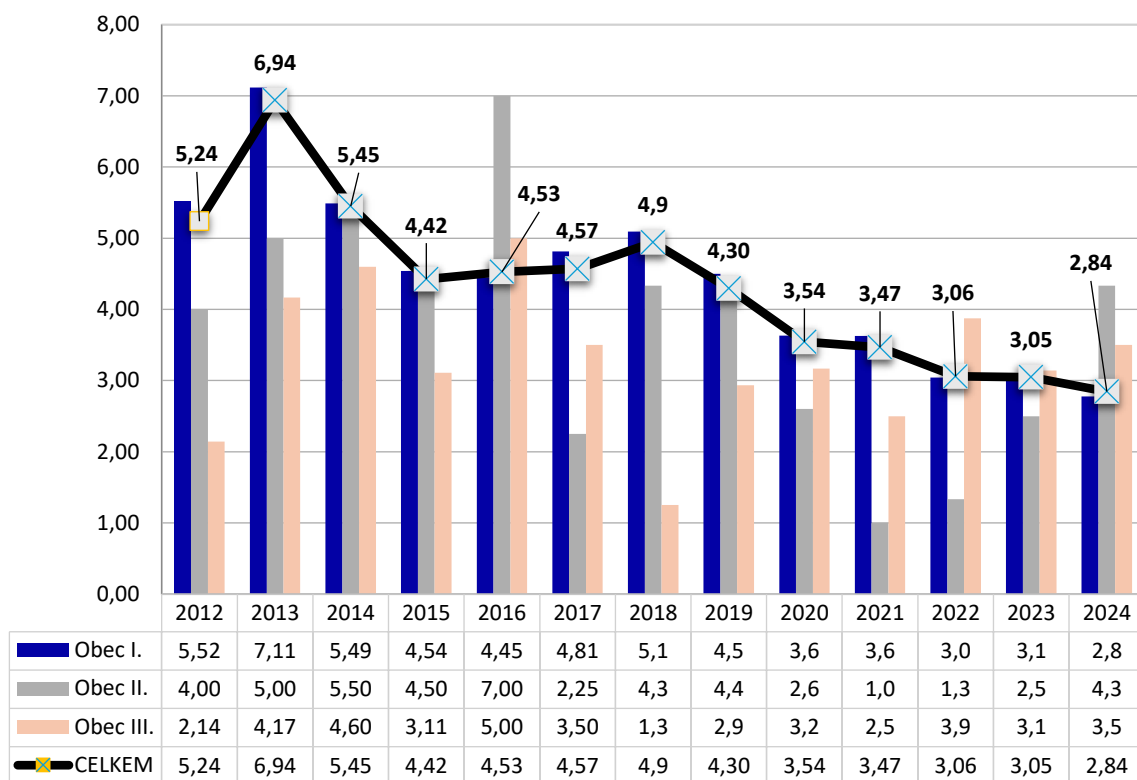
Zdroj: Ministerstvo vnitra

Počet kontrol v jednotlivých letech

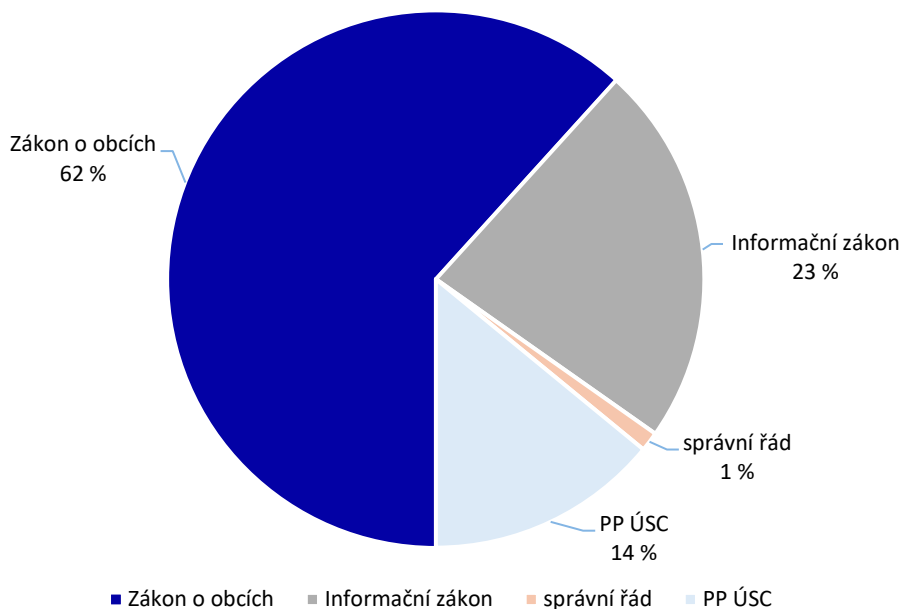
Zdroj: Ministerstvo vnitra

Srovnání průměrného počtu porušení zákona na kontrolu dle typů obcí

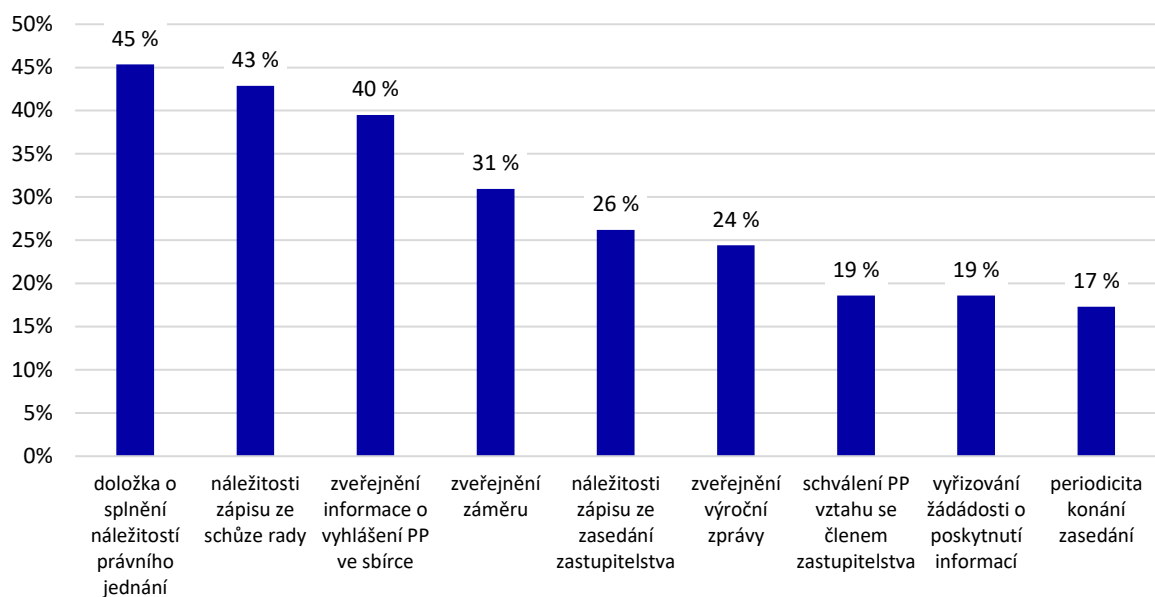
Zdroj: Ministerstvo vnitra

Zjištěná porušení zákona dle oblastí

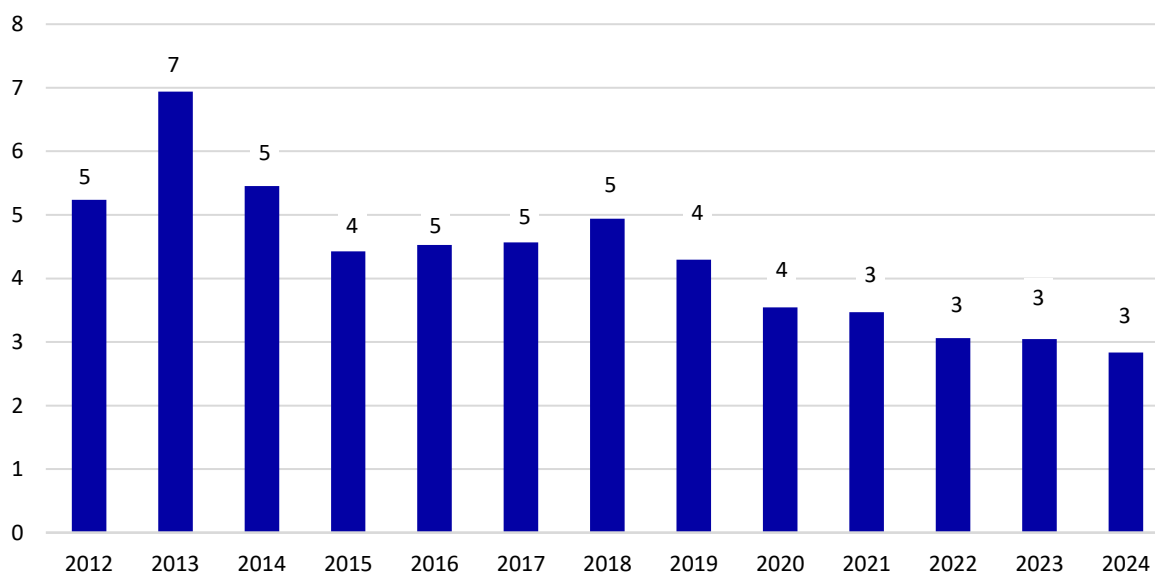
Zdroj: Ministerstvo vnitra

Přehled nejčastěji zjišťovaných porušení zákona v roce 2024

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Průměrný počet porušení zákona na kontrolu

Zdroj: Ministerstvo vnitra

V roce 2024 bylo zjištěno celkem 256¹³ porušení zákona, přičemž ODK shledal, stejně jako v předchozím roce, průměrně 3 porušení zákona na provedenou kontrolu. Obecná informace o všech kontrolách výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům měst a obcí provedených ODK je zveřejněna na internetových stránkách www.mvcr.cz/odk, v sekci „Ostatní dokumenty (informace ke kontrole, změny území obce, číslování budov apod.)“¹⁴. Na této stránce jsou dostupné rovněž informace o kontrolách z předchozích let.

Obecná informace o všech kontrolách výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům měst a obcí provedených ODK byla dle zákona o kontrole zveřejněna na internetových stránkách

Nejzávažnější porušení zákona o obcích, informačního zákona a zákona o sbírce právních předpisů ÚSC:

- neveřejnost zasedání zastupitelstva obce,
- nezveřejnění informace o konání zasedání zastupitelstva obce,
- nerespektování zákonem stanovených náležitostí zápisu ze zasedání zastupitelstva obce či rady obce,
- vady zveřejnění záměru nakládat s nemovitým majetkem obce,
- nezveřejnění právního předpisu ve sbírce PP ÚSC,
- nevyřízení žádostí o informace,
- nezveřejnění poskytnutých informací.

www.mvcr.cz/odk v sekci Ostatní dokumenty (informace ke kontrole, změny území obce, číslování budov apod.). Na této stránce jsou dostupné rovněž informace o kontrolách z předchozích let.

Stanoviska odboru, metodická doporučení a metodické materiály

Stanoviska

V roce 2024 byla vydána a na webových stránkách Ministerstva vnitra zveřejněna stanoviska, která ke konkrétní problematice zpracovala oddělení kontroly a oddělení dozoru nad normotvorbou obcí:

- **1/2024** Dozor nad zákonností obecně závazných vyhlášek obcí o stanovení místních koeficientů daně z nemovitých věcí pro „jednotlivé části obce“ v roce 2024 s ohledem na aktuální legislativní změny – stav ke dni 26. 1. 2024.

- **2/2024** Problematika pořizování a následného zpřístupňování audiovizuálních záznamů ze zasedání zastupitelstva obce – stav ke dni 1. 4. 2024.
- **3/2024** Obecně závazná vyhláška obce o podmínkách spalování suchého rostlinného materiálu za účelem jeho odstranění – stav ke dni 2. 9. 2024.

Vzdělávání ve veřejné správě

¹³ Známý jsou výsledky všech 90 kontrol, avšak ve 4 případech nebyla ke dni 16. 1. 2025 procesně ukončena, z toho v 1 případě dosud není zpracován protokol o kontrole.

¹⁴ <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/obecne-informace-o-vysledcich-kontrol-provedenych-odborem.aspx>

ODK přijal v roce 2024 celkem 148 dotazů a podnětů v souvislosti s problematikou vzdělávání úředníků územních samosprávných celků. Většina z tohoto počtu se týkala zvláštní odborné způsobilosti, a to přípravy na zkoušku zvláštní odborné způsobilosti a nových pravidel, která platí od 1. 1. 2025. Významný okruh dotazů dále směřoval k získání informací o novele zákona

Akreditace vzdělávacích institucí a vzdělávacích programů

Ministerstvo vnitra akreditovalo v roce 2024 vzdělávací programy a vzdělávací instituce na základě žádosti podnikající fyzické nebo právnické osoby (žadatele) za podmínek stanovených

č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, včetně nových prováděcích vyhlášek č. 413/2024 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti, zkoušce vstupního vzdělávání a náležitostech osvědčení o vzdělávání úředníků územních samosprávných celků, a č. 414/2024 Sb., o rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků.

zákonem o úřednících. Akreditace se udělovala vzdělávacímu programu a vzdělávací instituci na 3 roky; před uplynutím tříleté lhůty mohl držitel akreditace požádat o její obnovení.

Výroční zpráva o stavu vzdělávání úředníků územních samosprávných celků v ČR

Akreditované vzdělávací instituce mají zákonnou povinnost vypracovat každoročně písemnou zprávu obsahující základní údaje o poskytovaném vzdělávání, kterou zasílají Ministerstvu vnitra vždy do 31. května (pozn.: od 1. 1. 2025 do 31. března) roku následujícího. Ministerstvo vnitra na základě takto získaných údajů a interních statistických přehledů vydává a zveřejňuje Výroční zprávu o

stavu vzdělávání úředníků územních samosprávných celků, jež obsahuje komplexní informace o vstupním a průběžném vzdělávání, i o vzdělávání vedoucích úředníků a vedoucích úřadů s co nejvyšší vypovídající hodnotou. Nedílnou součástí zprávy jsou rovněž informace z oblasti zkoušek zvláštní odborné způsobilosti.

Další činnost související s ÚSC

Informační systém Centrální registr výročních zpráv v oblasti poskytování informací

K 1. 1. 2024 Ministerstvo vnitra na základě novelizovaného znění zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, spustilo informační systém **Centrální registr výročních zpráv** v oblasti poskytování informací, na kterém v součinnosti s DIA pracovalo v roce 2023.

Tento registr je bezplatně a neomezeně přístupný způsobem umožňující dálkový přístup na Portálu veřejné správy na adrese <https://portal.gov.cz/moduly/crvz-106/> a jeho správcem je právě ODK Ministerstva vnitra. Centrální registr výročních zpráv v oblasti poskytování informací slouží **ke zveřejňování výročních zpráv o činnosti v oblasti poskytování informací**.

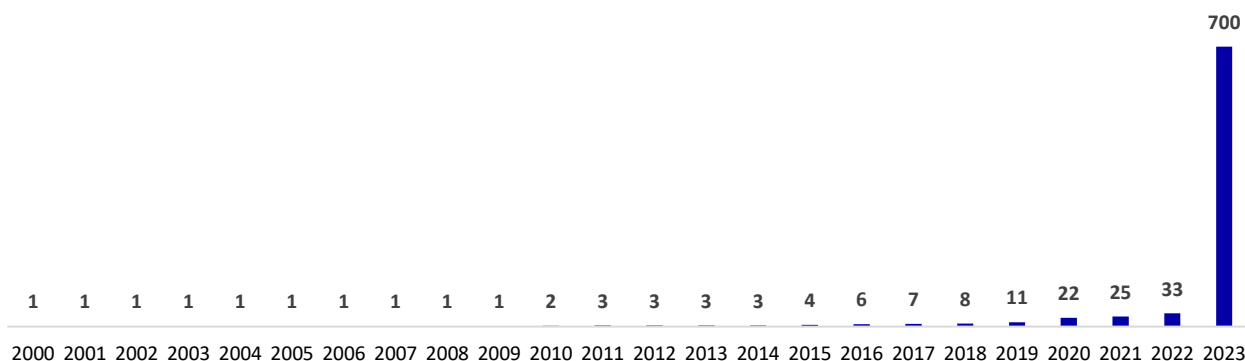
V současné době mají povinné subjekty povinnosti zpracovat výroční zprávu o své činnosti v oblasti poskytování informací za předcházející kalendářní rok a zveřejnit ji do 1. března následujícího roku. Povinnost i nadále zůstává pro povinné subjekty beze změny, ale od 1. 1. 2024 došlo k rozšíření dosavadní možnosti pro zveřejnění výroční zprávy prostřednictvím Centrálního registru výročních zpráv v oblasti poskytování informací. Využití tohoto systému je fakultativní možností povinných subjektů usnadňující splnění zákonné povinnosti.

V prvním roce fungování Centrálního registru výročních zpráv v oblasti poskytování informací vložilo **701 subjektů více než 800 výročních zpráv**, z čehož téměř 700 bylo za rok 2023, zbývajících výročních zpráv byly zveřejněny za roky 2000–2022, jelikož Centrální registr výročních zpráv v oblasti

poskytování informací umožňuje vklad i **starších výročních zpráv, a to až do roku 2000**, kdy nabyl účinnosti zákon o svobodném přístupu k informacím. Celkem 10 vkladů pak bylo správcem

odmítnuto z důvodu, že se nejednalo o zveřejnění výroční zprávy v oblasti poskytování informací.

Přehled zveřejněných výročních zpráv v oblasti poskytování informací za jednotlivé roky

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Výkon agendy správce obce

Institut správce obce je upraven v § 98 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Činnost správce obce není plnohodnotnou náhradou působnosti řádných orgánů obce, včetně všech jejich pravomocí. Správcovství je ze zákona úmyslně koncipováno jako provizorium, jehož smyslem je překlenutí dočasné neexistence řádných komunálních orgánů. V roce 2024 byly správčovány tři obce:

a) Brodec (okres Louny, Ústecký kraj) – správa obce je vykonávána od 24. 9. 2022.

Správa obce Brodec pokračovala v průběhu celého roku 2024, neboť ani ve dvou termínech se nepodařilo občanům sestavit kandidátní listinu pro vyhlášené dodatečné volby do zastupitelstva obce.

Volby se tak ve dnech 22. 6. 2024 a 7. 12. 2024 pro nezájem občanů o svou samosprávu nekonaly. V obci nepracují žádné samosprávné orgány, výkon přenesené působnosti je na základě obnovovaných rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje předán na Městský úřad Louny a v rozsahu zákonných pravomocí vykonává správu obce jmenovaný úředník Ministerstva vnitra.

b) Všesulov (okres Rakovník, Středočeský kraj) – obec byla převzata do správy 17. 9. 2023

Dodatečné volby do zastupitelstva obce byly vyhlášeny a proběhly 23. 3. 2024. **Ustavující zasedání zastupitelstva obce bylo řádně svoláno na čtvrtek 18. 4. 2024 a následně byla správa obce Ministerstvem vnitra ukončena.**

c) Kostelní Hlavno (okres Praha–východ), Středočeský kraj

Dne 29. 7. 2024 jmenoval ministr vnitra zaměstnance ODK Ministerstva vnitra správcem obce Kostelní Hlavno. Ustavení správy obce předcházela rezignace všech členů voleného zastupitelstva obce, přičemž na uprázdněné mandáty již nemohli nastoupit žádní náhradníci. Byla splněna podmínka převzetí správy podle § 98 odst. 1 písm. b) zákona o obcích. Část výkonu přenesené působnosti byla rozhodnutím Krajského úřadu Středočeského kraje předána Městskému úřadu Brandýs nad Labem.

V tomto případě se jednalo o **správu krátkodobou**, správce působil na obci pouze v mezidobí od vyhlášení správy do ukončení procesu volby nového zastupitelstva obce, ke které došlo v prosinci 2024. Po ustavujícím zastupitelstvu 6. 1. 2025 byla správa obce ukončena.

Územní anomálie dle § 26a zákona o obcích

Ministerstvu vnitra přísluší podle § 26a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích rozhodovat o změně hranic obcí v případech, kdy je území obce nebo jeho část součástí katastrálního území jiné obce a obce nevyřeší tuto územní anomálii dohodou o změně hranic obcí.

V roce 2024 nebyla ODK zahájena žádná nová správní řízení o změně hranic obcí podle § 26a zákona o obcích. ODK vyčkával výsledek řízení u Nejvyššího správního soudu (sp. zn. 6 As 190/2022), kdy obec Dolní Novosedly podala kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 8. 2022, č. j. 3A 80/2020-222 o žalobě obce Dolní Novosedly proti rozhodnutí, jímž bylo v roce 2020 rozhodnuto

ve věci „územní anomálie“ o změně hranice obcí Dolní Novosedly a Záhoří. Změna hranice obcí se týkala „sporného území“ Třešně a Nová Třešně a podstatou rozhodnutí Ministerstva vnitra bylo „připojení“ dotčeného území k obci Záhoří.

Dne 20. 3. 2024 vydal Nejvyšší správní soud rozsudek č. j. 6 As 190/2022 – 60, jímž uvedenou kasační stížnost zamítl, neboť se neztotožnil s kasačními námitkami žalobkyně (obce Dolní Novosedly). Uvedený rozsudek obec Dolní Novosedly napadla ústavní stížností, která však byla odmítnuta usnesením pro zjevnou neopodstatněnost, neboť Ústavní soud nezjistil namítané porušení základních práv obce (sp. zn. ÚS 1457/24).

Plnění úkolů v oblasti realizace zkoušky odborné způsobilosti úředních osob oprávněných k provádění úkonů správního orgánu v řízení o přestupcích dle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Zabezpečením zkoušek odborné způsobilosti jako jednoho z kvalifikačních předpokladů pro výkon

činnosti úřední osoby pověřené k provádění úkonů v přestupkovém řízení, je pověřen Institut pro veřejnou správu Praha, který spolupracoval na zajištění termínů zkoušek odborné způsobilosti s odborem veřejné správy, dozoru a kontroly tak, aby byly tyto termíny zajištěny pro všechny dotčené úřední osoby.

Počty vydaných osvědčení na základě zkoušky podle zákona č. 250/2016 Sb.

Měsíc	Počet vydaných osvědčení	Z toho územní samosprávné celky	Z toho Ústřední správní úřad	celkový počet vydaných osvědčení
k 31. 12. 2023	---	---	---	3 443
Leden 2024	40	20	20	3 483
Únor 2024	33	22	11	3 516
Březen 2024	51	35	16	3 567
Duben 2024	32	24	8	3 599
Květen 2024	47	36	11	3 646
Červen 2024	30	17	13	3 676
Červenec 2024	14	13	1	3 690
Srpen 2024	9	8	1	3 699
Září 2024	21	16	5	3 720
Říjen 2024	35	31	4	3 755
Listopad 2024	49	42	7	3 804
Prosinec 2024	22	16	6	3 826
za rok 2024	383	280	103	

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Změna koeficientů odměňování

Dne 27. 6. 2024 byl ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv vyhlášen již zmíněný zákon č. 196/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Předmětem právní úpravy uvedeného zákona byl zejména zákon č. 312/2002 Sb. (viz str. 14–15) a dále, v menším rozsahu, také **zákon o obcích a zákon o Hlavním městě Praze**.

V příloze zákona o obcích a zákona o hlavním městě Praze byla **změněna výše koeficientů u funkce**

neuvolněného člena zastupitelstva obce ve funkci člena rady obce u obcí ve velikostních kategoriích 601–1000 a 1001–3000 obyvatel. Změna spočívá v „narovnání“ (snížení) koeficientů tak, aby koeficient u funkce neuvolněného člena rady obce „proporčně“ odpovídal všem velikostním kategoriím.

Podrobněji se změně věnuje dokument Informace o změně zákona o obcích a zákona o hlavním městě Praze v oblasti odměňování členů zastupitelstev ze dne 28. 6. 2024, dostupný na internetových stránkách [Dokumenty ODK – Ministerstvo vnitra České republiky](#).

Působnost ODK jako nadřízeného orgánu krajů a Hlavního města Prahy podle informačního zákona

ODK plní od roku 2006 úlohu nadřízeného správního orgánu podle § 178 odst. 1 a 2 správního řádu ve spojení s § 94 odst. 1 zákona o krajích ve vztahu k orgánům kraje nebo Hlavního města Prahy v samostatné působnosti. Většina těchto řízení se týká vyřizování žádostí o poskytnutí informací z oblasti samostatné působnosti podle zákona

č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

V roce 2024 bylo ODK vyřizováno, jako nadřízeným orgánem krajů při poskytování informací ze samostatné působnosti, celkem 125 odvolání a stížností (v roce 2023 jich bylo 101). V celkem 51 případech byli žadatelé zcela nebo zčásti úspěšní (v roce 2023 v 57 případech). V celkem 49 případech byly odvolání či stížnosti zamítnuty (postup kraje byl potvrzen), v 15 případech bylo řízení ukončeno jinak (podání bylo postoupeno jinému příslušnému orgánu). Celkem 10 podnětů bylo podáno opožděně nebo naopak předčasně.

Metodická doporučení a materiály k činnosti územních samosprávných celků

Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 1.3 – Jednací řády zastupitelstev obcí.

Jedná se o aktualizaci metodického doporučení podle právní úpravy k 1. 1. 2024 a aktuální judikatury.

Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 5.6. Odměňování členů zastupitelstev obcí včetně připojeného Doplnku

Jedná se o aktualizaci metodického materiálu v důsledku nové právní úpravy účinné k 1. 7. 2024 (viz změna koeficientů odměňování výše).

Informace k poskytování darů osobám postiženým povodněmi (ze dne 18. 9. 2024)

Materiál byl určen obcím, které měly v souvislosti s povodněmi v úmyslu pořádat veřejné sbírky na

pomoc postiženým (příčemž mohly být samy přírodní katastrofou postiženy), případně poskytovaly rychle individuální dary ze svého rozpočtu. Informace se věnovala specifickým oprávněním a postupům obcí rozhodovat v souvislosti s mimořádnými situacemi, pokud je/či není na území obce vyhlášen krizový stav.

Vzory pro tvorbu obecně závazných vyhlášek obcí v podobě interaktivních formulářů

V rámci prohlubování modernizace a elektronizace veřejné správy bylo ve 2. polovině roku 2024 navázáno na úspěšný projekt interaktivních formulářů pro tvorbu obecně závazných vyhlášek a prostřednictvím Portálu veřejné správy byl zveřejněn **nový vzor pro tvorbu obecně závazné vyhlášky stanovující koeficienty daně z nemovitých věcí v podobě** interaktivního formuláře, díky kterému je možné jednoduše vytvořit a vygenerovat obecně závaznou vyhlášku. Tento vzor rozšířil stávající interaktivní vzory v oblasti místních poplatků.

Metodické materiály a stanoviska naleznete na internetových stránkách ODK www.mv.gov.cz/odk v rubrice Metodické materiály a stanoviska odboru (vč. vzorů obecně závazných vyhlášek obce).

Bezpečnost

BEZPEČNOST

Veřejná správa se v posledních letech stále častěji ocitá v prostředí, které je charakterizováno rostoucí nejistotou, nestabilitou a působením nových typů hrozeb. Zatímco dříve byly hlavní výzvou zejména organizační nebo ekonomické faktory, po roce 2022 se do popředí dostává potřeba posílit bezpečnost a odolnost úřadů vůči vlivovým operacím cizích států, dezinformacím, kybernetickým útokům a dalším formám tzv. hybridního působení.

Agrese Ruské federace vůči Ukrajině zásadně změnila bezpečnostní prostředí Evropy a upozornila na zranitelnost veřejných institucí – nejen z hlediska infrastruktury, ale také legitimacy a důvěry občanů. Veřejná správa je přitom jedním z hlavních cílů nepřímého nátlaku, protože je klíčovým nástrojem pro výkon státní moci a každodenní fungování

Typy současných bezpečnostních hrozeb

Bezpečnostní hrozby, které v posledních letech ovlivňují fungování veřejné správy, se stávají komplexnějšími a obtížněji rozpoznatelnými. Vedle tradičních rizik, jako jsou přírodní katastrofy nebo technické havárie, sílí tzv. hybridní hrozby – kombinace vojenských, kybernetických, ekonomických a informačních prostředků, jejichž cílem je oslabit vnitřní soudržnost a institucionální stabilitu státu.

K nejvýznamnějším bezpečnostním hrozbám, které se v letech 2022–2024 dotkly veřejné správy v ČR, patří:

Vlivové operace cizích států

Zpravodajské služby a s nimi spojené organizace cizích mocností (zejména Ruska a Číny) využívají řadu nevojenských nástrojů k prosazování svých zájmů. Tyto operace často cílí na veřejnou správu – například formou navazování kontaktů s úředníky, financování „neutrálně“ působících organizací, pořádání školení nebo nabízení „výhodných“ zahraničních cest. Takové kroky mohou vést k nelegitimnímu ovlivnění rozhodovacích procesů nebo získání citlivých informací.

společnosti. Její destabilizace, zahlcení nebo znevěrohodnění mohou být strategickým cílem nepřátelských aktérů.

Zvyšování **rezilience veřejné správy** – tedy její schopnosti odolávat krizím, adaptovat se a obnovit svoji činnost – je proto dnes nezbytným předpokladem pro zachování funkčního státu. Zahrnuje nejen technická opatření (např. kybernetickou bezpečnost), ale také školení úředníků, krizovou komunikaci, resp. posilování strategické koordinace a společenské soudržnosti.

Tato kapitola shrnuje hlavní hrozby, kterým veřejná správa čelí, představuje přijatá opatření i příklady dobré praxe a ukazuje, jakými cestami stát posiluje odolnost své správní struktury vůči současným i budoucím bezpečnostním výzvám.

Dezinformační kampaně

Informační manipulace se stávají nedílnou součástí hybridního působení. Cílem dezinformací je vyvolávat nejistotu, snižovat důvěru v demokratické instituce a polarizovat společnost. Veřejná správa se stává jejich terčem i nástrojem zároveň – útoky míří na důvěryhodnost konkrétních úřadů, ale zároveň se od ní očekává, že na dezinformace bude schopna včas a účinně reagovat.

Kybernetické útoky

Útoky na informační a komunikační systémy veřejné správy představují vážné riziko pro dostupnost, důvěrnost i integritu služeb, které stát občanům poskytuje. V posledních dvou letech došlo k nárůstu útoků typu DoS/DDoS, phishingových kampaní i cílených průniků, často s vazbou na zahraniční aktéry. Ohroženy jsou jak centrální, tak lokální instituce – včetně nemocnic, krajských úřadů nebo samospráv.

V roce 2024 zaznamenal **Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost** (dále jen „NÚKIB“) **rekordních 268 kybernetických bezpečnostních incidentů, to je dosud nejvyšší**

evidovaný počet. Nejčastějším typem útoku byly vlny **DDoS útoků** vedené proruskými „hacktivistickými“ skupinami, především NoName057(16). I přesto, že ransomwarové útoky tvořily méně než 11 % incidentů, zaznamenal se dvojitý nárůst jejich počtu během podzimu, což jejich rizikovou povahu značně zvýšilo.

Ransomwarový útok je druh kybernetického útoku, při kterém útočník **zablokuje přístup k datům nebo systémům oběti** – typicky jejich zašifrováním – a požaduje **výkupné** (z angl. ransom) za jejich obnovení. Oběť po napadení obvykle zjistí, že její soubory nejsou dostupné a na obrazovce se objeví výzva k zaplacení výkupného, často v kryptoměnách a s časovým limitem. **Útočník slibuje, že po zaplacení poskytne dešifrovací klíč, ale v praxi to není nikdy zaručeno.**

Ransomware se může do systému dostat různými způsoby – například přes **podvodný e-mail s přílohou, zranitelnost v operačním systému, infikované webové stránky** nebo **přes připojení k síti**. Po úspěšném průniku může zašifrovat nejen lokální data, ale i síťová úložiště, zálohy a další propojené systémy.

Útoky tohoto typu jsou pro veřejnou správu obzvláště nebezpečné, protože úřady a instituce spravují citlivá data a jejich výpadek může znamenat přerušení služeb pro občany. Ransomwarové útoky mohou vést nejen k **finančním ztrátám**, ale i k **úniku dat** a **poškození důvěry veřejnosti**. Proto je nezbytné, aby veřejné instituce měly **kvalitní zálohování, pravidelně aktualizovaly své systémy, školily zaměstnance** a měly připravené **krizové scénáře pro případ incidentu**.

V červenci 2024 došlo k výpadku IT systémů v důsledku chyby bezpečnostního softwaru CrowdStrike, který postihl i ČR – NÚKIB evidoval v souvislosti s touto událostí **devět incidentů**. Na základě těchto událostí NÚKIB zdůraznil význam **prověřování bezpečnosti celého dodavatelského řetězce**, což se promítlo do změn nového zákona o kybernetické bezpečnosti.

S ohledem na rostoucí počet a sofistikovanost útoků vznikají v ČR také **cílené projekty**

zaměřené na zlepšení kybernetické obrany státu, infrastruktury i samotné veřejné správy.

- V rámci **Integrovaného regionálního operačního programu (IROP)** bylo v roce 2024 podpořeno několik projektů NÚKIB a veřejné správy za téměř **270 mil. Kč**. Financovány byly například nákupy záložních napájecích systémů, firewallů, serverových úložišť, přepínačů a dohledových nástrojů pro úřady a jejich IT infrastrukturu. Cílem je posílit základní bezpečnostní standardy a schopnost reagovat na incidenty nejen technicky, ale i operativně.
- V roce 2025 byl zahájen projekt **„Černá Pole 3 – Kyberbezpečnost“**, realizovaný v lokalitě Brno–Černá Pole. Projekt zahrnuje výstavbu nového zabezpečeného datového centra, kybernetického polygonu pro testování útoků a výcvik personálu, modernizaci infrastruktury NÚKIB i vytvoření chráněné sítě s vyšší odolností vůči hrozbám. Projekt bude dokončen do roku 2029 a je spolufinancován z fondů EU.

Tyto investice potvrzují, že ochrana kyberprostoru veřejné správy není jen otázkou reakce na incidenty, ale stává se součástí **dlouhodobé a systémové modernizace bezpečnostní infrastruktury státu**.

Podkopávání důvěry veřejnosti

Hybridní hrozby cílí také na legitimitu veřejné správy jako takové. Záměrným šířením dezinformací, útočením na konkrétní osoby ve veřejné funkci nebo zpochybňováním správnosti rozhodnutí se útočníci snaží podlomit důvěru veřejnosti v systém jako celek. To může vést k nižší ochotě občanů spolupracovat s úřady, respektovat jejich rozhodnutí nebo se podílet na veřejném životě.

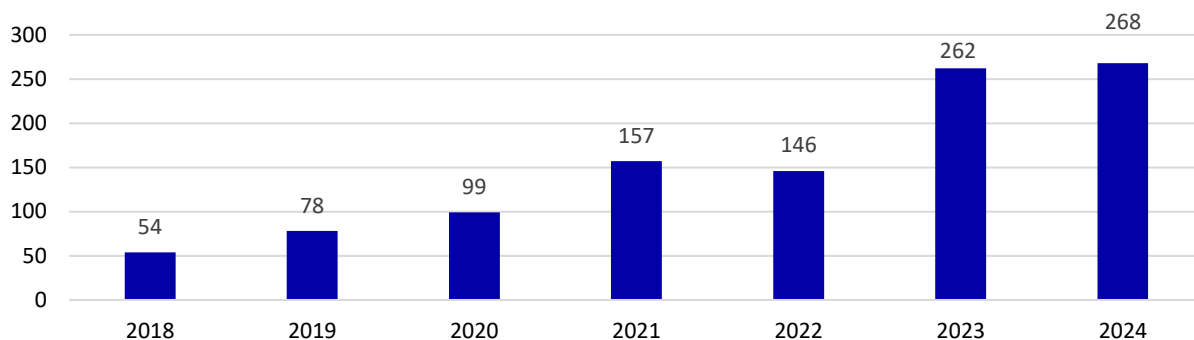
Ekonomické a technologické závislosti

Bezpečnostní rizika vyplývají i z nadměrné závislosti veřejné správy na externích dodavatelích, a to zejména v oblasti IT a telekomunikací. Některé firmy, obzvláště ty

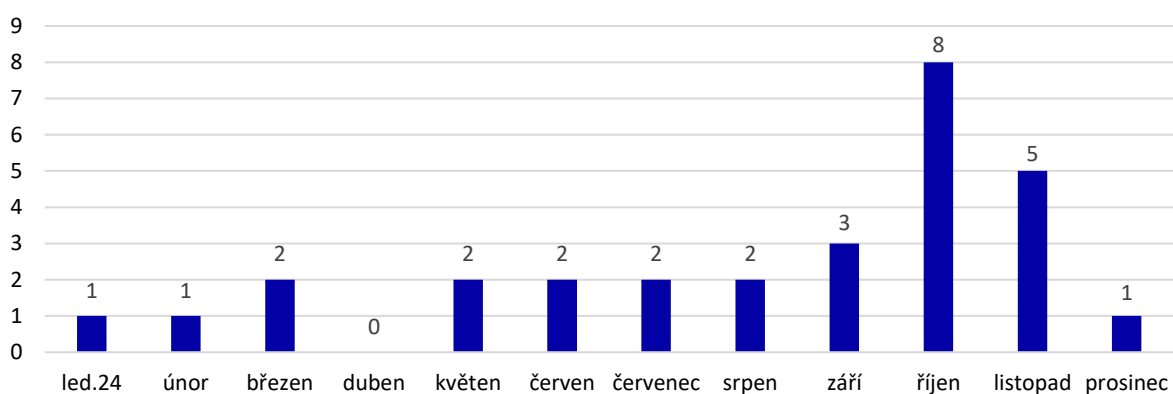
se sídlem v autoritářských státech, mohou představovat dodavatelské riziko, například z důvodu možnosti skrytého sběru dat nebo

neplnění smluvních závazků v krizových situacích.

Počet incidentů evidovaných NÚKIB v letech 2018 – 2024

Počet útoků ransomwarových útoků za rok 2024

Zdroj: NÚKIB

Odolnost veřejné správy vůči nelegitimnímu ovlivňování

Na základě zjištění **Auditů národní bezpečnosti** schváleného vládou v roce 2016 byla jako jedna z hlavních hrozeb pro ČR identifikována činnost tzv. **cizí moci**, která může ohrozit demokratické instituce a rozhodovací procesy prostřednictvím skrytého a nežádoucího vlivu. V návaznosti na tato zjištění bylo od roku 2018 zavedeno specializované školení zaměstnanců veřejné správy zaměřené na **prevenci nelegitimního ovlivňování**. Vláda rozhodla o pokračování tohoto školení i v roce 2024 (usnesení vlády č. 794 ze dne 25. 11. 2023).

Co je nelegitimní ovlivňování?

Nelegitimní ovlivňování zahrnuje **protiprávní nebo nežádoucí jednání**, jehož cílem je ovlivnit rozhodování, chování nebo procesy ve prospěch cizích nebo partikulárních zájmů. Typicky má podobu:

- **vlivového působení cizí moci**,
- **korupčního jednání**,
- **nežádoucího lobbingu**,
- **skrytého nátlaku**, často v rozporu se zákonem nebo dobrými mravy.

Takové jednání bývá cílené, promyšlené a využívá dostupné prostředky k oslovení zaměstnanců veřejné správy.

Kdo může být cílem?

Jednoznačně každý. Školení upozorňuje na častý omyl, že „běžný úředník není pro útočníka zajímavý“. Ve skutečnosti platí:

- **Přístup k informacím** (např. veřejné zakázky, databáze, interní dokumenty) může být sám o sobě důvodem k zájmu.
- **Fyzický přístup do budov** a znalost režimových opatření je hodnotná i bez formálního oprávnění.
- **Znalost lidí, vztahů a procesů** na pracovišti může být cenná pro navazování dalších kontaktů.
- **Neopatrná reakce na pokus o ovlivnění** může vést k reputačním,

ekonomickým i bezpečnostním škodám.

V některých případech se zaměstnanec nestává primárním cílem, ale **prostředníkem k ovlivnění jiných osob či institucí**.

Jak rozpoznat pokus o nelegitimní ovlivnění?

Zkušenosti z praxe ukazují, že většina pokusů nese **signály „něčeho podivného“**, jako je:

- neobvyklá vřelost nebo osobní zájem,
- opakované dotazy na neveřejné informace,
- snaha navázat kontakt mimo pracovní prostředí,
- nabídky „pomoci“, cest, dárků či kontaktů.

Základní pravidlo zní: **pokud se situace jeví nestandardní, konzultujte ji s nadřízeným nebo bezpečnostním pracovištěm.**

Doporučený postup při podezření:

1. Nenechávejte si podezření pro sebe – informujte nadřízeného nebo bezpečnostního pracovníka.
2. Zaznamenejte podrobnosti: **Kdo? Co? Kdy? Kde? Jak? Proč?**

3. V krajním případě kontaktujte přímo
Bezpečnostní informační službu na
adrese prevence@bis.cz.

Tři hlavní zásady prevence:

- Každý má přístup k něčemu, co může být pro útočníka cenné.
- Každý se může stát cílem – rozhoduje o tom útočník, nikoliv zaměstnanec.
- Každý se může bránit – existují jasné postupy a kontaktní místa.

POUŽITÉ DATOVÉ ZDROJE

Informace a data poskytnutá útvary Ministerstva vnitra – odbor správních činností, odbor voleb, odbor všeobecné správy, ODK, odbor legislativy a koordinace předpisů, odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy a DIA.

ČSÚ. [Ceny bytů](#)

ČSÚ. [Stavebnictví, byty](#)

ČSÚ. [Průmysl i stavebnictví zaznamenaly v roce 2024 pokles produkce](#)

ČSÚ. [Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi osobami - 2024](#)

Česká správa sociálního zabezpečení. [Důchodová statistika](#)

Digitální a informační agentura. [Zpráva o činnosti DIA za rok 2024](#)

Ministerstvo dopravy. [Končící řidičské průkazy](#)

Ministerstvo dopravy. [Registr vozidel – nová a ojetá vozidla](#)

Ministerstvo dopravy. [Statistiky bodovaných řidičů za rok 2024](#)

Ministerstvo dopravy. [Statistiky přestupků a trestných činů za rok 2024](#)

Ministerstvo financí. Hospodaření veřejné správy

Ministerstvo financí. [Informační systém o platech](#)

Ministerstvo financí. [Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2024, Příloha C, Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu](#)

Ministerstvo financí. [Státní rozpočet v kostce 2024](#)

Ministerstvo průmyslu a obchodu. [Statistické údaje o podnikatelích, Živnostenská agenda](#)

Ministerstvo práce a sociálních věcí. [Statistiky o trhu práce](#)

Ministerstvo spravedlnosti. Informační systém evidence přestupků od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024

Ministerstvo vnitra. [Čtvrtletní zprávy o situaci v oblasti migrace, 2024](#)

Ministerstvo vnitra. [Informativní přehledy cizinců s povoleným pobytem](#)

Ministerstvo vnitra. [Informativní přehledy o obyvatelích v obcích](#)

Ministerstvo vnitra. [Dozor a kontrola obcí – Sborník Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly v roce 2024](#)

Ministerstvo vnitra. [Seznam Veřejných sbírek](#)

Ministerstvo vnitra. [Statistiky správních činností – lustrace](#)

Ministerstvo vnitra. [Systemizace služebních a pracovních míst](#)

Ministerstvo vnitra. [Příspěvek na výkon státní správy](#)

Svaz dovozců automobilů. [Přehled stavu vozového parku ČR](#)

Úřad vlády. Zpracování závěrečných zpráv RIA k právním předpisům.

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. [Výroční zpráva za rok 2024](#)

Poznámka: Ve výroční zprávě je použita celá řada dat pocházejících z různých zdrojů (viz seznam v této části). Kvůli v některých případech odlišné metodice sběru dat jednotlivými subjekty je možné, že výsledky se ve stejných jevech mohou lišit.

SEZNAM ZKRATEK A VYSVĚTLIVKY

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DIA	Digitální a informační agentura
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
DROZD	Dobrovolná registrace občanů ČR při cestách do zahraničí
DS	Datové schránky
DSO	Dobrovolné svazky obcí
eDoklad	Digitální stejnopis průkazu
EU	Evropská unie
EUROSTAT	Statistický úřad Evropské unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
GDPR	Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (z angl. General Data Protection Regulation)
Hl. m. Praha	Hlavní město Praha
IROP	Integrovaný regionální operační program 2021-2027
ISDS	Informační systém datových schránek
ISEP	Informační systém evidence přestupků
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
ISVS	Informační systém veřejné správy
IT	Informační technologie
Lex Ukrajina	Soubor zákonů, který upravuje specifická pravidla na podporu uprchlíků z Ukrajiny
MČ	Městská část
MD	Ministerstvo dopravy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NACE	Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)
NIA	Národní identitní autorita
NSS	Nejvyšší správní soud
NÚKIB	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost
Obce I. typu	Obce se základní působností (viz též OZP)
Obce II. typu	Obce s pověřeným obecním úřadem (viz též POÚ)
Obce III. typu	Obce s rozšířenou působností (viz též ORP)
ODK	Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra
ORP	Obce s rozšířenou působností (obce III. typu)
OSS	Organizační složka státu
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OZP	Obce se základní působností (viz též obce I. typu)
p. b.	Procentní bod

PVS	Portál veřejné správy
PO	Příspěvkové organizace
POÚ	Obce s pověřeným obecním úřadem (viz též obce II. typu)
REZA	Registr zastupování
RIA	Hodnocení dopadů regulace (z angl. Regulatory Impact Assessment)
ROB	Základní registr obyvatel
ROS	Registr osob
RRRS	Regionální rady regionů soudržnosti
RUD	Rozpočtové určení daní
Sbírka	Sbírka právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
ÚR	Územní rozpočet
ÚSC	Územní samosprávný celek
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
VPS	Všeobecná pokladní správa
ZoSO	Zákon č. 186/213 Sb., o státním občanství
ZZ RIA	Závěrečná zpráva RIA

POZNÁMKY:

POZNÁMKY:

POZNÁMKY:

Výroční zpráva o stavu veřejné správy České republiky za rok 2024

Kolektiv autorů

Editor: Ing. Mgr. David Sláma

Publikaci připravila a sestavila: Bc. Karolína Šindelková

Autor map: Mgr. Petr Svoboda

Praha, 2025

KONTAKTY

Ministerstvo vnitra

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy

náměstí Hrdinů 1634/3

140 21 Praha 4

www.mv.gov.cz/verejna-sprava

www.kvalitavs.gov.cz

www.prispevekobce.cz

www.zastupitelvkurzu.cz

osr@mv.gov.cz

ID datové schránky: 6bnaawp

Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

www.mv.gov.cz

účelová publikace, není určena k prodeji

ISBN: 978-80-7616-229-7 (tisk) / ISBN: 978-80-7616-230-3 (online PDF)

